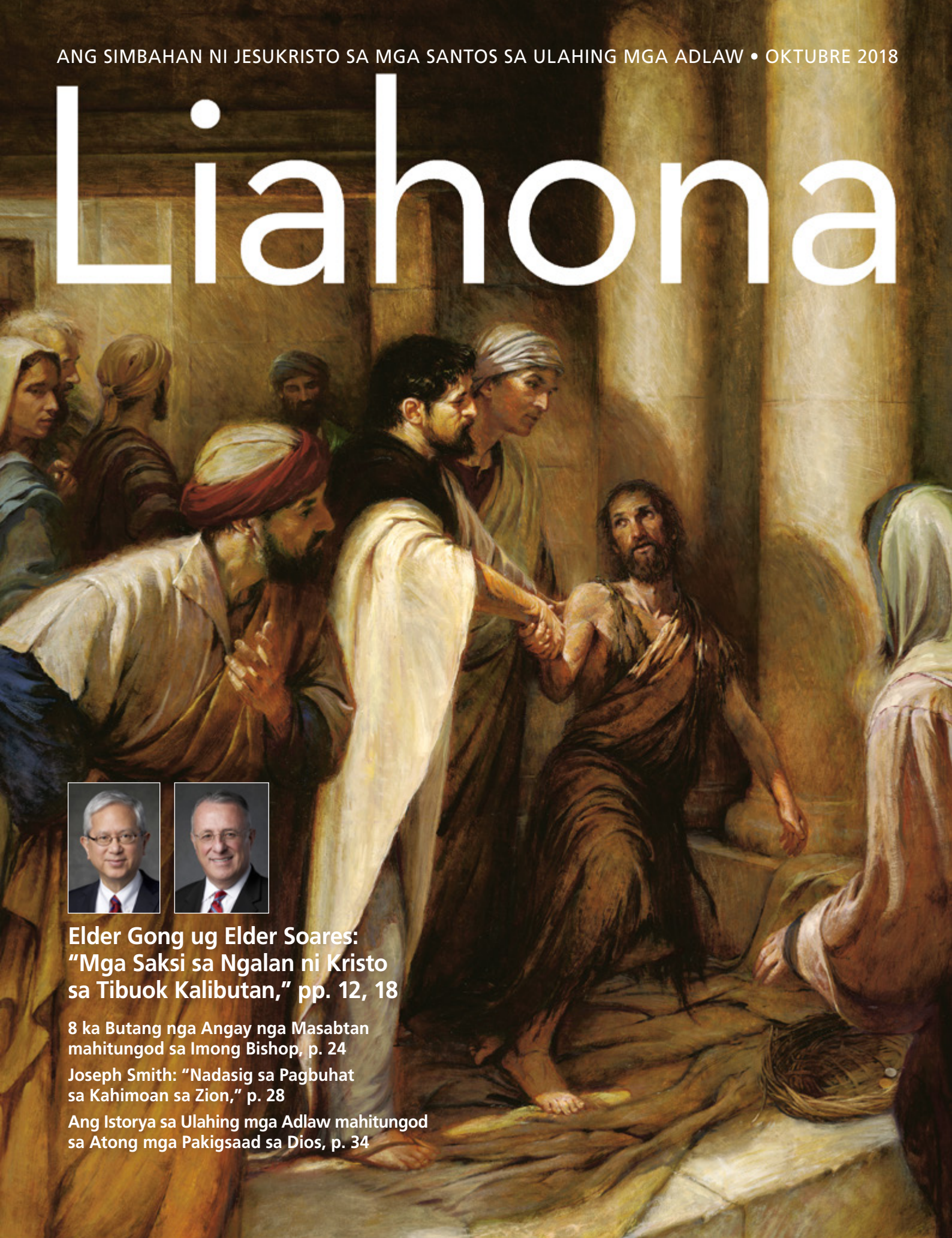

Liahona

**Elder Gong ug Elder Soares:
"Mga Saksi sa Ngalan ni Kristo
sa Tibuok Kalibutan," pp. 12, 18**

**8 ka Butang nga Angay nga Masabtan
mahitungod sa Imong Bishop, p. 24**

**Joseph Smith: "Nadasig sa Pagbuhat
sa Kahimoan sa Zion," p. 28**

**Ang Istorya sa Ulahing mga Adlaw mahitungod
sa Atong mga Pakigsaad sa Dios, p. 34**

“ANG PAGKASAYUD NGA
NAGPLANO ANG ATONG
**LANGITNONG MGA GINIKANAN
ALANG SA ATONG KALIPAY**

UG KAHIMAYAAN SA KATAPUSAN
NAGHATAG KANATO OG PANGLANTAW,
NAGHATAG KANATO SA KAILHANAN ISIP
MINAHAL NGA MGA ANAK SA BALAAAN
NGA MGA GINIKANAN, UG NAGPADAKO
SA ATONG PAGSALIG SA GINOO.”

ELDER QUENTIN L. COOK

Gikan sa “Unsa ka Maloloy-on ang Ginoo,” pahina 34.

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

6 Mga Baruganan sa Pagpangalagad: Pagpangayo og Tabang aron sa Pagtabang sa Uban
Unsaon nato sa pagkahibalo kon kanus-a ug unsaon sa pagpaapil sa uban sa atong pagpangalagad?

ANAA SA HAPIN
Such as I Have I Give Thee, ni Walter Rane

12 Elder Gerrit W. Gong: Higugmaa ang Ginoo ug Salig Kaniya
Ni Elder D. Todd Christofferson

18 Elder Ulisses Soares: Usa ka Tawo nga Walay Pagpanglimbong
Ni Elder Neil L. Andersen

24 Unsa ang Gusto sa Matag Bishop nga Mahibaloan sa mga Miyembro sa Iyang Ward
Ni Michael Meyers
Usahay malimot kita nga ang mga bishop mga tawo nga sama kanato, nagbuhar sa ilang labing maayo aron makaserbisyo og maayo sa ilang calling.

28 Mga Santos: Ang Istorya sa Simbahan—Kapitulo 8: Ang Pagsugod sa Simbahan ni Kristo
Samtang giimprinta ang Basahon ni Mormon, pipila ka mga tawo ang nadala ngadto sa tinuod nga Simbahan. Human sa pagmantala niini, giorganisar ni Joseph ang Simbahan.

34 Unsa ka Maloloy-on ang Ginoo
Ni Elder Quentin L. Cook
Ang mga miyembro madasig kon mobasa sila mahitungod sa matinud-anong mga Santos sa Ulahing mga Adlaw diha sa bag-o nga pipila ka volume nga kasaysayan sa Simbahan.

DALI NGA MABASA

4 Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo: Michael Isaac—Bydgoszcz, Poland

10 Unsa ang Atong Gituohan: Asa Padulong ang Kwarta sa Ikapulo

40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Ang Atong Suporta sa Pagpaluyo
Ni Presidente James E. Faust

48

- 44** **Ang Atong Hinungdan sa Pagsunod sa Ebanghelyo**
Ni Mindy Selu
Ang atong rason sa pagpuyo nga matarung mag-agad ra gyud sa usa ka butang.
- 48** **Ang Unang Lakang Padulong sa Paghinulsol**
Ni Aurilas Peterson
Ang akong pag-adto sa akong bishop nagkinahanglan og kaisug, apan nakahimo kini sa tanang kalainan.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Unsaon ninyo sa pagpadan-ag sa inyong kahayag?

50

- 50** **Pagkat-on sumala sa Pamaagi sa Ginoo**
Ni Elder David A. Bednar
Kon atong tugutan ang Espiritu nga maoy mahimong magtutudlo, molambo ang atong kapasidad sa pagkat-on.
- 54** **5 ka Paagi sa Pagkat-on gikan sa Kinatibuk-ang Komperensya**
Susiha kini nga mga ideya aron daghan pa og makuha gikan sa mga mensahe sa komperensya.
- 56** **Gitudloan pinaagi sa Espiritu Santo**
- 58** **Poster: Kon Maminaw Ka**
- 59** **Mga Kamatuoran mahitungod sa Kinatibuk-ang Komperensya**
- 60** **Mga Pangutana ug mga Tubag**
Sa unsang paagi nga makadapit ako sa Espiritu sa akong panimalay kon ang mga tawo nanag-away ug naglalis?
- 62** **Ang mga Dalan Nga Nag-andam Kanimo alang sa Imong Kaugmaon**
Kini nga mga kasinatian gikan sa upat ka mga young adult makapaka-kita kanimo unsaon pagkakaplag og kalampusan sa umaabut.

72

- 66** **Pagpaambit sa Gugma sa Dios**
Ni Allie B.
Sa among pagbalhin, akong namatikdan nga dili kaayo daghan og tawo sa among branch. Busa nakahukom ko nga dumay buhaton kabahin niini.
- 67** **Pag-ampo diha sa Canyon**
Ni Carsen K.
Nahadlok ko nga dili na gayud kami makatultol sa agianan balik ngadto sa sakyanan.
- 68** **Ipadan-ag ang Inyong Kahayag: Hayag nga Nagdan-ag diha sa Czech Republic**
- 70** **Ang mga Apostoles Nagpamatuod kang Kristo**
Ni Elder Jeffrey R. Holland
- 71** **Atong Pahina**
- 72** **Pagtuo, Paglaum, ug Grasya—Bahin 3: Paglaum diha sa Holland**
Ni Megan Armknecht
- 74** **Reading Club sa Basahon ni Mormon**
- 75** **Mga Bayani sa Daang Tugon: Si Ester Nagmaisugon**
- 76** **Mga Istorya sa Kasulatan: Si Ester nga Rayna**
Ni Kim Webb Reid
- 79** **Koloranan nga Pahina: Makatabang Ako sa Uban nga Mobati nga Gihigugma**

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Editor: Hugo E. Martinez

Luyo-luyo sa mga Editors: Randall K. Bennett, Becky Craven

Mga Advisor: Brian K. Ashton, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Christina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes

Tigdumalang Direktor: Richard I. Heaton

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Francisca Olson

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekir, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art. I: Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hincley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property: Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-imprinta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy K. Barker

Paghubad: Shahlom Alinsug

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa Dateline Philippines sa Liahona, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1-800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1-800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Pilipinas.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa Liahona, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribat, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2018 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa Liahona alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

October 2018 Vol. 21 No. 10. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Anaa pay daghan sa Online [Internet]

Basaha ang mga artikulo ug pagsumiter og imong kaugalingon sa liahona.lds.org

Pangita og mga mensahe nga makapadasig, nga ikapaambit (sa Iningles, Portuguese, ug Spanish) sa [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona)

Pagpadala og feedback sa liahona@ldschurch.org

Pag-subscribe sa store.lds.org O bisitaha ang distribution center, hang- yoa ang mga lider sa ward, o tawag sa 1-800-537-5971 (U.S. ug Canada)

MGA ICON GIKAN SA GETTY IMAGES

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Basahon ni Mormon, 28, 74

Daang Tugon, 75, 76

Ehemplo, 68

Espiritu Santo, 50, 56, 60

Gugma, 66, 79

Hugot nga pagtuo, 4, 40, 42, 44

Ikapulo, 10

Jesukristo, 44, 70

Joseph Smith, 28, 34

Kaisug, 75, 76

Kalisdanan, 4

Kasaysayan sa Simbahan, 28, 34

Kinatibuk-ang kompe- rensya, 54, 56, 58, 59

Langitnong Amahan, 34, 43

Mga Bishop, 24, 48

Mga lider sa Simbahan, 12, 18

Misyonaryo nga buhat, 43, 66

Pag-ampo, 4, 40, 41, 67, 68

Paghinulsol, 48

Pagkat-on, 50

Pagpadayag, 41, 50

Pagpamatuod, 56, 68, 71

Pagpangalagad, 6, 24

Pagpaningkamot sa Kaugalingon, 40, 62

Pagpasaylo, 48, 72

Panaghiusa, 24, 43, 60

Panarbaho, 62

Propeta, Mga, 42, 71, 80

Templo, Mga, 42, 71

MGA HULAGWAY SA HUGOT NGA PAGTUO

“Daghan og mahimo nga maayong mga butang ang sakit,” miingon si Michael, kinsa nag-antus og problema sa kidney. Tungod kay ang iyang sakit nakapadako sa iyang pasalamat alang sa ebanghelyo, miingon siya, “maayo kini nga pagsulay.”

LESLIE NILSSON, LITRATISTA

Michael Isaac

Bydgoszcz, Poland

Sa sinugdanan nasuko ko.

“Nganong ako pa man?” Nag-ampo ko. “Miserbisyo ko nimo, Ginoo.” Wala madugay, nakasabut ko. Ang mga kasulatan nag-ingon, “Siya nga adunay hugot nga pagtuo kanako mamaayo, ug wala ikatakda ngadto sa kamatayon, paga-ayohon” (D&P 42:48).

Ang mga miyembro sa Simbahan kanunay nga nag-ampo alang kanako, apan nagkagrabe ang akong panglawas. Naghunahuna sila nga wala madungog ang ilang mga pag-ampo, apan gidungog sila tungod kay nahimo silang mas maayong mga tawo ug tungod kay gibati nako ang gugma nga ilang gipakita kanako.

Bisan og himsog pa ko, tungod sa akong pangidaron pila nalang kaha ka tuig ang nahabilin kanako? Bisan pa man, duna pay mga oportunidad nga naghulat kanako.

Aduna koy Simbahan. Aduna koy paagi sa pagkontak sa Dios pinaagi sa pag-ampo, pinaagi sa pagpuasa, pinaagi sa mga butang nga atong gibuhar. Unsa pa ang akong gikinahanglan?

Usahay moingon ko sa akong kaugalingon, “Tingali mao kana nganong nasakit ko—aron makasabut ko unsa ka nindot ang akong naapilan, unsa ka nindot kini nga kawsa.”

PANGITA PA OG DUGANG

Pagkat-on pa og dugang mahitungod sa pag-atubang sa mga hagit sa kinabuhi gamit ang gahum sa paglaum gikan ni Presidente Russell M. Nelson sa lds.org/go/10185.

Pangita pa og dugang nga Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo diha sa lds.org/go/18.

Mga Baruganan sa Pagpangalagad

PAGPANGAYO OG TABANG ARON SA PAGTABANG SA UBAN

Unsaon nato pagpaapil sa uban kon magkinahanglan kita og tabang sa atong mga paningkamot sa pagpangalagad? Apil sa mga interbyu sa pagpangalagad ug mga miting sa council sa unang Dominggo.

Sa dihang dili na makalakaw si Kathy tungod sa multiple sclerosis ug nagkinahanglan og wheelchair, iyang nakita nga nagkinahanglan siya og tabang matag gabii sa pagbalhin gikan sa iyang lingkuranan ngadto sa iyang higdaanan. Dako ra kaayo ang trabaho alang sa usa ka miyembro. Busa ang elders quorum nagtinambagay mahitungod sa iyang sitwasyon ug nakahukom nga mohimo og eskedyul sa pagtabang niya matag gabii.¹

Kon masayud kita sa mga panginahanglan ug mga kalig-on niadtong atong giserbisyuhan, tingali atong makita nga magkinahanglan kita og tabang sa pagtabang nga matubag ang ilang mga panginahanglan. Ang mga interbyu sa pagpangalagad ug ang mga miting sa council sa unang Dominggo mao ang duha ka oportunidad nga mahisgutan kon unsaon sa pagpaapil sa uban sa tukmang paagi.

Mga Interbyu sa Pagpangalagad

Kining matag tulo ka bulan nga mga interbyu tali sa tigpangalagad nga mga sister ug sa kapangulohan sa Relief Society o sa tigpangalagad nga mga brother ug sa kapangulohan

sa elders korum mao lamang ang *pormal* nga report nga atong himoon kalabut niadtong atong gialagaran. Ang interbyu usa ka oportunidad sa labing minos kausa matag tulo ka bulan sa (1) pakigtambag mahitungod sa mga kalig-on, panginahanglan, ug mga hagit sa gi-assign nga mga pamilya ug mga indibidwal, (2) pagtino unsa nga mga panginahanglan nga mahimong matabangan sa quorum, Relief Society, o ward council; ug (3) pagkat-on gikan sa mga lider ug madasig diha sa mga paningkamot sa pagpangalagad.

Ang presidente sa elders quorum ug ang presidente sa Relief Society direktang mosulti ngadto sa bishop sa importanting mga panginahanglan ug modawat og tambag ug direksyon gikan kaniya.

Makakita ka og dugang nga impormasyon mahitungod sa mga interbyu sa pagpangalagad diha sa ministering.lds.org.

Paghimong Makahuluganon sa mga Interbyu sa Pagpangalagad

Agig pagsuporta sa pamahayag ni Presidente Russell M. Nelson nga ang programa sa pagpangalagad maoy importanting elemento nga makaapekto sa kaugmaon sa

Ang mga artikulo sa “Mga Baruganan sa Pagpangalagad” gituyo aron sa pagtabang kanato nga makat-on sa pag-atiman sa usag usa—dili aron ipaambit isip mga mensahe panahon sa mga pagbisita. Samtang atong nailhan kadtong atong gialagaran, ang Espiritu Santo moaghat kanato aron makahibalo unsa nga mensahe ang ilang kinahanglanon isip dugang sa atong pag-atiman ug kalooy.

GIPAAPIL NI JESUS ANG UBAN

Gipakaon ni Jesus ang panon sa 5,000 ka tawo gikan sa lima ka pan nga sebada ug duha ka gagmayng isda. Basaha ang Juan 6:5–14 aron matino kon sa pila ka higayon ang Manluluwas mipaapil sa uban niini nga buhat sa pagpangalagad.

Simbahan, si Elder Gary E. Stevenson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo, “Ang katumanan sa iyang panglantaw . . . mahimong mabase kon unsa ka maayo nga natudloan ug naapil sa interbyu sa pagpangalagad ang tigpangalagad nga mga brother ug sister.”²

Upat ka mga sugyot alang sa tigpangalagad nga mga brother ug sister:

- Adto sa interbyu nga magtinguha og tambag. Pangandam nga makat-on.
- Pangandam nga hisgutan ang mga panginahanglan nga tingali nagkinahanglan ka og tabang aron matubag.
- Tutuki ang mga kalig-on ug abilidad sa indibidwal, dili lang ang mga panginahanglan.
- Kontak ang kapangulohan aron magpakitambag bisan wala pa ang matag tulo ka bulan nga mga interbyu kon gikinahanglan.

Lima ka mga sugyot alang sa mga lider:

- Ang mga interbyu dili kinahanglang taas, apan pag-iskedyul og igong panahon nga mag-istorya sa usa ka dapit nga nag-tugot og makahuluganon nga pag-istoryahanay.
- Gamita ang oportunidad nga mangalagad ngadto sa tigpangalagad nga brother o sister.
- Ayaw paghimo og mga pangutana nga makahatag og impresyon nga nag-ihap lang ka sa mga pagbisita o nagmarka sa mga pagkontak (“Nahimo na ba ninyo ang inyong

pagpangalagad?”). Paghimo og mga pangutana nga naglig-on sa gitinguha nga mga kinaiya (“Unsa nga pag-aghat ang inyong gibati samtang nag-ampo mo alang sa pamilya? Unsa ang nahitabo sa dihang gisunod ninyo kadto nga mga pag-aghat?”).

- Paminaw og tinud-anay ug paghimo og mugbong nga sulat.
- Pagtinambagay sa usag usa. Ang magkompanyon nga tigpangalagad dunay katungod nga makadawat og pagpadayag alang niadtong gi-assign kanila nga ilang alagaran.³

Mga Pangutana ug mga Tubag mahitungod sa mga Interbyu sa Pagpangalagad

Unsa ang interbyu sa pagpangalagad?

Usa kini ka diskusyon tali sa tigpangalagad nga mga brother ug usa ka sakop sa kapangulohan sa elders quorum o tali sa tigpangalagad nga mga sister ug usa ka sakop sa kapangulohan sa Relief Society diha sa usa ka palibut nga nagtugot kanila sa pagtinguha ug pagdawat og inspirasyon gikan sa Espiritu Santo. Isip resulta, ang tigpangalagad nga mga brother ug sister mahimong madasig sa pagbantay, paghigugma, pagtudlo, ug paghupay sumala sa pamaagi sa Manluluwas.

Kinahanglan bang buhaton nga mag-atubangay kining mga interbyu matag tulo ka bulan?

Kasagarang ipahigayon kini nga mag-atubangay, apan mahimo kining buhaton pinaagi sa telepono o sa internet kon ang personal nga pag-atubangay dili praktikal. Sa kinatibuk-an, ang duha ka mga kompanyon moapil sa interbyu kon angay.

Unsa ang katuyoan sa interbyu sa pagpangalagad?

Ang mga interbyu sa pagpangalagad maoy oportunidad alang sa mga tigpangalagad nga mga brother ug sister sa pagribyu sa kasamtangan nga mga sitwasyon, paghimo og mga plano sa umaabut, ug pagkuha sa gikinahanglang tabang alang sa mga indibidwal o mga pamilya nga ilang gipangalagaran. Usa kini ka kahigayunan sa paghisgot kon unsa nga mga kapanguhaan ang mahatag sa korum ug Relief Society.

Unsaon nako pagdumala ang kompidensyal o sensitibo nga mga isyu?

Ang tigpangalagad nga mga brother ug sister mopaambit lamang og kompidensyal nga impormasyon ngadto sa presidente sa elders quorum o Relief Society—o direkta sa bishop. Ang kompidensyal o sensitibo nga impormasyon dili angay nga ipaambit sa mga miting sa council sa unang Dominggo.

Mahimo ka nga motan-aw og mga video sa pagbansay nga nagpakita og mga interbyu sa pagpangalagad diha sa ministering.lds.org.

Ang pagtinambagay mahitungod sa mga panginahanglan sa uban mao ang katuyoan sa mga interbyu sa pagpangalagad. Tan-awa usab ang artikulo sa Mga Baruganan sa Pagpangalagad, “Pakigtambag mahitungod sa Ilang Panginahanglan,” diha sa Septyembre 2018 nga isyu.

Mga Miting sa Council sa Unang Dominggo

Agig dugang sa mga interbyu sa pagpangalagad, ang mga miting sa council sa unang Dominggo mao ang laing paagi sa pagpaapil sa uban diha sa pagpangalagad. Sa mga miting sa Relief Society ug elders quorum, ang inspirasyon mahimong moabut ngadto sa mga nanambong pinaagi sa Espiritu ug gikan sa uban diha sa grupo.

Ang katuyoan sa miting sa council mao ang:

- “Pagtinambagay bahin sa lokal nga mga responsibilidad, mga oportunidad, ug mga hagit;
- “Magkat-on gikan sa mga ideya ug mga kasinatian sa usag usa; ug
- “Magplano og mga paagi sa pagbuhat sa mga impresyon nga nadawat gikan sa Espiritu.”⁴

Ang mga miting sa council labaw pa kay sa mga diskusyon: ang mga miting mogiya kanato sa paglihok isip mga indibidwal o isip grupo kon gidasig sa Espiritu. Ang mga miyembro mahimong mobati og tinguha sa

pagtuman sa buhat sa Ginoo isip resulta niini nga mga miting.

Pagdapit sa Paglihok

“Among pag-ampo karong adlaw,” miingon si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “mao nga ang matag lalaki ug babaye—ug atong mga hamtung nga young men ug young women—mobiya niining kinatibuk-ang komperensya nga mas hugot ang kamasaligon sa kinasingkasing nga pagpakabana alang sa usag usa, dinasig lamang sa putli nga gugma ni Kristo sa pagbuhat sa ingon.”⁵ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Mormon Messages* video “Lift,” [lds.org/media-library](https://www.lds.org/media-library).
2. Gary E. Stevenson, sa “Ministering Interviews [Mga Interbyu sa Pagpangalagad]” (video), [ministering.lds.org](https://www.ministering.lds.org).
3. Tan-awa sa Russell M. Nelson, “Pagpangalagad,” *Liahona*, Mayo 2018, 100.
4. *Dali, Sunod Kanako—Para sa Melchizedek Priesthood ug Relief Society*, sa *Liahona*, Nob. 2017, 140; anaa usab sa [comefollowme.lds.org](https://www.comefollowme.lds.org).
5. Jeffrey R. Holland, “Magpaduol ug Maglig-on Kanila,” *Liahona*, Mayo 2018, 103.

ASA PADULONG ANG KWARTA SA IKAPULO

Unsay mahitabo sa kwarta nga imong ibayad para sa ikapulo?

Mokita ka og kwarta.

Imong i-donar ang 10 porsyento sa imong kinitaan para sa ikapulo (tan-awa sa D&P 119).

Imong ihatag ang imong ikapulo ngadto sa usa ka sakop sa inyong bishopric o kapangulohan sa branch o isumiter kini pinaagi sa internet diha sa [donations.lds.org](https://www.lds.org/donations).

Sa ulohang buhatan sa Simbahan, ang Unang Kapangulohan, Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug ang Presiding Bishopric mao ang Konseho sa Paggamit sa Ikapulo (tan-awa sa D&P 120). Sigun sa gimando sa Ginoo, mohimo sila og dinasig nga mga desisyon kon unsaon paggamit niining sagrado nga pundo sa ikapulo.

ANG IKAPULO MAHIMONG GAMITON ALANG SA:

Pagtukod ug pagmentinar og mga templo, mga simbahan, ug uban pang mga gambalay [building] nga gipanag-iya sa Simbahan

Pagpadagan sa mga programa sa edukasyon sa Simbahan

Pag-impronta sa mga kasulatan ug ubang mga materyal

Paghimo sa mga pagsiksik sa family history

Pagsangkap sa welfare ug humanitarian nga mga paningkamot

Paghimo sa misyonaryo nga buhat

Pagsangkap og mga kalihokan sa Simbahan alang sa pakigdait sa mga miyembro sa ward o branch

PAGKAT-ON PA OG DUGANG

- Elder David A. Bednar, "Ang mga Tamboanan sa Langit," Oktubre 2013 nga kinatibuk-ang komperensya
- Malaquias 3:7-18
- "Ikapulo," *Matinud-anon sa Tinuhoan* (2004), 54-56

Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

ELDER GERRIT W. GONG: Higugmaa ang Ginoo ug Salig Kaniya

Usa ka bag-ong minyo nga estudyante sa graduate school sa University of Oxford sa England, nakatunan ni Gerrit W. Gong pinaagi sa personal nga kasinatian nga kon mohigugma kita sa Ginoo ug mosalig Kaniya, Siya motabang kanato, mogiya kanato, ug moligon kanato.

Si Gerrit usa ka Rhodes Scholar nga naningkamot nga makompleto ang duha ka graduate degree, usa niini doctorate. Sa samang higayon, nagserbisyo siya sa bishopric sa Oxford Ward. Siya ug ang iyang asawa, si Susan, nahinumdom sa tambag nga gihatag ni Elder David B. Haight (1906–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa dihang gipahigayon niya ang ilang kasal sa Templo sa Salt Lake. “Miingon siya namo nga kanunay nga magbaton og calling,” miingon si Elder Gong. “Nasayud kami nga kon mosalig kami sa Dios ug mobuhat sa among labing maayo, motabang Siya kanamo.”

Si Gerrit ug Susan nakadawat gayud og “balaang tabang ug malumong mga kalooy”, miingon si Gerrit. Samtang nagpadayon diha sa bishopric, nahuman ni Gerrit ang tanang akademik nga panginahanglanon alang sa doctoral degree, gawas sa iyang thesis. Mihangyo siya og panalangin sa priesthood gikan sa bishop sa Oxford Ward, si Alan Webster. Diha sa panalangin, nakadawat si Gerrit niini nga saad: “Padayon sa pagbuhat kutob sa mahimo, ug ang Ginoo mopanalangin kanimo.”

Duha ka mga miyembro sa ward kinsa mga sinati na nga legal nga mga sekretarya miboluntaryo nga motabang sa pag-type sa iyang manuskrito, ug nakahimo si Gerrit sa pagtapos sa iyang thesis sulod sa pipila ka bulan. Gani, nakompleto niya ang masters ug doctoral degree lapas lang og gamay sa tulo ka tuig. Human sa gradwasyon

midawat usab siya og posisyon sa faculty research diha sa unibersidad. Ang iyang kasinatian sa Oxford nakapalig-on sa iyang pagsalig sa Ginoo, pagsalig nga milahutay hangtud karon ug mopadayon sa pagpanalangin ni Gerrit W. Gong samtang magserbisyo siya karon sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

Mga Tinapay ug mga Isda

“Ang Ginoo manggiluy-on ug mabination ug nagtinguha sa pagpanalangin kanato,” miingon si Elder Gong. “Kon buhaton nato ang atong labing maayo, motabang Siya kanato sa pagbuhat og labaw pa kay sa atong mahimo kon kita ra. Sama kini sa pagdaghan sa mga tinapay ug mga isda. Kuhaon sa Ginoo ang unsay anaa ug padak-on kini lapas pa sa unsay atong mahimo kon kita ra.”

Ang baruganan sa mga tinapay ug mga isda magamit usab diha sa pagkat-on, miingon siya. “Bisan kon walay makuha nga pormal nga edukasyon, ang diwa sa pagkat-on

maoy importante, tungod kay ang pagkat-on mahangturon. Makahimo kita sa pagpangita sa kahayag ug kamatuoran, bisan unsa pa ang atong mga kahintang. Kon atong buhaton, ang Ginoo motabang kanato sa pagkaplag niini.”

Pagkalakip diha sa Pakigsaad

Samtang didto sa Oxford, nakakat-on si Elder Gong og laing baruganan sa ebanghelyo, usa nga gitawag niya og “pagkalakip diha sa pakigsaad.”

“Samtang mas magpaduol kita sa Ginoo, kita usab mas mapaduol ngadto sa usag usa,” miingon siya. “Sa Oxford, among gimanggad ni Susan ang among kasinatian sa ward sama sa among pagmanggad sa among kasinatian sa akademik. Daghan sa among minahal nga mga

Gisubay ni Elder Gong ang kadaghanan sa iyang kalipay ngadto sa iyang mga ginikanan, si Jean ug Walter, ug sa iyang asawa, si Susan. Ang panimalay sa iyang mga ginikanan “napuno sa ligdong nga pagtahud alang sa gugma sa Dios ngadto sa iyang mga anak,” miingon siya. Sa unang higayon nga nahimamat ni Elder Gong ang iyang asawa, gibati niya nga si Susan daw dugay na niyang kaila.

usab kana kanamo. Mapasalamaton ko sa usa ka presidente sa stake ug sa ward council nga mitabang nako niadtong batan-on pa ko nga bishop. Utangan kita ngadto sa mga ginikanan, mga in-law, mga silingan, mga presidente sa misyon, mga sister, ug mga lider sa priesthood kinsa buotan kanato, naggiya kanato, ug nag-awhag kanato sa pagduol ngadto kang Kristo.”

Panulundon sa Pamilya

Ang kasaysayan sa pamilya ni Elder Gong masubay balik sa 34 ka henerasyon ngadto ni Unang Dragon Gong, nga natawo sa AD 837. Ang mga apuhan ni Elder Gong milalin gikan sa China ngadto sa Estados Unidos. Ang iyang inahan, si Jean, nagpamiyembro sa Simbahan samtang usa ka tin-edyer pa sa Hawaii, USA,

higala hangtud karon mao ang mga tawo nga gikan sa Oxford Ward.”

Lakip niadtong mga higala mao si Tim ug Katherine Witts, kinsa nahinumdom nga miadto sa templo uban sa mga Gong. “Klaro nakong nahinumdoman nga gitangtang ni Brother Gong ang iyang relo aron dili siya malinga o mapugngan sa oras kon mamalandong sa mga butang sa kahangturan,” miingon si Sister Witts. “Kanang gamay nga lihok nakatabang kanako nga mahimong mas makugihon sa akong kaugalingong pagsimba diha sa templo.”

Ang mga Gong kasagarang makahimamat sa mga higala nga ilang nakaila tungod sa ebanghelyo. “Ang mga tawo moingon, ‘Nakigtrabaho kami nimo sa dihang naa pa ka sa high council,’ mga butang nga sama niana,” miingon si Elder Gong, “ug mao

ug sa wala madugay mieskwela sa Brigham Young University sa Provo, Utah, USA, diin mipuyo siya uban sa pamilya ni Gerrit de Jong, ang unang dean sa College sa Fine Arts. “Ang mga de Jong mitabang nako nga makasabut kon sama sa unsa ang usa ka pamilya sa ebanghelyo,” miingon siya.

Human sa BYU, si Jean mieskwela sa Stanford University sa Palo Alto, California, USA, diin iyang nahimamat si Walter A. Gong. “Usa na siya ka Kristiyano ug daling nakasabut kon unsay gitanyag sa gipahiuli nga ebanghelyo,” miingon si Jean. Nagpamiembro siya sa Simbahan, ug paglabay sa usa ka tuig naminyo sila sa Templo sa Salt Lake. Ang duha nahimong propesyonal nga mga magtutudlo ug migahin og sobra sa 70 ka tuig sa pagtudlo kon tingbon silang duha.

“Si Papa nahimo usab nga patriarch,” miingon si Elder Gong, “ug tungod kay ang patriarkal nga mga panalangin gihatag didto sa among balay, ang among panimalay napuno sa ligdong nga pagtahud alang sa gugma sa Dios ngadto sa Iyang mga anak.”

Niadtong Disyembre 23, 1953, sa Siyudad sa Redwood, California, ang kinamagulangan sa tulo ka anak nila ni Jean ug Walter natawo. “Ang iyang unang ngalan, Gerrit, usa ka Dutch, aron sa pagpasidungog kang Gerrit de Jong,” mipasabut si Jean. “Ang iyang tunga-tungang ngalan mao si Walter, aron sa pagpasidungog sa iyang amahan. Ug ang among apelyido Intsik, nga nagpasidungog sa iyang panulundon.”

Miingon si Jean nga mahunahunaon si Gerrit ngadto sa iyang mga manghud, si Brian ug Marguerite. “Ganahan siya nga motabang kanila,” miingon siya, “bisan sa gagmay nga mga butang sama sa pagtudlo kanila unsaon sa pagliston sa ilang mga sapatos.” Nakahinumdom siya nga mipauli sa balay gikan sa simbahan usa ka adlaw ug nakadungog ni Gerrit ug Brian nga nag-ingon nga gilaayan sila sa usa ka pakigpulong sa sakrament miting. “Busa ako silang gihagit: ‘Nan paghimo og mas maayo nga pakigpulong.’ Ilang gidawat ang hagit ug misugod sa paghatag og dugang nga pagtagad sa tanang pakigpulong,” miingon siya.

Isip tin-edyer, ganahan si Gerrit nga mag-backpack ug mag-hike kauban sa ubang young

Gikan sa wala: Si Marjorie ug Gordon B. Hinckley mitimbaya ni Gerrit ug Susan sa salo-salo sa kasal sa mga Gong. Isip usa ka misyonaryo sa Taiwan, si Elder Gong mitudlo og usa ka pamilya ug paglabay sa katuigan, isip usa ka General Authority, nahimamat ang apo sa usa sa mga anak nga babaye sa pamilya. Sa Vietnam, si Elder ug Sister Gong mipintal og mga hulagway diha sa bungbong isip usa ka paagi sa pagdala og kalipay sa mga bata nga nag-atubang og kalisdanan. Ang mga sakop sa pamilya nga Gong nakigpundok uban niadtong mitabang sa pagpintal og mga hulagway diha sa bungbong didto sa Vietnam.

men sa iyang ward. Si Wally Salbacka, usa ka dugay na kaayong higala, nakahinumdom sa usa ka piho nga pagkamping. “Kauban nako si Gerrit ug ang iyang igsoon, si Brian, ug usa ka higala nga dili miyembro sa Simbahan. Sa dili matino nga rason, misugod mi sa pagkanta og mga himno. Si Gerrit ang mikanta sa melodiya, si Brian mikanta sa tenor, ug ako ang mikanta sa bass. Siguro nakakanta kami og 10 o 20 ka mga himno, tungod lang sa kalipay sa pagkanta. Nindot kadto nga kasinatian. Nakadayeg ang among higala nga dili miyembro.”

Si Brother Salbacka nakahinumdom usab nga sa high school, si Gerrit mihangyo sa mga cheerleader nga pangulohan ang hilum

nga pag-abiba sa chess team. “Iya silang gikumbinser nga ang moral nga suporta maayo alang sa tanan,” miingon siya, “ug miadto gayud sila sa dula!”

Human sa high school, si Elder Gong mieskwela sa Brigham Young University. Gikan sa 1973 hangtud 1975,

miserbisyo siya sa Taiwan Taipei Mission, dayon mibalik sa BYU, diin niadtong 1977 nadawat niya ang bachelor's degree sa Asian studies ug university studies.

Pagpangulitawo ug Kaminyoon

Human sa iyang misyon, si Elder Gong miboluntaryo sa pagpasiugda og mga fire-side ma-Dominggo sa gabii didto sa Provo Missionary Training Center. Ang mga fireside nakatabang nga masinati sa mga misyonaryo nga padulong sa Taiwan ang mga tawo, mga kustombre, ug kultura didto. Usa sa

mga misyonaryo mao si Sister Susan Lindsay gikan sa Taylorsville, Utah, ang anak ni Richard P. ug Marian B. Lindsay. Si Brother Lindsay kaniadto sakop sa Ikaduhang Korum sa Seventy. “Gibati nako nga si Susan usa ka tawo nga dugay na nakong kaila,” miingon si Elder Gong.

Paglabay sa duha ka tuig, pipila ka bulan human mibalik si Susan sa BYU human sa iyang misyon, didto si Gerrit sa Provo uban sa iyang pamilya. Ang iyang amahan nagtudlo sa unibersidad, ug nagplano si Gerrit og duha ka semana nga pagbisita. Ang pagbisita milungtad og upat ka semana, samtang siya ug si Susan nag-date matag adlaw. Dayon si Gerrit mibiya aron mag-intern sa Hawaii sa dili pa mobalik sa Oxford.

“Nagka-uyab kami nga anaa sa duha ka managlahing bahin sa kalibutan,” nahinumdom si Elder Gong. “Naningkamot ko og eskwela sa England samtang nagkat-on sa tanan nga akong mahimo mahitungod niya tabok sa Atlantic Ocean.”

“Nagkasabut mi nga magminyo diha sa telepono,” miingon si Sister Gong. “Miuli na usab siya pagka-Thanksgiving, ug gikasal kami sa unang adlaw sa pag-abli sa templo sa bag-ong tuig.” Paglabay sa duha ka semana,

milarga sila ngadto sa England aron sugdan ang bag-ong kinabuhi nga magkauban.

“Kon ang mga tawo magminyo, maghigot sila mahitungod sa duha ka pamilya nga magkahiusa,” miingon si Elder Gong. “Ug mao gayud kadto ang nahitabo kanako. Gibati nako nga parte sa pamilya nga Lindsay, sama nga ako parte sa pamilya nga Gong.”

Usa ka Talagsaong Panarbaho

Human siya migahin og mubo nga panahon diha sa faculty sa Oxford, ang panarbaho ni Gerrit mibalhin ngadto sa pagserbisyo sa gobyerno sa Washington, D.C., USA. Niadtong 1984 miserbisyo siya diha sa kawanihan sa Reagan-Bush nga kampanya sa reeleksyon, diin iyang nakauban sa opisina si Mike Leavitt, nga sa kaulahian nahimong gobernador sa Utah. “Si Gerrit mapaniiron ug manggihunahunaon,” miingon si Brother Leavitt, “apan naila siya sa iyang walay puas nga pagkamabination.”

Niadtong 1985 miserbisyo si Gerrit isip special assistant sa Under Secretary sa State Department. Niadtong 1987 nahimo siyang special assistant sa U.S. ambassador sa Beijing, China. Ug gikan sa 1989 hangtud 2001, naghupot siya og pipila ka mga posisyon sa Center for Strategic and International Studies sa Washington, D.C. Dayon mibalik siya sa kalibutang akademikanhon dihang gidawat niya ang posisyon nga assistant to the president for strategic planning sa BYU. Migahin siya og siyam ka tuig niana nga tahas.

Si Carri Jenkins, assistant to the president for university communications sa BYU, anaa sa tupad nga opisina. Nahinumdom siya sa abilidad ni Gerrit Gong sa pag-awhag niadtong anaa sa iyang palibut. “Kon ikaw walay pagsalig nga makahimo sa usa ka lisud nga buluhaton, aduna siya niana nga pagsalig alang nimo,” miingon siya. “Buhaton niya ang tanan nga iyang mahimo aron sa pagtambag kani-mo, paghatag kani-mo og paglaum, ug sa pagduso kani-mo sa pagpadayon ug pamatud-an ang imong kaugalingon.”

Ang federal nga huwes nga si Thomas B. Griffith, kinsa nakaila ni Elder Gong didto sa Washington ug sa BYU,

mihulagway sa iyang pagpakig-uban kaniya niini nga paagi: “Sa katapusan sa pag-istoryahanay, imong maamguhan nga nakatutok ang pag-istoryahanay nganha kanimo. Maayo kaayo siya maminaw. Ug mohimo siya og mga pangutana nga makahimo nimo sa paghunahuna.”

Si Cecil O. Samuelson, emeritus General Authority Seventy ug kanhi presidente sa BYU, miingon nga si Elder Gong “kasagaran nga hilum, apan kanunay nga nagtrabaho ang hunahuna.”

Kinabuhi sa Pamilya

Si Gerrit ug Susan Gong nahimong mga ginikanan sa upat ka mga anak nga lalaki—si Abraham, Samuel, Christopher, ug Matthew—kinsa nanagko diha sa nagkalain-laing mga kahimtang.

“Sa dihang didto kami sa Beijing, ang among mga anak nakabaton sa panalangin nga mahimong suod nga higala sa usag usa,” miingon si Elder Gong.

“Sa usa ka bahin, aduna silay oportunidad nga makakita og halapad nga panglantaw sa kalibutan,” midugang si Sister Gong. “Sa laing bahin, nakatabang kini kanamo nga mahimong suod kaayo nga pamilya. Ang among mga anak moingon gihapon nga ang labing maayo nga among nabuhat isip nga ginikanan mao ang paghatag kanila og mga igsoon.”

“Kausa, among gigamit ang among frequent-flyer miles,” miingon si Elder Gong. “Among gipapili ang matag usa og usa ka destinasyon. Nagsugod kami sa Washington, D.C., diin kami nagpuyo, dayon miadto sa England, sa Czech Republic, Greece, Turkey, India, China, ug Japan.

“Aduna kami usa ka lig-on nga lagda niana nga biyahe,” miingon si Susan. “Bisan asa kami moadto, mokaon kami sa unsay gikaon sa lokal nga mga tawo.” Sa katapusan, didto sa Japan sa pagtapos sa biyahe, gisultihan ni Elder Gong ang iyang mga anak nga dad-on niya sila ngadto sa usa ka restawran nga naila sa tibuok kalibutan sa baka niini. Sa McDonald’s, upat ka gutom nga mga anak ug duha ka ginikanan mihurot og 17 ka hamburger!

“Si Mama ug Papa parehas nga mipakabililhon sa pagkat-on pinaagi sa kasinatian,” miingon si Abraham. “Si Papa naghunahuna og maayo kon sa unsang paagi ang mga kasinatian moimpluwensya sa mga tawo, lakip ang tibuok nga mga kultura.” Mitimaan usab si Abraham nga ang iyang amahan “mainampingong mamulong tungod kay kinahanglan niyang kompleto nga mapasabut ug hingpit nga matuohan ang unsay iyang isulti.”

Nahinumdom si Sam nga “bisan unsa siya ka busy sa State Department, si Papa migahin og panahon matag gabii aron sa pagtudlo ug pagbansay kanako alang sa third-grade nga kompetisyon sa matematika nga gusto nakong apilan, nga gitawag og ‘Challenge 24.’ Miingon siya nga kon modaog ko, mag-party mi nga dunay mga ice cream sundae ug 24 ka mga sagol.” Nakaabut si Sam sa nasyonal nga finals apan wala makadaug. Ang pamilya nga Gong nag-sundae lang gihapon. Apan dili sayon nga makakuha og 24 ka sagol—ang usa niini beef jerky.

Si Christopher ug Matthew mikomentaryo kon unsa sila “kamapasalamaton sa pagsalig, gugma, ug debosyon nga giambitan sa among amahan ug inahan.” Usa kini ka gugma nga gipaambit ni Elder ug Sister Gong sa usag usa ingon man usab sa matag anak ug sa mga paryente.

“Sama nga usa siya ka mahalaron nga amahan, si Gerrit usa usab ka mahalaron nga anak ug igsoon,” miingon si

Susan. “Kini nga mga tahas importante kaniya. Mitabang siya kanamo nga makasabut nga ang mga relasyon sa pamilya maoy labing importante sa tanan.”

Kasinatian sa Simbahan

Bisan og busy sa panarbaho ug pamilya, si Elder Gong nagpadayon nga andam moserbisyo sa Simbahan, nagtuman og mga calling lakip sa pagka-high councilor, lider sa high priest group, presidente sa stake Sunday School, seminary teacher, bishop, presidente sa stake mission, presidente sa stake, ug Area Seventy.

Bisan unsa ang ipabuhat kaniya, ug ingon man usab sa iyang kinabuhi nga pangpamilya, kanunay siyang mipakita og piho nga mga kinaiya. “Gitan-aw niya ang tanan isip usa ka

anak nga lalaki o anak nga babaye sa Langitnong Amahan,” miingon si Sister Gong. “Apan labaw sa tanan, gihigugma niya ang Ginoo. Tinud-anay siyang nagtinguha uban sa tibuok niyang kasingkasing sa pagtukod sa gingharian ug pagpanalangin sa mga anak sa Langitnong Amahan.”

Ug nakadayeg siya sa iyang asawa. “Bisan unsa ang ipabuhat kanako,” miingon siya, “si Susan anaa sa akong kiliran. Komportable siya uban ni bisan kinsa ug anad makig-atubang sa ubang mga tawo. Ganahan gayud siyang moadto og bag-ong mga dapit ug mosulay og bag-ong mga butang, diin mapasalamaton ako.”

Gikan sa wala: Sa Thailand, si Elder Gong nakigkita sa iyang Kamahalan Francis Xavier Cardinal Kriengsak Kovithavanij, ang Katoliko nga Arsobispo sa Bangkok. Si Elder Gong ganahan og indibidwal nga mga biyahe uban sa iyang mga anak, sama niini nga biyahe sa Canada kauban ang iyang anak nga si Sam. Si Elder Gong mipaambit sa iyang mga hunahuna kabahin sa Tinapay nga Nagahatag og Kinabuhi ngadto sa mga magtutudlo sa seminary ug institute niadtong 2017. Si Sister Gong nakigbayloay og mga pagtimbaya diha sa panimalay sa usa ka miyembro nga taga-Cambodia.

Pagserbisyo uban sa Seventy

Niadtong Abril 3, 2010, si Elder Gerrit W. Gong gipaluyohan isip General Authority Seventy. Gi-assign siya sa Kapangulohan sa Asia Area, nga ang opisina anaa sa Hong Kong. Sa wala madugay nahimo siyang Presidente sa Asia Area. Niadtong Oktubre 6, 2015, si Elder Gong gipaluyohan ngadto sa Kapangulohan sa Seventy, diin ang iyang internasyonal nga kasinatian mipadayon, lakip ang mga pagribyu sa area sa lain-laing mga parte sa kalibutan sama sa Africa ug Central America.

“Makahimamat ka ug mahigugma sa mga Santos sa tanan niini nga mga dapit,” miingon siya. “Mobati ka nga napanalanginan nga ang mga tawo mosulti kanimo mahitungod sa ilang pagtuo, tungod kay ang ilang kasinatian sa Dios nga naglihok sa ilang kinabuhi nahimong kabahin sa pagsabut kon si kinsa ang Dios ug sa unsang paagi Siya nahigugma sa matag usa kanato.”

“Kon among ipadala si Elder Gong ngadto sa bisan unsang sitwasyon, kadtong nalambigit mobati nga nakakaplag sila og higala,” miingon si Presidente Russell M. Nelson. “Taas ang lebel sa iyang kahibalo, apan mapainubsanon siya. Mahimo siyang makigsabut sa mga tawo sa tanang ang-ang ug kanunay nga andam kaayo ug maayong mokumbinsar.”

Tawag isip usa ka Apostol

Sa dihang gipadangat ni Presidente Nelson ang tawag alang ni Elder Gong nga moserbisyo isip sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang propeta “mahigugmaong [migunit sa] akong mga kamot, nga anaa sa akong tupad ang minahal ko nga si Susan, ug mihatag niining sagradong tawag gikan sa Ginoo nga nakasurprisa kaayo kanako” (“Si Kristo ang Ginoo Nabanhaw Karon,” *Liahona*, Mayo 2018, 97). Mapainubsanon, apan sigurado sa gugma ug pagsalig sa Ginoo, gidawat ni Elder Gong ang tawag. Gipaluyohan siya niadtong Marso 31, 2018. Mainampingong giandam sa Ginoo, siya karon mangalagad isip “talagsaon nga [saksi] sa ngalan ni Kristo sa tibuok nga kalibutan” (D&P 107:23). ■

Ni Elder
Neil L. Andersen

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

ELDER ULISSES SOARES: Usa ka Tawo nga Walay Pagpanglimbong

Sa unang mga adlaw sa Iyang pagpangalagad, samtang namili si Jesus sa Iyang mga Apostoles, Iyang nakita si Natanael nga nagpaingon Kaniya. Diha-diha dayon Iyang namatikdan ang kamaayo ni Natanael, mideklarar nga, “Tan-awa, aniyay usa ka tinuod gayud nga Israelinhon, kang kinsa wala ang pagkalimbongan!”¹

Si Jesus nasayud nga si Natanael usa ka tawo nga putli og kasingkasing, matinuoron sa iyang mga katuyo-an, ug walay pagpakaaron-ingnon ug pagpanglimbong. Ang Ginoo ganahan niini nga kalidad sa matarung nga kaligdong, ug gitawag Niya si Natanael aron mahimong usa ka Apostol.²

Si Ulisses Soares susama ni Natanael sa karaan, ug ang Manluluwas mitawag usab kaniya.

“Ang Ehemplo sa Akong mga Ginikanan”

Si Ulisses, ang kinamanghuran sa upat ka managsoong lalaki, natawo sa São Paulo, Brazil, niadtong Oktubre 2, 1958. Gikan siya sa ubos nga sinugdanan, apan ang iyang mga ginikanan, si Aparecido ug Mercedes Carecho Soares, dungganon, kugihan nga mga tawo kinsa matinuorong naminaw sa mga misyonaryo. Nagpasakop sila sa Simbahan niadtong 1965 sa dihang si Ulisses unom ka tuig ang panuigon.

“Wala gayud ako makakita ni Brother Aparecido nga napakyas sa pagtambong og miting,” miingon si Osiris Cabral, kinsa miserbisyo isip presidente sa stake sa dihang batan-on pa si Ulisses. “Si Mercedes usab matinud-anon kaayo. Napanunod ni Ulisses ang kamapahinunguron sa iyang mga ginikanan.”

Ang natural nga maayong kasingkasing ni Ulisses milambo samtang nakakat-on siya sa mga paagi sa Ginoo. “Nagtubo ko sa simbahan nga nagsunod sa ehemplo sa akong mga ginikanan,” miingon si Elder Soares. Samtang

gisunod niya kana nga ehemplo, ang iyang pagpamatuod misamot pagkalig-on bisan pa sa oposisyon.

“Ako lamang ang miyembro sa Simbahan sa akong eskwelahan, ug ang ubang mga bata kanunay nga mogalgal kanako ug moawhag kanako sa pagbuhat og sayop,” miingon siya. “Kinahanglang makakat-on ako sa pagpanalipod sa akong kaugalingon niini nga mga hagit, apan kanunay akong misalig sa Ginoo sa tibuok nakong kasingkasing sa pagtambang kanako nga magmalampuson. Akong nakat-unan sa akong kabatan-on nga kon imong buhaton ang imong parte, ang Ginoo mobuhat sa Iyaha. Apan kinahanglang manggunit ka pag-ayo sa Iyang kamot ug sa Iyang ebanghelyo.”

Sa dihang 15 anyos na si Ulisses, ang iyang bishop mihangyo kaniya sa pagtudlo og klase sa youth Sunday School. Usa ka leksyon nga iyang gitudlo nakasentro diha sa pag-angkon og pagpamatuod sa ebanghelyo. Natun-an

nga mopanalangin kaniya. Usa niana nga leksyon miabut samtang nangan-dam siya alang sa misyon. Atol sa mga pag-interbyu kang Ulisses, ang iyang bishop mihatag og gibug-aton sa kaimportante sa pagsunod sa mga sugo ug sa pagpakabuhi nga takus. Gipasabut usab niya pag-ayo ang pinansyal nga pagpangandam.

Karon ang tanang mga misyonaryo gikan sa Brazil mitampo ngadto sa ilang mga galastuhan sa misyon, diin daghang mga pamilya ang mitampo sa tibuok galastuhan. Sa dihang hapit na moabut si Ulisses sa edad sa pagmision, determinado siya nga mokita sa tanang kwarta nga gikinahanglan alang sa iyang misyon. Gigamit ang lig-ong baruganan sa panarbaho nga iyang nakat-unan samtang nagtrabaho sa gamay nga negosyo sa iyang amahan ug gisangkapan sa abilidad nga

na ni Ulisses ang Basahon ni Mormon, gibati kanunay nga ang Simbahan tinuod, ug nagtuo diha sa Manluluwas nga si Jesukristo.

Samtang nangandam siya sa iyang leksyon, gusto niya nga kusganong mopamatuod sa iyang klase sa katinuod sa ebanghelyo. “Nag-tuon ko ug nag-ampo pag-ayo,” nahinumdom si Elder Soares. “Human ko miluhod, dihay miabut sa akong kasingkasing nga maanindot kaayo nga pagbati, usa ka gamay nga tingog nga mimatuod kanako nga anaa ako sa saktong dalan. Kusog kaayo kini nga ako dili gayud makasulti nga wala ako masayud.”

Sa paghingkod na ni Ulisses, nahibaloan niya nga kon mobuhat siya og labaw pa kay sa unsay gilauman o gihangyo, ang Ginoo madagayaon

Si Ulisses Soares “nagtubo sa simbahan nga nagsunod sa ehemplo” sa iyang mga ginikanan, si Aparecido ug Mercedes Soares (wala). Samtang si Ulisses misalig sa Ginoo bisan pa sa oposisyon, iyang nakat-unan isip bata pa nga hugot nga mogunit ngadto sa Manluluwas ug sa iyang ebanghelyo.

paspas nga mo-makinilya [type], nakakuha si Ulisses og regular nga trabaho nga motabang og andam sa payroll sa usa ka kompaniya.

Human makapasar og lisud nga entry exam, misugod siya sa pagtuon og accounting sa usa ka teknikal nga high school magabii. Matag bulan, human mobayad sa ikapulo, iyang tigumon ang kwarta alang sa iyang misyon. Human sa usa ka tuig, gibalhin siya ngadto sa accounting department sa kompaniya.

“Mao kana ang paagi sa akong pagtigum og kwarta aron ikabayad sa akong misyon,” miingon si Elder Soares. “Ug matag bulan sulod sa tulo ka tuig sa wala pa ko mobiya, mopalit ko og usa ka butang nga akong gikinahanglan—usa ka polo, usa ka parisian sa karsones,

usa ka parisan sa medyas, kurbata, malita.” Nagkinahanglan usab siya, ug nakadawat, og lig-ong gugma ug suporta gikan sa iyang mga ginikanan ug lokal nga mga lider.

Si Ulisses gitawag ngadto sa Brazil Rio de Janeiro Mission. Miserbisyo siya sa unang bahin sa iyang misyon ubos ni Presidente Helio da Rocha Camargo, kinsa sa kaulahian nahimong unang General Authority nga gitawag gikan sa Brazil. Si Ulisses misugod sa iyang misyon sa sayong bahin sa 1978. Ang unang templo sa Latin America gipahinungod sa ulahing bahin nianang tuiga sa São Paulo pinaagi ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985).

Niadtong Enero 1980, si Ulisses ug ang iyang kompanyon, kinsa wala usab makadawat sa iyang endowment, misakay og bus sa Rio de Janeiro alang sa walo ka oras nga biyahe padulong sa Templo sa São Paulo Brazil. Ang mga ginikanan ug mga igsoon ni Ulisses misugat kaniya didto, ug ang pamilyang Soares nabugkos alang sa karon ug sa kahangturan. Wala gayud malimti ni Ulisses kadtong lima ka oras nga magkauban sila didto sa Templo sa São Paulo. Wala madugay nianang adlaw, siya ug ang iyang kompanyon mibalik ngadto sa natad sa misyon.

Unahon ang Dios

Natagamtam ni Ulisses ang usa ka malam-puson nga misyon, nga dugang nga nakapaligon sa iyang pagpamatuod. Sa iyang pag-uli sa ilaha, nakakita siya og trabaho ug misugod sa pagtuon sa accounting ug economics sa usa ka lokal nga unibersidad.

Nakauli na siya og mga pito ka bulan sa dihang nahimamat niya si “Sister Morgado” sa usa ka multistake nga sayaw. Nakaserbisyo si Ulisses isip iyang zone leader sa makadiyot, ug ang duha migahin sa gabii sa pagbalitaay ug pagpaambit og mga istorya sa misyon. Paglabay sa tulo ka semana, misugod sila sa pag-date.

Si Rosana Fernandes Morgado otso anyos sa dihang ang iyang magulang nga babaye, si Margareth, misugod sa pagdala kaniya ngadto sa simbahan. Sa katapusan, ang duha ka matinud-anong batan-on nga mga investigator nakadawat og pagtugot gikan sa ilang amahan aron mabunyagan, apan ang matag usa kinahanglan nga maghulat hangtud nga moabut na

Si Elder Soares mipasidungog sa iyang asawa, si Rosana, nga maoy tinubdan sa “tanang nga maayong mga butang sa akong kinabuhi.” Ang magtiayon naminyo niadtong 1982 (layo sa tuo), duha ka tuig human sa wala dahuma nga panagkita human sa ilang pagserbisyo sa Brazil Rio de Janeiro Mission.

Si Elder Soares uban ni Rosana niadtong 2000 (ibabaw); uban sa iyang pamilya (ubos sa tuo); ug isip full-time nga misyonaryo niadtong 1979 (ibabaw sa tuo), uban sa bag-ong miyembro nga si Eliezer Wagner de Souza Santos ug sa iyang uyab kaniadto (karon asawana), si Regina. Si Brother Santos karon nagserbisyo isip presidente sa Vila Velha Brazil Stake, sa estado sa Espirito Santo. Si Kim Pickett, kauban ni Elder Soares, makita sa background.

siya og 17. Si Rosana misimba sulod sa siyam ka tuig sa wala pa siya makadawat og pagtugot nga mabunyagan.

Si Ulisses nagpuyo sa amihanang bahin sa São Paulo, ug si Rosana nagpuyo uban sa iyang mga ginikanan diha sa habagatang bahin sa siyudad. Ang pagbiyahe tabuk sa dakong siyudad molungtad og duha ngadto sa tulo ka oras pinaagi sa bus ug subway. Maayo gani, si Margareth ug ang iyang bana, si Claudio, nagpuyo duol sa balay sa iyang mga ginikanan.

“Kon moabut si Ulisses sa mga tapos sa semana aron makig-date kang Rosana, lisud na alang kaniya ang pagpauli og layo kaayo inig ka gabii,” mihinumdom si Elder Claudio R. M. Costa, General Authority Seventy, sa iyang umaabut nga bayaw. Busa, siya ug si Margareth

midapit ni Ulisses nga diha matulog sa ilang balay human sa iyang mga pakig-date. “Gisagop namo siya sa makadiyot,” midugang si Elder Costa.

“Matulog siya sa sofa diha sa among sala,” miingon si Sister Costa. “Bag-o lang kaming naminyo niadto, mao nga wala kami sobra nga mga habol. Apan iyang tabunan ang iyang kaugalingon gamit ang among karaang kurtina. Nalipay siya tungod kay makakita na usab siya ni Rosana pagkasunod adlaw. Maayo siya ngadto sa akong igsoon, ug ganahan kaayo niya ang akong mga ginikanan.”

Si Ulisses ug Rosana gikasal sa Templo sa São Paulo Brazil niadtong Oktubre 30, 1982.

Kon mogahin ka og pipila ka minuto uban ni Elder ug Sister Soares, ang ilang gugma, pagdayeg, ug pagtahud sa usag usa maklaro dayon. Alang ni Elder Soares, si Rosana

“ehemplo sa kamaayo, gugma, ug hingpit nga debosyon sa Ginoo ngari kanako ug sa akong pamilya.”³ Alang ni Sister Soares, si Ulisses maoy “usa ka gasa gikan sa langit.”

Midugang si Sister Soares: “Kanunay siya nga responsable kaayo ug matarung, kanunay siyang moatiman og maayo sa among pamilya, ug kanunay siyang maayo kaayo og tinagdan kanako. Sa tanan niyang mga calling sa Simbahan, gibuhat niya ang iyang pinakamaayo. Molakaw siya ug mobuhat. Kanunay niyang unahon ang mga butang sa Dios diha sa iyang kinabuhi. Balik-balik akong nahigugma kaniya tungod kay nasayud ko nga kon iyang unahon ang mga butang sa Dios, iyaha usab akong unahon.”

Kabahin sa iyang asawa, si Elder Soares miingon: “Siya ang tinuod nga bayani ug inspirasyon sa among pamilya. Mahigugmaon, mabination, ug mapailubon siya sa tanan. Gihiusa niya ang among pamilya, ug aduna siyay makitang

maayo sa tanan. Dako kaayo siya og natampo sa unsay nahitabo sa akong kinabuhi. Sa akong tawag ngadto sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ako siyang gikomedyahan, ‘Ikaw ang akong basulon niini tungod kay gipalambo nimo og maayo ang gahum sa ebanghelyo dinhi sa akong kinabuhi.’”

Mabination nga Kasingkasing

Si Gustavo, ang kinamagulangang anak sa mga Soares, nahinumdom sa gabii sa dihang, niadtong bata pa, gisupak niya ang iyang mga ginikanan ug miikyas aron motan-aw sa tinuig nga kasaulogan sa ilang kasilinganan sa São Paulo nga nailhan isip Festa Junina.

“Anaa ako sa tunga-tunga sa usa ka dakong pundok sa mga tawo nga naglingaw-lingaw sa dihang nadunggan nako ang tig-anunsyo nga mitawag nako nga moadto sa atubangan,” miingon siya. “Didto akong nakit-an ang akong papa.”

Nabalaka na pag-ayo ang iyang mga ginikanan, apan imbis nga kasab-an si Gustavo, gigakos siya pag-ayo ni Ulisses.

“Seryuso kaming nag-istoryahanay mahitungod sa akong pagkawala, apan gitagad ako sa akong mga ginikanan uban sa pagtahud,” nahinumdom si Gustavo. “Gibati nako nga gipanalipdan, ug nasayud ko nga tinud-anay nila akong gimahal.”

Si Ulisses mahalaron sa iyang pamilya. Bisan pa sa iyang busy nga eskedyul sa trabaho ug pagbiyahe sulod sa mga katuigan, migahin siya og panahon sa pag-ugmad og mga relasyon ngadto sa iyang mga anak.

Sa dihang si Elder Soares gipaluyohan ngadto sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles niadtong Marso 31, 2018, tingali wala nay mas nasurprisa pa kay ni Gustavo ug ang iyang duha ka mga igsoong babaye, si Lethicia Caravello ug Nathalia Soares Avila. Apan kon ang gugma, pagkugi, pagsabut, ug pagkamapainubsanon maoy mopasarang sa usa ka tawo alang sa pagka-apostol, miingon sila, makasabut sila nganong gitawag sa Ginoo ang ilang amahan.

“Sa dihang gitawag ni Jesus ang Iyang mga Apostoles, wala Niya pilia ang labing makinaadmanon nga mga Pariseo, gipili Niya ang mga mangingisda,” miingon Lethicia. “Ang akong amahan ug inahan sama niana. Hingpit sila nga misalig sa Ginoo, ug migamit Siya kanila sa pagtuman sa Iyang mga buhat tungod kay nasayud Siya nga dili sila hakog, andam nga motrabaho og maayo, ug igo ang kama-painubsanon aron modawat og pagkorihir.”

Ang “mabination nga kasingkasing” sa ilang amahan motabang kaniya samtang mopadayon siya sa unahan isip usa sa talagsaon nga mga saksi sa Manluluwas, midugang si Nathalia. “Igo ang iyang kamabination aron mabuhat

kana,” miingon siya. “Nabati niya ang impluwensya sa langit, ug gimahal niya ang tanan ug gusto nga mobuhat sa unsay matarung.”

“Ang Tanan Mamaayo Ra”

Sa dihang si Elder Soares nagserbiyo isip presidente sa Portugal Porto Mission gikan 2000 hangtud 2003, naila siya sa paggamit sa mga pulong nga Portuguese “Tudo vai dar certo”—ang tanan mamaayo ra.

“Gitudlo niya kana kanamo,” mihinumdom si Ty Bennett, usa sa iyang mga misyonaryo. “Nagpakabuhi siya uban sa pagtuo ug pagkamalaumon nga kon buhaton nato ang unsay gusto sa Ginoo nga atong buhaton, ang tanan mamaayo ra.”

Gitudloan usab niya ang iyang mga misyonaryo nga dili mogamit sa mga pulong nga *lisud* o *imposible*, miingon si Richard Shields, laing usa sa iyang mga misyonaryo. “Among giisip ang mga butang nga ‘mga hagit.’ Kana nga tambag mitabang sa paghulma sa akong kinabuhi sa dihang gitan-aw nako ang mga butang isip ‘mga hagit’ nga buntogon imbis nga ‘lisud’ o ‘imposible.’”

Ang ingon nga pagtuo ug pagkamalaumon wala magagikan sa sayon nga kinabuhi. Si Elder ug Sister Soares nakaila gayud sa kasagmuyo nga wala ang ubang gikinahanglan, sa kakapoy sa dugay nga mga adlaw sa trabaho ug pagtuon, sa mga hagit sa dili maayong panglawas, ug sa kasubo sa makuhaan, sa patay nang daan nga pag-anak, sa pagtaliwan sa mga igsoon ug mga ginikanan.

Apan sa tibuok nga panaw sa kinabuhi, misalig sila sa mga pulong sa paborito nga kasulatan ni Elder Soares: “Magpaubos ka; ug ang Ginoo nga imong Dios moagak kanimo pinaagi sa kamot, ug mohatag kanimo og tubag sa imong mga pag-ampo.”⁴

“Ang mga hagit kabahin sa atong pag-uswag,” miingon si Elder Soares. “Apan kon mapailubon kita diha sa pag-antus, kon makakat-on kita sa paglahutay sa mga hagit sa kinabuhi, kon magpabilin kitang matinud-anon, ang Ginoo taas

og pagtan-aw kanato ug mopanalangin kanato sa Iyang gisaad nga mga panalangin.”

Ug kon manggunit kita og maayo sa gunitanan nga puthaw, siya midugang, dili kita pasagdan sa Ginoo nga mag-inusara.

“Ang pagkamakanunayon sa pagsunod sa mga sugo, sa ebanghelyo, sa mga kasulatan, ug ni Ginoong Jesukristo makatabang kanato sa pagbuntog sa mga hagit sa kinabuhi,” mipamatuod si Elder Soares. “Kon kita moluhod aron mag-ampo, Siya magauban kanato ug Siya mogiya kanato. Modasig Siya kanato kon asa moadto ug unsay buhaton. Kon magmasulundon kita ug mopaubos sa atong kaugalingon, ang Ginoo motubag sa atong mga pag-ampo.”

Mahalaron nga Disipulo

Si Ulisses Soares usa ka tawo sa abilidad ug pagpangandam. Ang iyang edukasyon, lakip ang masters degree sa business administration, miandam kaniya aron makatrabaho isip accountant ug auditor sa multinational nga mga korporasyon sa Brazil. Kana nga kasinatian miandam kaniya aron makatrabaho sa finance department sa Simbahan, nga miandam usab kaniya sa edad nga 31 nga mahimong usa sa kinabataan nga direktor sa temporal nga mga kalihokan sa Simbahan. Kana nga pagpangandam nakatabang gayud kaniya isip presidente sa misyon ug sa iyang tawag isip General Authority Seventy niadtong Abril 2, 2005.

Sa wala pa matawag ngadto sa Kapangulohan sa Seventy niadtong Enero 6, 2013, si Elder Soares miserbiyo isip usa ka magtatambag ug dayon isip Presidente sa Kapangulohan sa Brazil Area ug isip usa ka magtatambag sa Africa Southeast Area. Didto, miserbisyo siya isip usa ka magtatambag ni Elder Dale G. Rendlund, kaniadto usa ka General Authority Seventy. Si Elder Rendlund, nga karon

sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mahinangpon nga mihinumdom sa panahon nga nagkauban sila.

“Si Elder Soares madasigon, mapasaligon, mahalaron nga disipulo ni Jesukristo,” miingon si Elder Renlund. “Wala koy kaila nga mas labaw pa ka mainitong mibati nga anaa siya sa buluhaton sa Ginoo. Kon hangyoon siya sa pagbuhat og usa ka butang, buhaton niya kini kutob sa iyang mahimo.”

Miingon siya nga si Elder Soares daling “nahigugma” sa mga Santos sa Africa. Usa sa iyang unang buluhaton diha sa dapit mao ang pagdumala sa usa ka komperensya sa stake sa Kananga, Democratic Republic of Congo. “Sa iyang pagbalik, dili siya makahunong sa pag-

Taliwala man sa mga Santos sa Peru (sa wala), Ghana (ubos), o ubang mga nasud diin siya nagserbisyo ug nangalagad, si Elder Soares “daling mahigugma sa mga tawo,” miingon si Elder Claudio R. M. Costa.

hisgut mahitungod sa kabuotan ug debosyon sa mga tawo nga iyang nahimamat,” miingon si Elder Renlund.

Si Elder L. Whitney Clayton, kinsa miserbisyo uban ni Elder Soares sulod sa lima ug tunga ka tuig diha sa Kapangulohan sa Seventy, mitawag kang Elder Soares isip tawo nga motabang sa pagmugna og panag-uyon. “Maminaw siya ug mokonsiderar sa iyang mga hunahuna. Mainampingon siya sa pagpahigayon sa iyang kaugalingon diha sa mga miting aron magka-uyon ang among mga tingog, imbis nga magka-indigay.”

Mapaubsan si Elder Soares kalabut sa iyang abilidad nga makasulti sa Portuguese, English, Spanish, ug French. Apan kana nga

Bisan pa sa iyang busy nga eskedyul sa trabaho ug pagbiyahe sulod sa mga katuigan, kanunay nga giuna ni Elder Soares sa iyang kinabuhi ang iyang asawa, mga anak, ug mga apo (ubos sa wala). Migahin usab siya og panahon, uban sa iyang asawa, aron mahimong maayo nga chef (layo sa wala).

gas, nga nagkinahanglan og makanunayong pagtagad, usa ka panalangin ngadto sa Simbahan, miingon si Elder Clayton. Si Elder Soares makasulti ngadto sa daghan kaayong mga miyembro sa Simbahan sa ilang kaugalingong pinulongan.

“Si Ulisses usa na ka lider sukad pa sa iyang pagkabata,” nakaobserbar si Elder Claudio Costa sa iyang bayaw. “Makinaadmanon siya ug maantigo kaayo, ug gibati niya ang responsibilidad nga kanunay nga mohatag sa iyang pinakamaayo. Dali siyang mahigugma niadtong naglibut kaniya. Aduna siyay kasingkasing sa tinuod nga disipulo sa Manluluwas, ug aduna siyay sigurado nga saksi nga si Jesus mao ang Kristo. Gimahal nako siya ug mapasalamatan ko nga mopaluyo kaniya isip usa ka Apostol sa Ginoo.”

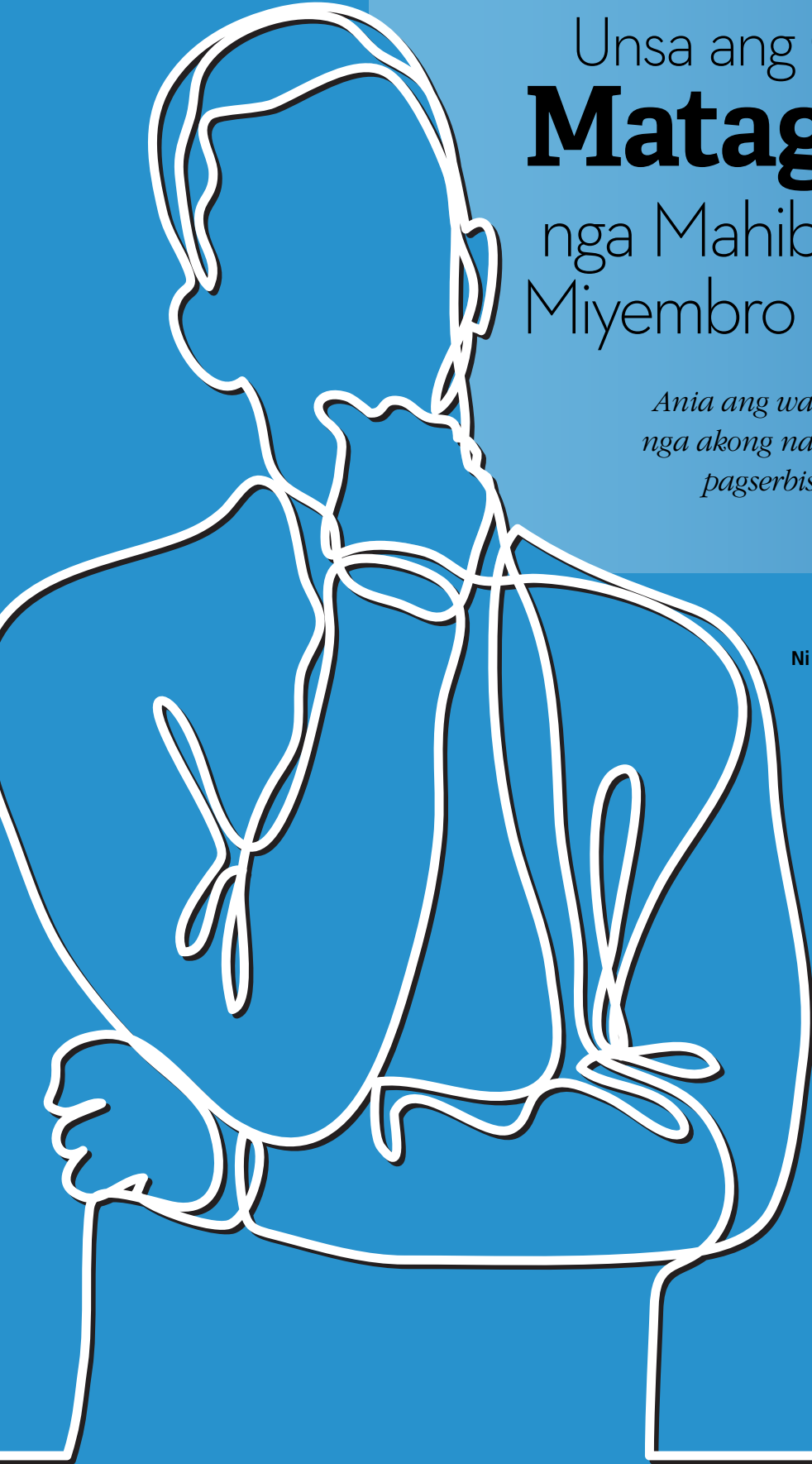
Ug si Elder David A. Bednar, namulong alang sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, midugang: “Si Elder Soares putli, walay pagpanglimbong, ug inosente nga disipulo sa Manluluwas. Pinaagi sa kahayag sa iyang panagway, sa iyang mainiton nga pahiyom, ug sa iyang mabination nga pamatasan, ang dili maihap nga mga indibidwal ug mga pamilya nadasig kaniadto, nadasig karon, ug madasig sa umaabut uban ang mas dakong tinguha nga mosunod sa Manluluwas ug sa mga lagda sa Iyang ebanghelyo.”

Sa atong dispensasyon, ang Ginoo misulti mahitungod kang Edward Partridge, “Ang iyang kasingkasing putli diha sa akong atubangan, kay siya sama ni Natanael sa karaan, kinsa walay pagpanglimbong.”⁵ Kalabut ni Hyrum Smith, ang Ginoo miingon, “Ako, ang Ginoo, nahigugma kaniya tungod sa kaligdong sa iyang kasingkasing, ug tungod kay siya nahigugma niana nga matarung diha sa akong atubangan.”⁶

Kalabut ni Ulisses Soares, ang Ginoo mosulti og sama niana. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Juan 1:47.
2. Tan-awa sa James E. Talmage, *Jesus the Christ* (1916), 217–18, 222.
3. “Ang mga Propeta Mamulong pinaagi sa Gahum sa Balaang Espiritu,” *Liahona*, Mayo 2018, 98.
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 112:10.
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 41:11.
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 124:15.

Unsa ang Gusto sa
Matag Bishop
nga Mahibaloan sa mga
Miyembro sa Iyang Ward

*Ania ang walo ka kamatuoran
nga akong nakat-unan sa akong
pagserbisyo isip bishop.*

Ni Michael Meyers

Aduna koy talagsa-ong oportunidad nga makaserbisyo isip bishop. Niadtong mga tuiga, daghan ko og nakat-unan nga mga leksyon kay sa akong masulti. Apan nakakat-on ko og walo ka kamatuoran nga nagtuo ko nga nasinati sa matag bishop. Samtang kini nga lista wala maglakip sa tanan, ako kining paningkamotan sa pagpaambit sa unsay gilauman sa matag bishop nga mahibaloan sa mga miyembro sa iyang ward.

1. Ang bishop tinuod gayud nga nagmahal sa matag miyembro sa iyang ward.

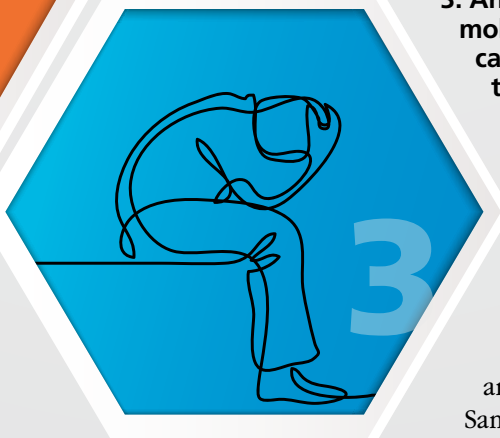
Ang gugma sa usa ka bishop alang sa iyang ward konektado sa gugma sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo alang sa matag usa kanato. Kon ang bishop motan-aw sa mga miyembro atol sa miting sa sakrament, ang kalooy ug pagsabut mokunsad diha kaniya sa paagi nga lahi sa bisan unsa nga iyang nasinati. Kon ang bishop mobarug ug mopaambit kon unsa niya kamahal ang mga miyembro sa ward, ang iyang mga pagbati kinasing-kasing gayud ug tinuod. Hibaloi nga ang imong bishop nahigugma nimo, nagpakabana kanimo, ug nagpangga kanimo labaw pa sa imong nahibaloan.

2. Ang bishop masuportahan sa piskal, emosyonal ug espiritwal nga paagi pinaagi sa hugot nga pagtuo ug mga pag-ampo sa mga miyembro.

Ang usa ka bishop mogahin og daghang oras sa pagserbisyo. Kanunay siyang mogahin og daghang mga oras sa simbahan sa Dominggo ug dugang nga mga gabii sa semana human sa trabaho aron sa pagbisita, pag-interbyu, ug pag-atiman sa mga miyembro sa iyang ward.

Ang bishop makahimo niini matag semana tungod sa hugot nga pagtuo ug mga pag-ampo sa mga miyembro sa ward. Isip bag-ong natawag nga bishop, dili mapugngan nga motulo ang akong luha matag higayon nga makadungog ko og miyembro nga mag-ampo nga “panalangini ang bishop.” Ang inyong mga pag-ampo sa hugot nga pagtuo tinuod gayud nga matubag, ug ang bishop makadawat ug mobati sa makasuporta nga impluwensya niadto nga mga pag-ampo. Ang Ginoo motubag niadtong matinud-anon nga mga pag-ampo diha sa mga ulo sa mga bishop sa Simbahan.

3. Ang bishop kanunay nga mobati nga dili angayan sa calling (bisan human sa tulo o upat ka tuig).

Diyutay ra kaayo ko og nailhan nga mga bishop kinsa mibabati nga tinud-anay silang “andam” alang sa calling. Hinoon, nasayud ko nga “kinsa ang tawagon sa Ginoo, ang Ginoo mopasarang.”¹

Samtang nasayud ang bishop nga nag-anam siya pagkahimong sarang, manlimbasug usab siya sa pagbati nga morag dili gayud niya mabuhat og maayo ang calling. Himoon niya ang iyang labing maayo aron mohatag og maalamon nga tambag kon gikinahanglan, aron dili makasilo og mga tawo, ug aron mahiangay sa Espiritu, apan maghunahuna gihapon siya usahay kon maayo ba niyang pagkatuman ang iyang calling.

4. Ang Espiritu sa Dios motrabaho pinaagi sa bishop kon manambag siya og mga miyembro sa ward.

Sa dihang gipangutana kon unsay labi nakong gimingawan sa pagserbisyo isip bishop, akong sultihan ang mga tawo nga gimingaw ko sa kusog nga impluwensya sa Espiritu nga nag-uban sa awtoridad sa usa ka bishop. Kon naghupay man niadtong nawad-an og mga minahal, nakigsulti niadtong nanlimbasug og dili matinud-anon nga mga kapikas, o nag-awhag sa mga tawo sa paghinulsol, ang Espiritu nga anaa sa usa ka matinud-anong bishop mao ang Espiritu sa Dios ug ang espiritu sa pagpadayag.

Bag-o lang nga dunay kanhi miyembro sa ward nga nangayo nako og tabang aron sa pag-atubang og pipila ka personal nga mga isyu. Mibalhin siya ngadto sa usa ka bag-ong ward ug dili siya sigurado kon gusto ba niyang moduol sa iyang bag-ong bishop alang sa giya. Akong gipaambit kaniya ang unsay kadaghan na nakong napaambit sukad ko na-release, nga mao nga samtang malipay ko nga motabang, wala na ako maghupot sa mga yawe nga gihuptan sa usa ka bishop ug nga kadto nga mga yawe mahimong importante sa paghatag sa suporta nga iyang gikinahanglan. Misugyot ko nga makigsulti siya sa iyang bishop. Nakigsulti ko kaniya paglabay sa duha ka semana, ug miingon siya nga nakigkita siya sa iyang bishop ug daw nahibalo na daan ang iyang bishop kon unsa ang iyang mga problema ug unsa ang labing maayong paagi sa pagtabang kaniya. Samtang posibleng masayop ang bishop, ang Ginoo modasig kaniya, mogiya kaniya, ug mopanalangin og mga kinabuhi pinaagi sa iyang mga pulong.

5. Ang bishop dili perpekto; usahay siya mismo masayop ug usahay sayop ang mga butang nga iyang mahimo.

Ang mga bishop, bisan pa sa ilang calling, mortal nga mga tawo. Aduna silay mga kasaypanan, mga kahuyang, mga pagpihig, ug ilang kaugalingong personal nga mga problema. Ang Espiritu mopasarang sa tawo nga naghupot sa katungdanan sa bishop, apan ang bishop usa gihapon ka tawo ubos sa samang mga problema ug mga kahuyang nga atong giatubang.

Kini nga pagkaamgo kinahanglang dili mopaminos sa pagtahud nga atong ipakita sa iyang calling o sa pagtagad nga atong ihatag sa iyang tambag. Ang bishop nasa-yud gayud sa iyang mga kahuyang ug naningkamot sa pagbuntog niini o sa pagpugong niini aron dili makaapekto sa iyang pagserbisyo isip bishop. Bisana unsaon niya sa pagpaningkamot, kanunay gayud nga dili siya hingpit.

6. Ang bishop mobati nga dili igo ang iyang pagkakita sa mga miyembro sa ward o igo ang iyang pagbuhat og maayo.

Kada adlaw ang bishop maghunahuna kon kinsa pa ang mahimo niyang tabangan o iya untang gitabangan nianang adlaw. Ganahan unta ko nga kanunay nga makig-istorya sa matag miyembro, apan duna koy full-time nga trabaho, akong pamilya, ang programa sa kabatan-onan, ug pipila ka mga miyembro sa ward nga dunay dakong panginahanglan. Wala lang gyuy igong panahon aron regular nga makigkita sa matag miyembro.

Bisan pa niana, isip usa ka bishop, ang Espiritu usahay miaghat nako sa pagbisita og piho nga miyembro nga naglisud. Sa daghang higayon, kadto nga mga pagbisita nasugdan sa ilang pag-ingon, “Nahibalo ko nga moari ka.” Ang Espiritu nga among nabati kasagaran talagsaon kaayo samtang pareho namong naamgahan nga ang pagbisita usa ka ebidensya nga ang Dios motubag sa mga pag-ampo.

Kanunay usab akong malingaw sa pagabiabi nga akong nadawat diha sa mga pultahan niadtong mga aktibo, “wala maglisud” nga mga miyembro. Kining buotan nga mga tawo mosimba matag semana, matinud-anong moserbisyo sa mga calling, walay grabe nga dayag nga mga hagit, ug sa kasagaran dili kanunay makadawat og mga pagbisita gikan sa mga lider sa priesthood. Mapasalamaton sila nga makaangkon og gamay nga panahon nga makig-atubang sa ilang bishop. Kaninyong tanan ako moingon, “Salamat! Padayon! Hibalo nga ang inyong bishop nahigugma kaninyo ug mobisita pa kon makahimo siya.”

7. Ang inyong bishop tinud-anay gayud ug matinuoron nga nagkinahanglan kaninyo sa pagpangalagad sa usag usa.

Isip usa ka bishop, sa matag higayon nga sultihan ko nga ang usa ka miyembro sa ward naglisud, kanunay akong mangutana, “Kinsa man ang mga home ug visiting teacher?” Usa kini ka paagi sa pagtimbang-timbang nga ang mga panginahanglan sa miyembro matubag sa pagkakaroon ug sa umaabut. Ang bishop, nga molihok nga walay tabang gikan sa ubang mga miyembro sa ward ug stake, limitado ra og mga kapanguhaan. Sigurado nga makabisita—ug mobisita—siya sa mga tawo nga anaa sa kalisud. Apan uban sa mga kapanguhaan sa priesthood ug Relief Society nga mahimong anaa kaniya, ang iyang pagserbisyo mapadak-an.

Mao kini ang gipasabut sa pagpangalagad. Adunay mga higayon nga ang pipila kanato makalimot nganong mangalagad kita sa usag usa: Ang Ginoo misugo kanato nga “maghigugmaay . . . ang usa sa usa” (Juan 13:34). Hibaloi nga ang inyong bishop mogamit sa pagpangalagad isip usa ka dinasig nga paagi nga “mas maanaa” sa kinabuhi sa mga miyembro sa ward.

8. Gusto sa bishop nga makabuhat siya sa tanan alang sa iyang panon.

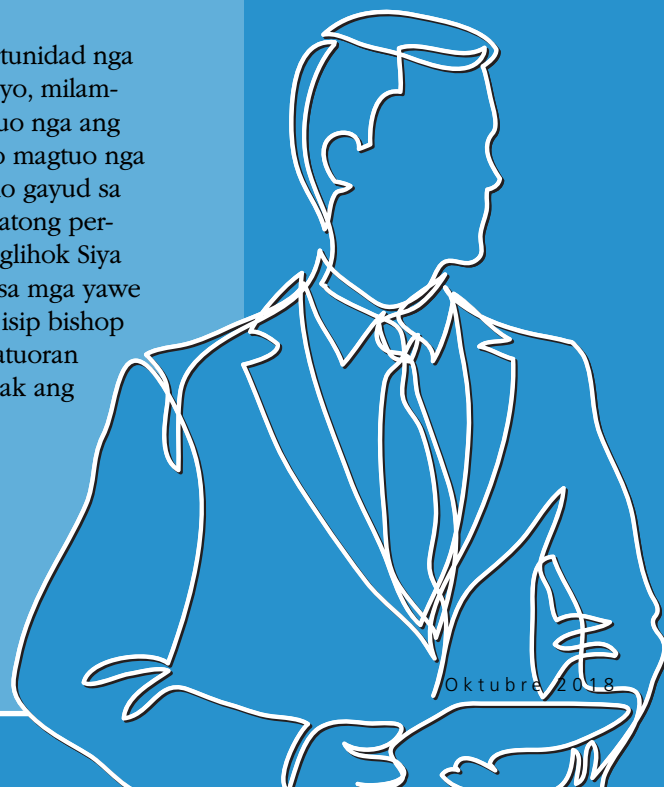
Bisan kanus-a, adlaw man o gabii, panalangin man kini sa priesthood, pagtambag sa nagpabadlong nga anak, o pagdali-dali ngadto sa nahitaboan sa aksidente, gusto niyang buhaton ang bisan unsa nga gikinahanglan sa usa ka miyembro. Dili niya kanunay mabuhat ang tanan, ug tingali dili siya ang tukma nga tawo sa matag sitwasyon, apan ayaw kahadlok sa pagpangayo og tabang kon gikinahanglan ninyo kini. Hibaloi nga ang bishop anaa aron sa pagserbisyo niana nga mga panahon ug nga pareho kamong mapanalanginan pag-ayo sa pagtinabangay.

Mibati ko og kamapainubsanon sa akong sagradong oportunidad nga makaserbisyo niining balaan nga calling. Sa akong pagserbisyo, milambo ko gikan sa pagtuo ngadto sa kahibalo. Wala na ko magtuo nga ang ebanghelyo tinuod; nasayud ako nga kini tinuod. Wala na ko magtuo nga ang Dios nakaila kanako; nasayud ako nga ang Dios nahibalo gayud sa matag usa kanato, sa atong inadlaw nga pagpakabuhi ug sa atong personal nga mga panlimbasug. Dugang pa, nasayud ko nga naglihok Siya pinaagi sa Iyang mga sulugoon, ilabi na niadtong naghupot sa mga yawe sa priesthood. Nasayud ko nga dili gayud ako makaserbisyo isip bishop kon wala maghunahuna ang Dios niini nga buhat. Ang kamatuoran sa ebanghelyo ug ang gugma sa Dios alang sa Iyang mga anak ang nakapahimo sa matag bishop sa pagserbisyo. ■

Ang tagsulat nagbuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign*, Mayo 1996, 44.

KAPITULO 8

Ang Pagsugod sa Simbahan ni Kristo

Mao kini ang kapitulo 8 sa bag-ong upat ka volume nga gisugilon nga kasaysayan sa Simbahan nga giulohan og Mga Santos: Ang Istorya sa Simbahan ni Jesukristo sa Ulahing mga Adlaw. Kini nga basahon anaa sa 14 ka pinulongan nga gi-imprinta, diha sa Church History nga seksyon sa Gospel Library app, ug sa saints.lds.org. Ang nag-una nga mga kapitulo gimantala sa miaging mga isyu ug anaa sa 47 ka pinulongan diha sa Gospel Library app ug sa mga santos.lds.org.

Sa sayong bahin sa Hulyo 1828, tungod kay anaa na ang manuskrito, nasayud si Joseph nga gusto sa Ginoo nga imantala niya ang Basahon ni Mormon ug ipakatap ang mensahe niini bisan asa. Apan siya ug ang iyang pamilya dili pamilyar sa paagi sa pagpamantala. Kinahanglan niyang isiguro nga luwas ang manuskrito, mangita og tig-imprinta, ug mangita og paagi nga madala ang libro ngadto sa mga tawo nga andam mokonsiderar sa posibilidad sa bag-ong kasulatan.

Ang pagmantala og libro nga sama ka taas sa Basahon ni Mormon dili usab barato. Ang panalapi ni Joseph wala gayud mouswag sukad misugod siya sa paghubad, ug ang tanan niyang kinitaan padulong ra sa panginahanglanon sa iyang pamilya. Mao usab ang sitwasyon sa iyang mga ginikanan, kinsa kabus gihapon nga mga mag-uuma nga nag-ugmad og yuta nga dili ila. Ang bugtong higala ni Joseph nga mahimong makabayad sa proyekto mao si Martin Harris.

Dali nga mitrabaho si Joseph. Sa wala pa siya mahuman sa paghubad, giparehistro na niya ang katungod sa sinulat [copyright] alang sa libro aron sa pagpanalipod sa teksto gikan ni bisan kinsa nga posibleng mangawat o mokopya niini.¹ Uban sa tabang ni Martin, nangita usab si Joseph og tig-imprinta nga mouyon sa pagmantala sa libro.

Giuna nila og adto si Egbert Grandin, usa ka tig-imprinta sa Palmyra nga kae-dad ni Joseph. Mibalibad si Grandin diha-diha dayon, nagtuo nga ang basahon usa ka pagpangilad. Wala matandog, mipadayon sa pagpangita si Joseph ug si Martin hangtud nga nakakita sila og usa ka tig-imprinta sa duol nga siyudad nga mosugot sa pag-imprinta niini. Apan sa wala pa dawata ang iyang tanyag, mibalik sila sa Palmyra ug gipangutana pag-usab si Grandin kon momantala ba siya sa libro.²

Niining higayuna, mas andam na si Grandin nga modawat sa proyekto, apan gusto niyang mabayaran og \$3,000 alang sa pag-imprinta ug pagpadikit [bind] sa lima ka libo ka mga kopya sa dili pa niya sugdan ang pagtrabaho. Nakasaad na si Martin nga motabang sa bayad sa pag-imprinta, apan aron makakuha og ingon niana nga kantidad sa kwarta, iyang naamguhan nga tingali kinahanglan niyang iprenda ang iyang umahan. Bug-at ra kaayo ni alang kang Martin, apan nasayud siya nga walay usa sa mga higala ni Joseph ang makatabang niya sa kwarta.

Nabalaka, dili na sigurado si Martin nga mogasto alang sa Basahon ni Mormon. Ang iyang umahan maoy usa sa labing maayo sa ilang dapit. Kon iyang iprenda ang iyang yuta, iyang girisgo nga mawala kini. Ang bahandi nga tibuk kinabuhi niyang gitigum posibleng kalit nga mahanaw kon dili kaayo halinon ang Basahon ni Mormon.

Gisulti ni Martin kang Joseph ang iyang mga kabalaka, ug mihangyo siya kang Joseph sa pagtinguha og pagpadayag alang kaniya. Agi og tubag, ang Manluluwas namulong kabahin sa Iyang sakripisyo sa pagbuhat sa kabubut-on sa Iyang Amahan, bisan unsa pay dangatan. Gihulagway Niya ang Iyang grabeng pag-antus samtang nagbayad sa bili sa sala aron ang tanan mahimong maghinulsol ug mapasaylo. Gisugo dayon niya si Martin sa pagsakripisyo sa kaugalingon niyang interes aron mapahinabo ang plano sa Dios.

“Ayaw kaibug sa imong kaugalingong kabtangan,” ang Ginoo miingon, “apan ihatag kini nga walay pagdumili ngadto sa pag-imprinta sa Basahon ni Mormon.” Ang libro naglangkob sa tinuod nga pulong sa Dios, misiguro ang Ginoo kang Martin, ug makatabang kini sa uban nga motuo sa ebanghelyo.³

Bisan kon ang iyang mga silingan dili makasabut sa iyang desisyon, gisunod ni Martin ang Ginoo ug giprenda ang iyang uma aron makagarantiya sa bayad.⁴

Mipirma si Grandin og kontrata, ug gisugdan ang pag-organisar sa dakong proyekto.⁵ Gihubad ni Joseph ang teksto sa Basahon ni Mormon sulod sa tulo ka bulan, giabagan sa usa ka tigsulat matag higayon. Mokatbat og pito ka bulan ang pagtrabaho ni Grandin ug usa ka dosenang mga tawo sa pag-imprinta ug pagpadikit sa unang mga kopya sa 590 ka pahina nga buhat.⁶

Tungod kay nakakuha na siya og tigmantala, mibalik si Joseph sa Harmony pagka-Oktubre 1829 aron motrabaho sa iyang umahan ug makig-uban ni Emma. Sa samang higayon, si Oliver, Martin, ug Hyrum midumala sa pag-imprinta ug mipadala kang Joseph og regular nga mga update sa trabaho ni Grandin.⁷

Nahinumdom sa kasubo nga iyang gibati human mawala ang unang mga pahina nga iyang gihubad, gihangyo ni Joseph si Oliver sa pagkopya sa matag pahina sa manuskrito sa Basahon ni Mormon, mohimo og ikaduhang kopya nga maoy dad-on sa tig-imprinta aron madugang ang mga punctuation ug mahan-ay ang tipo [type] sa pag-imprinta.⁸

Nalingaw si Oliver sa pagkopya sa libro, ug ang iyang mga sulat nianang panahuna napuno sa mga hinubad nga pulong. Miuyon kang Nephi, Jacob, ug Amulek gikan sa Basahon ni Mormon, misulat si Oliver kang Joseph mahitungod sa iyang pasalamat sa walay kinutubang Pag-ula ni Kristo.

“Sa dihang misugod ko sa pagsulat kabahin sa mga kalooy sa Dios,” misulti siya kang Joseph, “wala ko masayud kon kanus-a mohunong, apan dili paigo ang panahon ug papel aron masulat ang tanan.”⁹

Ang sama nga espiritu midala sa uban ngadto sa Basahon ni Mormon samtang giimprinta kini. Si Thomas Marsh, usa ka kanhi *printer apprentice*, misulay sa pagpangita og simbahan nga kaapilan, apan daw walay usa kanila nga nagsangyaw sa ebanghelyo nga iyang nakita sa Biblia. Nagtuo siya nga dunay bag-ong simbahan nga motumaw sa dili madugay nga motudlo sa gipahiuli nga kamatuoran.

Niana nga ting-init, gibati ni Thomas nga gigiyahan sa Espiritu aron mobiyahe og gatasan ka kilometro gikan sa iyang panimalay sa Boston padulong sa kasadpang bahin sa New York. Mipuyo siya sa dapit sulod sa tulo ka bulan una pa mipauli, dili sigurado nganong mibiyahe siya og ingon ka layo. Hinoon, sa usa ka hununganan sa iyang pagpauli, ang iyang gipuy-an nangutana kon nakadungog ba siya sa “bulawang libro” ni Joseph Smith. Si Thomas misulti sa babaye nga wala siya makadungog niini ug gusto niya nga makakat-on pa.

Gisultihan siya sa babaye nga makig-istorya kang Martin Harris ug gipaadto siya sa Palmyra. Miadto dayon si Thomas ug nakit-an si Martin sa printshop ni Grandin. Ang tig-imprinta mihatag kaniya og dise says ka mga pahina sa Basahon ni Mormon, ug gidala kini ni Thomas pag-uli sa Boston, naghinam-hinam nga ipaambit ang iyang unang nakat-unan niining bag-ong relihiyon ngadto sa iyang asawa, si Elizabeth.

Gibasa ni Elizabeth ang mga pahina, ug siya usab mituo nga buhat kini sa Dios.¹⁰

Niana nga tinglarag, samtang padayon nga nag-uswag ang buhat sa mga tig-imprinta sa Basahon ni Mormon, usa ka kanhi huwes nga ginganlan og Abner Cole misugod sa pagmantala og newspaper sa Grandin press. Motrabaho sa shop magabii, human mamauli ang mga trabahante ni Grandin, si Abner makakita sa giimprinta nga mga pahina

gikan sa Basahon ni Mormon, nga wala pa ipadikit o dili pa andam nga ibaligya.

Wala madugay gisugdan ni Abner og yaga-yaga ang “Bulawang Biblia” diha sa iyang newspaper, ug sa panahon sa tingtugnaw miimprinta siya og mga kinutlo gikan sa libro inubanan sa mabiay-biyong komentaryo.¹¹

Pagkahibalo ni Hyrum ug Oliver sa gibuhat ni Abner, gikompronta nila siya. “Unsay katungod nimo nga moimprinta sa Basahon ni Mormon niini nga paagi?” misukna si Hyrum. “Wala ka ba masayud nga nakadawat kami og katungod sa sinulat?”

“Wala kay labut ani,” miingon si Abner. “Gibayran nako ang imprintahanan ug moimprinta ko sa bisan unsay akong gusto.”

“Mopasidaan ko nimo sa dili pag-imprinta og bisan unsa gikan niana nga libro diha sa imong newspaper,” miingon si Hyrum.

“Baliwala ra na nako,” miingon si Abner.

Dili sigurado kon unsay buhaton, gipahibalo ni Hyrum ug Oliver si Joseph sa Harmony, kinsa mibalik dayon sa Palmyra. Iyang nakit-an si Abner sa opisina sa imprintahanan, kaswal nga nagbasa sa iyang kaugalingong newspaper.

“Morag nagtrabaho ka og maayo,” miingon si Joseph.

“Kumusta, Mr. Smith,” mitubag si Abner nga walay pagbati.

“Mr. Cole,” miingon si Joseph, “ang Basahon ni Mormon ug ang katungod sa pagmantala niini gipanag-iyang nako, ug ayaw lang panghilabut.”

Gitangtang ni Abner ang iyang coat ug gilulho ang buktunan sa iyang sinina. “Gusto ka og away, sir?” misinggit siya, gidakul-dakul ang iyang mga kumo. “Kon gusto ka og away, duol lang.”

Mipahiyum si Joseph. “Isul-ob ang imong coat,” miingon siya. “Tugnaw ron, ug dili ko makig-away nimo.” Kalma siya nga mipadayon, “Apan kinahanglan kang mohunong sa pag-imprinta sa akong libro.”

“Kon nagtuo ka nga mas maayo kang laki,” miingon si Abner, “tangtanga lang ang imong coat ug sulayi ko.”

“Adunay balaod,” mitubag si Joseph, “ug imo nang masayran kon wala pa ka masayud niana kaniadto. Apan dili ko makig-away nimo, kay wala nay ayo.”

Nasayud si Abner nga nahisupak siya sa balaod. Mikalma siya ug mihunong sa pag-imprinta og mga kinutlo gikan sa Basahon ni Mormon diha sa iyang newspaper.¹²

Si Solomon Chamberlin, usa ka tigsangyaw nga nagpadulong sa Canada, unang nakadungog kabahin sa “Bulawang Biblia” gikan sa pamilya nga iyang gipuy-an duol sa Palmyra. Sama ni Thomas Marsh, nagbalhin-balhin siya og

simbahan sa tibuok niyang kinabuhi apan wala matagbaw sa unsay iyang nakita. Ang ubang mga simbahan nagsangyaw og mga baruganan sa ebanghelyo ug mituo sa espiritwal nga mga gasa, apan wala silay mga propeta sa Dios o sa Iyang priesthood. Gibati ni Solomon nga hapit na moabut ang panahon nga ipagawas sa Ginoo ang Iyang simbahan.

Samtang naminaw si Solomon sa pamilya nga naghisgot bahin ni Joseph Smith ug sa bulawang mga palid, nadasig siya og maayo, ug determinado siyang mangita sa mga Smith ug makat-on pa og dugang mahitungod sa libro.

Miadto siya sa balay sa mga Smith ug nasugatan si Hyrum sa pultahan. “Ang kalinaw maanaa niini nga balay,” miingon si Solomon.

“Hinout nga kalinaw ang maanaa,” mitubag si Hyrum.

“Duna bay tawo diri,” nangutana si Solomon, “nga nagtuo sa mga panan-awon o mga pagpadayag?”

“Oo,” miingon si Hyrum, “kaming tanan dinhi sa balay motuo og panan-awon.”

Gisultihan ni Solomon si Hyrum mahitungod sa usa ka panan-awon nga iyang nakita mga tuig na ang milabay. Niini, usa ka anghel miingon nga walay simbahan ang Dios dinhi sa yuta apan motukod og usa sa dili madugay nga adunay gahum sama sa karaang simbahan sa mga apostoles. Si Hyrum ug ang uban diha sa balay nakasabut sa gisulti ni Solomon ug giingnan siya nga susama sila kaniya og pagtuo.

“Hinout nga inyong ipahibalo kanako ang uban sa inyong nadiskubrihan,” miingon si Solomon. “Nagtuo ko nga makadawat ko niana.”

Gidapit siya ni Hyrum nga mopuyo sa umahan sa mga Smith isip bisita ug mipakita kaniya sa manuskrito sa Basahon ni Mormon. Gitun-an kini ni Solomon sulod sa duha ka adlaw ug mikuyog siya kang Hyrum ngadto sa imprintahanan ni Grandin, diin ang usa ka tig-imprinta mihatag kaniya og saysenta y kwatro ka naimprinta nga mga pahina. Dala ang wala pa mapadikit nga mga pahina, mipadayon si Solomon sa Canada, gisangyawan ang iyang mga naagian sa tanan niyang nahibaloan mahitungod sa bag-ong relihiyon.¹³

Pagka-Marso 26, 1830, ang unang mga kopya sa Basahon ni Mormon napadikit na ug gibaligya sa unang andana sa imprintahanan ni Grandin. Hugot kini nga gipadikit sa brown nga panit sa baka ug nanimaho pang panit ug papilit, papel ug tinta. Ang mga pulong nga *Basahon ni Mormon* makita kilid [spine] sa libro nga gisulat og bulawang mga letra.¹⁴

Gipakabahandi ni Lucy Smith ang bag-ong kasulatan ug gikonsiderar kini nga timailhan nga ang Dios hapit na mopundok sa Iyang mga anak ug mopahiuli sa Iyang karaang pakigsaad. Ang ulohang pahina mipahayag nga ang katuyoan sa libro mao ang pagpakita sa talagsaong mga butang nga nabuhat sa Dios alang sa Iyang katawhan kaniadto, paghatag sa samang mga panalangin ngadto sa Iyang katawhan karon, ug pagkumbinser sa tibuok kalibutan nga si Jesukristo mao ang Manluluwas sa kalibutan.¹⁵

Sa luyo sa libro gibutang ang mga pagpamatuod sa Tulo ka mga Saksi ug Walo ka mga Saksi, nagsulti sa kalibutan nga nakakita sila sa mga palid ug nasayud nga ang paghubad tinuod.¹⁶

Bisan pa niini nga mga pagpamatuod, nasayud si Lucy nga ang ubang mga tawo naghunahuna sa libro nga hinimo-himo lang. Daghan sa iyang mga silingan nagtuo nga ang Biblia igo na nga kasulatan alang nila, wala mahibalo nga ang Dios mipanalangin og daghang mga nasud kay sa usa lang gamit ang Iyang pulong. Nasayud usab siya nga ang ubang mga tawo misalikway sa mensahe niini kay nagtuo sila nga ang Dios namulong na og kausa ngadto sa kalibutan ug dili na mamulong pag-usab.

Tungod niini nga mga rason ug uban pa, kadaghanan sa katawhan sa Palmyra wala mopalit sa libro.¹⁷ Apan ang uban nagtuon sa mga pahina niini, mibati sa gahum sa mga pagtulun-an niini, ug nag-ampo aron mangutana sa Ginoo kon tinuod ba kini. Si Lucy mismo nasayud nga ang Basahon ni Mormon pulong sa Dios ug gusto nga ipaambit kini sa uban.¹⁸

Hapit sa pagkahuman dayon nga namantala ang Basahon ni Mormon, si Joseph ug si Oliver nangandam sa pagorganisar sa simbahan ni Jesukristo. Mga pipila ka bulan sa wala pa kana, ang karaang mga apostoles sa Ginoo nga si Pedro, Santiago, ug Juan mipakita kanila ug mitugyan kanila sa Melchizedek Priesthood, sama sa gisaad ni Juan Bautista. Kining dugang nga awtoridad nagtugot ni Joseph ug Oliver sa paghatag sa gasa sa Espiritu Santo niadtong ilang nabunyagan. Si Pedro, Santiago ug Juan mi-orden usab kanila nga mahimong mga apostoles ni Jesukristo.¹⁹

Nianang panahuna, samtang nagpuyo sa balay sa mga Whitmer, si Joseph ug Oliver nag-ampo alang sa dugang nga kahibalo mahitungod niini nga awtoridad. Agi og tubag, ang tingog sa Ginoo misugo kanila sa pag-orden

sa usag usa isip mga elder sa simbahan, apan unya na kon ang mga tumutuo mouyon sa pagsunod kanila isip mga lider diha sa simbahan sa Manluluwas. Giingnan usab sila sa pag-orden og ubang mga opisyal sa simbahan ug sa paghatag sa gasa sa Espiritu Santo niadtong mga nabunyagan na.²⁰

Niadtong Abril 6, 1830, si Joseph ug Oliver nagtagbo sa panimalay sa mga Whitmer aron sundon ang sugo sa Ginoo ug i-organisar ang Iyang simbahan. Aron matuman ang mga gikinahanglan sa balaod, mipili sila og unom ka mga tawo nga mahimong unang mga miyembro sa bag-ong simbahan. Mga kwarenta ka mga lalaki ug babaye nagpunsisok usab sa sulod ug libut sa gamay nga panimalay aron sa pagsaksi sa okasyon.²¹

Aron masunod ang nag-unang mga instruksyon sa Ginoo, mihangyo si Joseph ug Oliver sa kongregasyon sa pagpaluyo kanila isip mga lider sa gingharian sa Dios ug sa pagpakita kon mituo sila nga saktong ba nga maorganisar sila isip simbahan. Ang matag miyembro sa kongregasyon miuyon, ug gipatong ni Joseph ang iyang mga kamot sa ulo ni Oliver ug mi-orden kaniya nga usa ka elder sa simbahan. Dayon nagbayloay sila og lugar, ug si Oliver mi-orden ni Joseph.

Pagkahuman, gipahigayon nila ang pan ug bino sa sakrament agi og handumanan sa Pag-ula ni Kristo. Dayon ilang gipatong ang ilang mga kamot niadtong ilang nabunyagan, mikumpirma kanila isip mga miyembro sa simbahan ug mihatag kanila sa gasa sa Espiritu Santo.²² Ang Espiritu sa Ginoo gibu-bu diha sa mga mitambong sa miting, ug ang uban sa kongregasyon misugod sa pagpanagna. Ang uban midayeg sa Ginoo, ug ang tanan dungan nga nagmaya.

Nadawat usab ni Joseph ang unang pagpadayag nga gitumong ngadto sa kinatibuk-ang miyembro sa bag-ong simbahan. “Tan-awa, kinahanglang dunay rekord nga tipigan diha kaninyo,” misugo ang Ginoo, nagpahinumdom sa Iyang katawhan nga kinahanglang isulat nila ang ilang sagradong kasaysayan, mopreserbar og istorya sa ilang mga binuhatan ug mosaksi sa tahas ni Joseph isip propeta, manalagna, ug tigpadayag.

“Kaniya Ako nagdasig sa pagbuhat sa kahimoan sa Zion sa labing gamhanan nga gahum alang sa kaayohan,” mideklarar ang Ginoo. “Modawat ka sa iyang pulong, sama nga gikan sa akong kaugalingon nga ba-ba, sa tanang

pagpailub ug hugot nga pagtuo. Kay pinaagi sa pagbuhat niini nga mga butang ang mga ganghaan sa impyerno dili makabuntog batok kanimo.”²³

Wala madugay, mibarug si Joseph kilid sa sapa ug misaksi sa bunyag sa iyang inahan ug amahan ngadto sa simbahan. Human sa katuigan nga managlahi ang dalan nga gisubay sa ilang pagsiksik sa kamatuoran, sa katapusan nagkahiusa na sila sa pagtuo. Sa paghaw-as sa iyang amahan gikan sa tubig, gigunitan ni Joseph ang iyang kamot, gitabangan padulong sa daplin, ug gigakos.

“Dios ko,” mituaw siya, gisubsob ang iyang nawong sa dughan sa iyang amahan, “nakita nako ang akong amahan nga nabunyagan sa tinuod nga simbahan ni Jesukristo!”²⁴

Nianang gabhiona, hilum nga miadto si Joseph sa duol nga kakahoyan, ang iyang kasingkasing napuno sa emosyon. Gusto niyang mag-inusara, dili makita sa mga higala ug pamilya. Sa napulo ka tuig sukad sa iyang Unang Panan-awon, iyang nakita nga naabli ang kalangitan, nabati ang Espiritu sa Dios, ug natudloan sa mga anghel. Nakasala usab siya ug nawad-an sa iyang gasa, naghinulsol, nakadawat sa kalooy sa Dios, ug mihubad sa Basahon ni Mormon pinaagi sa Iyang gahum ug grasya.

Karon napahiuli na ni Jesukristo ang Iyang simbahan ug mihatag og awtoridad ni Joseph sa samang priesthood nga gihuptan sa mga apostoles sa karaang panahon sa dihang gidala nila sa kalibutan ang ebanghelyo.²⁵ Ang kalipay nga iyang gibati sobra ra kaayo aron kapugngan, ug sa dihang nakit-an siya ni Joseph Knight ug Oliver nianang pagkagabii, naghilak siya.

Hingpit ang iyang kalipay. Ang buhat nagsugod na.²⁶ ■

Ang kompleto nga lista sa gihisgutan mabasa sa Iningles sa saints.lds.org.

Ang pulong nga *Hilisgutan* diha sa mga pahinumdom nagpasabut sa dugang nga impormasyon diha sa internet mga santos.lds.org.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Copyright for Book of Mormon, Hunyo 11, 1829, sa *JSP*, D1:76–81.
2. “Prospect of Peace with Utah,” *Albany Evening Journal*, Mayo 19, 1858, [2]; “From the Troy Times,” *Albany Evening Journal*, Mayo 21, 1858, [2]; John H. Gilbert, Memorandum, Sept. 8, 1892, photocopy, Church History Library.
3. Doktrina ug mga Pakigsaad 19 (Revelation, circa Summer 1829, sa josephsmithpapers.org); tan-awa usab sa Historical Introduction to Revelation, circa Summer 1829 [DC 19], sa *JSP*, D1:85–89; ug Knight, *Reminiscences*, 6–7.
4. McBride, “Contributions of Martin Harris,” 1–9; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 34, sa *JSP*, H1:352 (draft 2).
5. John H. Gilbert, Statement, Okt. 23, 1887, Church History Library; Indenture, Martin Harris to Egbert B. Grandin, Wayne County, NY, Ago. 25, 1829, Wayne County, NY, Mortgage Records, volume 3, 325–26, microfilm 479,556, U.S. and Canada Record Collection, Family

- History Library; Historical Introduction to Revelation, circa Summer 1829 [DC 19], sa *JSP*, D1:85–89.
6. Copyright for Book of Mormon, Hunyo 11, 1829, sa *JSP*, D1:76–81; John H. Gilbert, Memorandum, Sept. 8, 1892, photocopy, Church History Library; Porter, “The Book of Mormon,” 53–54.
7. John H. Gilbert, Memorandum, Sept. 8, 1892, photocopy, Church History Library; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 9, [8]; Joseph Smith to Oliver Cowdery, Okt. 22, 1829, sa *JSP*, D1:94–97.
8. John H. Gilbert, Memorandum, Sept. 8, 1892, photocopy, Church History Library; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 9, [2]; “Printer’s Manuscript of the Book of Mormon,” sa *JSP*, R3, Part 1:xxvi. **Hilisgutan:** Printing and Publishing the Book of Mormon [Pag-imprinta ug Pag-mantala sa Basahon ni Mormon]
9. Oliver Cowdery to Joseph Smith, Nob. 6, 1829, sa *JSP*, D1:100–101; Mosiah 3:18–19; 5:5–7; 4 Nephi 1:17; tan-awa usab sa Oliver Cowdery to Joseph Smith, Dis. 28, 1829, sa *JSP*, D1:101–4.
10. Thomas B. Marsh, “History of Thomas Baldwin Marsh,” *LDS Millennial Star*, Hunyo 4, 1864, 26:359–60; Hunyo 11, 1864, 26:375–76.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 9, [9]. Alang sa mga ehemplo sa mga kinutlo nga gimantala ni Abner Cole, tan-awa ang “The Book of Mormon,” *Reflector*, Sept. 16, 1829, 10; “Selected Items,” *Reflector*, Sept. 23, 1829, 14; “The First Book of Nephi,” *Reflector*, Ene. 2, 1830, 1; ug “The First Book of Nephi,” *Reflector*, Ene. 13, 1830, 1. **Hilisgutan:** Critics of the Book of Mormon [Mga Kritiko sa Basahon ni Mormon]
12. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 9, [9]–[12]; Lucy Mack Smith, History, 1845, 166–68.
13. Chamberlin, *Autobiography*, 4–11.
14. Copyright for Book of Mormon, Hunyo 11, 1829, sa *JSP*, D1:76–81; John H. Gilbert, Memorandum, Sept. 8, 1892, photocopy, Church History Library; “Book of Mormon,” *Wayne Sentinel*, Mar. 26, 1830, [3]. Ang ubang mga libro gipadikit usab og panit sa karnero.
15. Ulohag Pahina sa Basahon ni Mormon, panahon sa sayon bahin sa Hunyo 1829, sa *JSP*, D1:63–65; tan-awa usab sa Lucy Mack Smith to Solomon Mack, Ene. 6, 1831, Church History Library.
16. Testimony of Three Witnesses, Late June 1829, sa *JSP*, D1:378–82; Testimony of Eight Witnesses, Late June 1829, sa *JSP*, D1:385–87.
17. Tucker, *Origin, Rise, and Progress of Mormonism*, 60–61.
18. Tan-awa sa Lucy Mack Smith to Solomon Mack, Ene. 6, 1831, Church History Library.
19. Joseph Smith History, circa Summer 1832, 1, sa *JSP*, H1:10; Doktrina ug mga Pakigsaad 27:12–13 (Revelation, circa Aug. 1830, sa Doktrina ug mga Pakigsaad 50:3, 1835 nga edisyon, sa josephsmithpapers.org); Oliver Cowdery to Phineas Young, Mar. 23, 1846, Church History Library; “Joseph Smith Documents Dating through June 1831,” sa *JSP*, D1:xxxvii–xxxix; tan-awa usab sa Cannon and others, “Priesthood Restoration Documents,” 163–207. **Hilisgutan:** Restoration of the Melchizedek Priesthood [Pagpahiuli sa Melchizedek Priesthood]
20. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 27, sa *JSP*, H1:326–28 (draft 2).
21. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 37, sa *JSP*, H1:364 (draft 2); Stevenson, Journal, Dis. 22, 1877; Ene. 2, 1887; An Act to Provide for the Incorporation of Religious Societies (Abr. 5, 1813), *Laws of the State of New-York* (1813), 2:212–19. **Hilisgutan:** Founding Meeting of the Church of Christ [Miting sa Pagsugod sa Simbahan ni Kristo]
22. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 37–38, sa *JSP*, H1:364–71 (draft 2).
23. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 37, sa *JSP*, H1:366; Doktrina ug mga Pakigsaad 21 (Revelation, Apr. 6, 1830, sa josephsmithpapers.org); “History of Joseph Smith,” *Times and Seasons*, Okt. 1, 1842, 3:928–29.
24. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 9, [12]; Knight, *Reminiscences*, 8; tan-awa usab sa Bushman, *Rough Stone Rolling*, 110.
25. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 38, sa *JSP*, H1:372 (draft 2); Joseph Smith, “Latter Day Saints,” sa Rupp, *He Pasa Ekklesia*, 404–5, sa *JSP*, H1:506.
26. Knight, *Reminiscences*, 7.

Ni Elder
Quentin L. Cook

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Unsa ka Maloloy-on ang Ginoo

Ang bag-o nga pipila ka volume nga kasaysayan sa Simbahan motabang kanato sa pagtuman sa atong mga pakigsaad pinaagi sa pagpadako sa atong panumduman sa nabuhat sa Manluluwas kanato.

Sa unang higayon sa dul-an usa ka gatus ka tuig, ang bag-o nga pipila ka volume nga kasaysayan sa Simbahan gimantala ubos sa direksyon sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Giulohan og *Mga Santos: Ang Istorya sa Simbahan ni Jesukristo sa Ulahing mga Adlaw*, kini nga istorya sa kasaysayan nagsulti sa tinuod nga istorya sa ordinaryo nga mga tawo nga nahimong mga Santos pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo (tan-awa sa Mosiah 3:19). Ang unang volume, *Ang Sumbanan sa Kamatuoran, 1815–1846*, nakompleto na ug gihubad ngadto sa 14 ka pinulongan aron maapud-apod ngadto sa daghang dapit sa kalibutan.

Ang *Mga Santos* mao ang istorya kon giunsa pagpahiuli sa Dios ang Iyang walay katapusang pakigsaad tungod sa Iyang gugma alang sa Iyang mga anak. Gipakita niini kon giunsa pagpahiuli sa Ginoo ang Iyang ebanghelyo aron sa paghatag og paglaum ug kalinaw sa mga panahon sa kagubot, pagsulay, ug pag-antus. Gipakita usab niini kon sa unsang paagi ang gipahiuli nga mga pakigsaad mosangput ngadto sa kahimayaan pinaagi ni Jesukristo.

Tingali magdahum ka nga ang istorya magsugod diha ni Joseph Smith, apan ang *Mga Santos* nagsugod niadtong 1815 sa pagbuto sa usa ka bulkan sa Indonesia, nga miresulta sa daghang kamatayon, sakit, ug kagubot. Kini nga punto sa sinugdanan gipili base sa unsay gipadayag sa Ginoo kon giunsa Niya sa pagpahiuli sa mga pakigsaad nga naghigot kanato ngadto sa Manluluwas ug nagtugot kanato sa

SANTOS

1815-1846

EL
ESTANDARTE
DE LA VERDAD

Pinaagi sa Iyang propeta, gibag-o sa Dios ang mga pakigsaad nga wala magwagtang sa kadautan, kasubo, pag-antus, ug panagbulag tungod sa kamatayon apan nagsaad og pagkaayo pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas ug nagsiguro kanato nga ang mga relasyon molahutay sa kahangturan.

pagbuntog sa tanang problema sa kinabuhi:

“Busa, Ako ang Ginoo, nahibalo sa katalagman nga moabut diha sa mga lumulupyo sa yuta, mitawag sa akong sulugoon si Joseph Smith, Jun., ug namulong ngadto kaniya gikan sa langit, ug mihatag kaniya og mga sugo; . . .

“Nga ang akong walay katapusan nga pakigsaad unta mapahimutang” (D&P 1:17, 22).

Gikan sa pangbukas nga eksena niini ngadto sa tibuok kalibutan nga pag-apud-apod niini, ang *Mga Santos* nagtimaan ngadto sa mga anak sa Dios bisan asa nga kini ang istorya sa ilang pakigsaad sa Dios, kinsa nasayud sa ilang kalisdanan. Pinaagi sa Iyang propeta, gibag-o sa Dios ang mga pakigsaad nga dili mowagtang sa kadautan, kagulangan, pag-antus, ug panagbulag tungod sa kamatayon apan nagsaad og pagkaayo pinaagi sa Pag-ula sa Manluluwas, nagbalaan ug naghatag sa atong kinabuhi og talagsaong kahulugan, ug nagsiguro kanato nga ang mga relasyon nga atong gimanggad dinhi sa yuta molungtad sa kahangturan, “pagaubanan sa walay katapusan nga himaya” (tan-awa sa D&P 130:2).

Ang unang walo ka mga kapitulo sa *Ang Sumbanan sa Kamatuoran* namantala na sa mga isyu niini nga magasin sa tibuok tuig. Ang isyu niining bulana nagtapos sa gisumpay-sumpay nga mga kapitulo gikan sa *Mga Santos*, apan ang istorya nagpadayon diha sa saints.lds.org, diha sa Gospel Library app, ug sa giimprinta (pag-order sa

store.lds.org). Dapiton ko ikaw nga mopadayon sa pagbasa niini sa bisan asa niini nga mga matang sa media.

Usa ka Balaan nga Sundanan ug Plano

Ang *Mga Santos* nagpadayon sa balaang sundanan diin ang mga propeta, isip kabahin sa ilang pagpangalagad, mogamit sa nangagi aron sa pagtabang kanato nga makaton kon kinsa kita ug makita ang mga katuyoan sa Dios diha sa atong kinabuhi. Sa mga kasulatan, daghang mga propeta mosugod sa ilang pagtudlo pinaagi sa pagsaysay og mga istorya mahitungod sa kalooy sa Ginoo sa ilang mga katigulangan.¹ Si Moroni miawhag sa mga mambabasa sa Basahon ni Mormon nga “mahinumdom unsa ka maloloy-on ang

Ginoo” sa tibuok kasaysayan “ug palandongang kini sa inyong mga kasingkasing” (Moroni 10:3). Ang pagpamalandong sa kaayo sa Dios nag-andam kanato sa pagdawat sa saksi sa Espiritu, nga nagtudlo kanato “sa mga butang ingon nga sila gayud mao, ug sa mga butang ingon nga sila gayud mahimo unya” (Jacob 4:13; tan-awa usab sa Moroni 10:4–5).

Ang pagkasayud nga nagplano ang atong Langitnong mga Ginikanan alang sa atong kalipay ug kahimayaan sa katapusan naghatag kanato og panglantaw, naghatag kanato sa pagkatawo isip minahal nga mga anak sa balaan nga mga ginikanan, ug nagpadako sa atong pagsalig sa Ginoo, bisan sa mga panahon sa kalisdanan. Ang paghinumdom sa kaayo sa Ginoo makapanalipod usab kanato batok sa garbo ug sa mga kakuyaw sa kauswagan. Si Mormon misulat kalabut sa usa ka panahon sa dihang ang mga Nephite “misugod sa pagtubo sa hilabihan nga pagkaadunahan.” Apan dili sama sa ubang panahon sa Basahon ni Mormon dihang gipasagdan sa katawhan nga ang garbo ug katigayunan mosangput sa ilang pagkapukan, misunod sila og lahi nga dalan niining panahuna: “Apan bisan pa sa ilang kaadunahan, o sa ilang kalig-on, o sa ilang kauswagan, sila wala mabayaw sa garbo sa ilang mga panan-aw; ni sila dugay sa paghinumdom sa Ginoo nga ilang Dios; apan sila nagmapainubsanon sa ilang mga kaugalingon sa hilabihan diha sa iyang atubangan.” Gituman nila ang ilang mga pakigsaad ug nagpabilin nga matarung tungod kay “sila nahinumdom unsa ka dako ang mga butang nga nahimo sa Ginoo alang kanila” (tan-awa sa Alma 62:48–50).

Ang *Mga Santos* nagtudlo og mga leksyon nga sama niini ug daghan pa. Makatabang kini nimo nga makakita sa paggiya sa Ginoo sa imong kinabuhi samtang dili direktang gisinati nimo ang mga pagsulay sa pagtuo, mga kasubo ug mga kalipay, ang mga pinadayag ug determinasyon sa dili perpekto nga mga tawo kinsa nahigugma sa Ginoo ug kinsa mibati sa Iyang gugma.

Samtang magbasa ka, makadiskubre ka og bag-o nga mga panabut ug kahulugan bisan sa mga istoriya nga nadunggan na nimo kaniadto. Walay eksena sa kasaysayan sa Simbahan nga mas naila kay sa Unang Panan-awon ni Joseph Smith, apan ang *Mga Santos* nagtabang kanato nga mas makasabut kon sa unsang paagi nanlimbasug si Joseph aron mapahiuyon ang unsay iyang gibati diha sa iyang kasingkasing ngadto sa unsay naa sa iyang hunahuna.

Ang kinasingkasing nga tinguha ni Joseph nga mabati ang pagpasaylo sa Manluluwas wala matuman tungod kay nakaobserbar siya nga walay usa

sa mga simbahan nga anaa ang nagtudlo “sa ebanghelyo ni Jesukristo ingon nga narekord diha sa Bag-ong Tugon.”² Sa iyang hunahuna namalandong si Joseph hain nga simbahan ang husto o kon sayop ba silang tanan. Naglaum siya pag-ayo diha sa iyang kasingkasing nga usa kanila ang husto aron iyang makita ang kalinaw nga iyang gitinguha. Tungod kay wala magkauyon ang iyang hunahuna ug ang iyang kasingkasing, nadiskubrihan ni Joseph nga mahimo siyang mangutana sa Dios. Miadto siya sa kakahoyan aron mag-ampo. Didto iyang nakita ang Amahan ug ang Anak, kinsa mipasaylo kaniya ug misulbad sa iyang problema sa paagi nga wala gayud niya mahunahuna.³

Si Joseph, ang iyang pamilya, ug ang daghan pang mga tawo nga midawat sa gipahiuli nga pakigsaad sa Ginoo gusto nga mobati sa gugma sa Dios alang kanila, makakat-on kon unsaon nila nga mas maduol Kaniya, ug mamaayo ang

Ang Mga Santos nagpakita nga ang pagkahibalo sa mga pamaagi sa Ginoo naghatag kanato og mahangturong panglantaw, nagtabang kanato nga makakita sa mga butang kon unsa gayud kini karon ug sa umaabut, ug nagtabang kanato sa pagpakita og pagtuo nga ang Ginoo motabang kanato sa paglahutay sa mga panahon sa kalisdanan.

mga relasyon ngadto sa mga minahal. Ang *Mga Santos* nagsaysay sa ilang mga istorya.

Pagsalig sa Ginoo panahon sa mga Pagsulay

Ang volume 1 sa *Mga Santos* naglakip sa makatandog sa kasingkasing nga istorya ni Amanda Barnes Smith ug sa iyang pamilya, kinsa misunod sa mga sugo sa Ginoo ug nagbuhat sa Iyang kabubut-on.⁴ Ang bana ni Amanda ug usa sa iyang mga anak gipatay sa mabangis nga paagi uban sa 15 pa ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga nagkampo sa usa ka gamay nga pamuy-anan diha sa Shoal Creek sa Missouri. Ang Ginoo misuporta ni Amanda agi sa makalililang nga kasinatian, mitubag sa iyang mga pag-ampo, mihatag kaniya og kaisug, ug nakapahimo niya sa pagayo sa iyang anak nga grabing nasamdan.⁵

Ang *Mga Santos* nagpakita kon sa unsang paagi si Amanda nakakat-on sa pagsalig sa Ginoo agi sa grabing kalisdud. Nagsaysay usab kon unsay nakat-unan ni Joseph Smith mahitungod sa kamaayo sa Dios bisan sa mga panahon sa pag-antus. Nagpakita kini nga ang pagkahibalo sa mga pamaagi sa Ginoo naghatag kanato og mahangturong panglantaw, nagtabang kanato nga makakita sa mga butang kon unsa gayud kini karon ug sa umaabut, ug nagtabang kanato sa pagpakita og pagtuo nga ang Ginoo motabang kanato sa paglahutay sa mga panahon sa kalisdanan.

Sa dihang nahibaloan ni Propeta Joseph ang nahitabo sa pamilya ni Amanda ug sa uban diha sa Shoal Creek, gibati niya nga mas maayo pa nga mabilanggo siya o mamatay kay sa tugutan nga pamatyon ang mga Santos. Pagkasunod adlaw misulay siya sa pakigsabut og malinawon nga

solusyon uban sa militia sa Missouri, kinsa nangandam na sa pag-ataki sa dakong pamuy-anan sa mga Santos sa Far West. Hinoon, gidakop si Joseph ug gihimong binilanggo.

Paglabay sa dul-an lima ka bulan, nagpabilin si Joseph nga dinakpan, gibilanggo sa usa ka tugnaw, gamay nga sel-da ilawom sa yuta sa Liberty, Missouri. Naghunahuna siya kon asa mitago ang Dios ug unsa ka dugay nga maagwanta Niya ang pagpaminaw sa mga paghilak sa mga biyuda ug mga ilo. Nag-ampo siya, “O Ginoo, hangtud kanus-a sila mag-antus niini nga mga kadautan ug dili makatarunganon nga mga pagdaug-daug, sa dili pa malukmay ang imong kasingkasing ngadto kanila, ug ang imong kasingkasing

mobati og kalooy ngadto kanila?” (D&P 121:3).

Ang *Mga Santos* nagtudlo kanato nga ang kalisdanan dili ebidensya sa kasuko sa Ginoo, o pagkuha sa Iyang mga panalangin. Ang oposisyon usa ka bahin sa plano sa Dios sa paglunsay kanato ug pag-andam kanato alang sa usa ka mahangturon, celestial nga padulngan (tan-awa sa 2 Nephi 2:11). Nakat-unan ni Joseph nga ang walay kinutubang pag-antus sa Manluluwas nakapahimo Niya sa pagtabang kanato kon mag-antus kita ug sa katapusan mobayaw kanato (tan-awa sa Alma 7:11–13). Agi og tubag sa magulang-anong pangamuyo ni Joseph, ang Ginoo misulti og daghang matang sa mga hagit sa wala pa motapos og:

“Kon ang mga apapangig gayud sa impyerno mobuka ug moabli sa ba-ba og dako diha kanimo, ikaw masayud, akong anak, nga kining tanan nga mga butang makahatag kanimo og kasinatian, ug alang sa imong kaayohan.

“Ang Anak sa Tawo mikunsad ubos kanilang tanan. Labaw pa ba ikaw kaniya?” (D&P 122:7–8).

Ang pagsinati *niini nga mga butang* sa atong kaugalingon makahatag kanato og kalooy nga sama kang Kristo alang niadtong gisakit. “Ang akong kasingkasing kanunay nga mas malumo human niini kay sa kaniadto” nakaamgo si Joseph samtang anaa sa bilangoan. Nanghinaut siya nga nakauban unta niya ang mga Santos aron sa paghupay ug paglipay kanila. “Wala nako kini masabti sama sa akong pagsabut karon,” mipasabut siya, “kon wala pa unta ako masakiti sa mga pagpaantus nga akong naagian.”⁶

Usa ka rason nga ang Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipahimo ug miaprubar sa *Mga Santos* mao nga makatabang kini sa matag usa kanato sa pagsinati *niini nga mga butang* pinaagi sa mga istorya sa uban. Atong makat-onan gikan kang Amanda nga bisan kon ang Dios sumala sa Iyang walay kinutuban nga kaalam dili mopugong sa mga kadautan o pag-antus, nagmahal Siya kanato ug naghunahuna Siya kanato. Nakadungog Siya sa atong mga pag-ampo ug Siya maloloy-on ug mabination.

Gipahiuli nga mga Panalangin sa Templo

Walay laing dapit nga mas napakita kanato kana nga kalooy ug kamabination kay sa templo. Sa sentro niini, ang *Mga Santos* mao ang istorya sa gipahiuli nga mga panalangin sa templo. Ang unang volume natapos samtang ang liboan ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nakadawat sa sagradong mga ordinansa sa Templo sa Nauvoo niadtong 1846. Ang ikaduhang volume matapos sa pagpahinungod sa Templo sa Salt Lake ug sa pagsugod sa mga Santos sa pagdawat sa mga ordinansa didto niadtong 1893. Ang ikatulong volume matapos sa pagsugod sa mga Santos sa Europe sa pagpundok ngadto sa templo sa Switzerland

niadtong 1955. Ang ikaupat nga volume modala sa istorya hangtud karon, sa dihang ang mga templo nagkatap sa yuta ug ang mga Santos sa tibuok kalibutan nakadawat sa mga ordinansa sa kahimayaan, sama sa napanan-awan sa mga propeta sa dugay nang panahon.

Diha sa balay sa Ginoo mohimo kita og mga pakigsaad ug matugahan sa gahum sa pagbuntog sa mga epekto sa Pagkapukan, lakip sa mga dautan ug pag-antus niini nga kalibutan. Makadawat kita og proteksyon ug sa katapusan gahum aron mobangon sa Pagkabanhaw, ma-seal ngadto sa mga minahal hangtud sa kahangturan.

Ang *Mga Santos* motabang kanato sa pagtuman sa mga pakigsaad pinaagi sa pagpadako sa atong mga panumduman sa balaanon nga mga paagi. Motabang kini kanato sa paghinumdom kon unsay nabuhat sa Manluluwas alang kanato. Kon walay mga rekord sa mga kahimoan sa Dios kaniadto, dili kita mahimong “mahinumdom unsa ka maloloy-on ang Ginoo ngadto sa mga katawhan” (Moroni 10:3). Tungod niini nga mga rason utangan kita sa Ginoo ug sa mga Santos kinsa mirekord sa ilang mga kasinatian sa Iyang gugma alang kanila. Ang Ginoo misugo ni Joseph Smith sa pagrekord sa iyang mga kasinatian (tan-awa sa D&P 21:1). Misugo Siya og usa ka historian sa Simbahan nga maglihok ubos sa direksyon ni Joseph “[mag]tipig sa talaan ug sa kasaysayan sa simbahan sa kanunay” (D&P 47:3). Misugo Siya nga ang kasaysayan maglakip sa “tanang mga butang nga alang sa kaayohan sa simbahan, ug alang sa nagtubo nga mga kaliwatan” (D&P 69:8).

Naghunahuna niini nga mga pagpadayag ug sa pakigsaad nga kanunayng mohinumdom sa Manluluwas, ang Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles misugod sa pagplano sa *Mga Santos* 10 ka tuig na ang milabay. Karon moawhag kami nimo sa pagbasa niini, mosalig nga makatabang kini nimo sa pagsabut sa plano sa Dios, makakita kon unsa ka maloloy-on ang Ginoo, matinud-anong molahutay atol sa maayo ug ngil-ad nga mga panahon, magbaton og kalooy nga sama kang Kristo alang sa uban, ug motuman sa mga pakigsaad nga modala kanimo ngadto sa kahimayaan. ■

MUBO NGA MGA SULAT

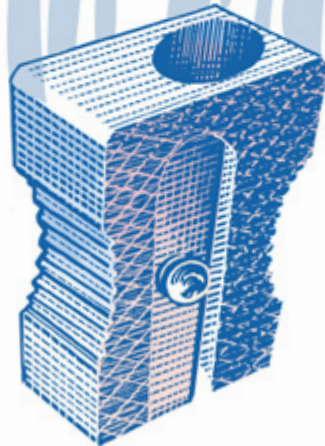
1. Ang mga ehemplo naglakip ni Nephi (1 Nephi 17:23–43), Haring Benjamin (Mosiah 1), Limhi (Mosiah 7), usa ka anghel sa Ginoo ngadto ni Alma (Mosiah 27), Alma (Alma 9:10), Mormon (Mormon 3:17–22), ug Moises (Exodo 13:3).
2. Joseph Smith, sa “History, circa Summer 1832,” 2, josephsmithpapers.org.
3. Tan-awa sa “History, 1838–1856, volume A-1 [23 December 1805–30 August 1834],” 3, josephsmithpapers.org.
4. Tan-awa sa “Revelation, 12 January 1838–C.” [1], josephsmithpapers.org.
5. Tan-awa sa *Mga Santos*, volume 1, kapitulo 30, “Makig-away Sama sa mga Anghel.”
6. “Letter to Presendia Huntington Buell, 15 March 1839,” [1], josephsmithpapers.org.

MGA ITLOG, MGA FUSE, UG HUGOT NGA PAGTUO

Usa sa among mga tumong isip pamilya mao ang pagtigom og igong kwarta aron makahimo og down payment sa among kaugalingong balay. Kon wala kana nga tumong, tingali mausikan lang nako ang akong mga tapos sa semana sa pagtan-aw og telebisyon, maghulat sa pinansyal nga mga oportunidad nga moabut kanako.

Isip drayber sa usa ka kompaniya sa mina sa amihanang Chile, motrabaho ko og upat ka adlaw diha sa minahan ug dayon mopahulay og tulo ka adlaw—Sabado hangtud Lunes. Aron madugangan ang among kita ug tinigom alang sa balay, nakahukom kami nga magsugod sa pagpamaligya og itlog. Ang among plano mao ang pagkuha og mga order gikan sa mga higala, mga silingan, ug mga miyembro sa Simbahan; mopalit og mga 1,000 ka itlog kada semana gikan sa usa ka wholesaler; ug dayon kuhaon ug ihatud ang mga itlog ma-Sabado ug ma-Lunes.

Ang akong asawa, si Laura, ug ako nakahukom nga among dad-on ang among duha ka mga anak sa pagpanghatud ug pahimuslan ang panahon nga mag-uban. Hinoon, samtang padulong mi nga mopalit sa among unang gidaghanon sa mga itlog, dunay kalamidad nga nahitabo. Usa sa among mga bata, nagdula-dula og gamay nga puthaw nga tahal sa lapis, miitsa sa tahal ug mitugpa kini saktogayud sa walay sulod nga sudlanan sa lighter sa sigarilyo. Kalit nga misigag

Sa dihang ang puthaw nga tahal sa lapis mitugpa sa walay sulod nga sudlanan sa cigarette lighter, ang among van kalit nga mihunong. Mibuto ang among fuse.

gamay, ug ang among van nawad-an sa tanang kuryente niini, kalit nga mihunong diha gayud sa tunga-tunga sa highway. Mibuto ang among fuse.

Samtang nanglingkod mi didto nga nakaali sa trapiko, nasagmuyo mi og maayo nga daw kahilakon mi. Apan nianang higayuna, nakahinumdom ko nga ang Ginoo misaad sa pagbayaw kanato ug motabang kanato kon mosalig kita Kaniya. Ang kakalma miabut kanako. Nakaamgo ko nga dili

lang ko pwede nga maglingkod ug magreklamo. Duna kami problema, ug uban sa tabang sa Ginoo, masulbad namo kini.

Si Laura ug ako mitan-aw sa usag-usa ug miingon, “Kinahanglan kitang mopakita og hugot nga pagtuo.” Nagampo kami ug gipahiran ang among mga luha. Dayon, si Laura ang nagmaneho, migawas ko aron sa pagtulod sa sakyanan. Pipila ka mga tawo dali nga nanggawas sa ilang mga sakyanan ug mitabang kanako.

Gitulod namo ang sakyanan og mga 200 ka metros una kami nakakita og luwas nga dapit sa kilid sa highway aron maka-parking. Sa paghunong sa sakyanan, nakabantay ko nga miparking kami tungod gayud sa usa ka car stereo shop.

Akong nakit-an ang mibuto nga fuse, misulod sa shop, ug nangutana, “Duna moy ingon niini?”

Mitubag ang clerk, “Siyempre.”

Mipalit ko og fuse ug mitaud niini, midiretso og andar ang sakyanan, ug mipadayon mi sa pagbiyahe. Ang wholesaler sa mga itlog hapit na manirado sa dihang miabut mi. Namalit kami sa mga itlog ug gipanghatud kini.

Kon aduna kitay mga hagit, kinahanglan kitang mahinumdom sa pagpangayo og tabang sa atong Langitnong Amahan. Nasayud ko nga motubag Siya kanato samtang mopadayon kita ug mopakita og hugot nga pagtuo diha Kaniya. ■

Alvaro Alcaino, Antofagasta, Chile

USA KA PANALANGIN DIHA SA SINULATAN SA AKONG INAHAN

Usa ka gabii namalandong ko kon unsa nga mensahe ang ihatag sa umaabut nga komperensya sa ward. Gitun-an nako ang mga kasulatan sa tibuok semana, ug bisan kon nakadawat ko og dakong instruksyon ug mga panabut, wala gihapon koy klarong direksyon kon unsay gusto sa Ginoo nga akong ipaambit, isip presidente sa stake, sa mga miyembro sa ward.

Sa kinasingkasing nga pag-ampo, nangayo ko nga giyahan sa Espiritu ang akong hunahuna. Dayon akong gibuksan ang akong mga kasulatan ug misugod na usab sa pagbasa. Kalit nga nahunahunaan nako ang mga tumong sa ward nga bag-o lang namong gihisgutan sa bishop. Usa niadto nga mga tumong mao ang paggamit sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo* sa pagpaambit sa ebanghelyo ngadto sa mga higala ug mga silingan.

Nadasig ako nga ilakip ang *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo* sa akong kaugalingong pagtuon nianang gabhiuna. Mikuha ko og kopya ug giablihan kini nga pinasulagma. Niana nga pahina, nakakita ko og duha ka sinulat nga pakisayran sa kasulatan—1 Nephi 8:8–11 ug 1 Nephi 11:21–22. Sa dihang akong gitan-aw og maayo, naamguhan nako nga kadto nga mga pakisayran nasulat sa sinulatan sa akong inahan. Ang akong minahal nga inahan mitaliwan pipila na ka tuig ang milabay, duha ka bulan human sa iyang ika-80 nga birthday. Usa siya ka ehemplo sa pagkamaisugon ug pagkadili hakog,

kinsa kanunay nga makakita sa kamaayo sa mga tawo. Ug gimahal niya ang mga kasulatan.

Gipakli nako ang mga kasulatan ngadto niadto nga mga bersikulo aron makita unsay nakaawhag niya sa pagsulat niini. Sa akong pagbasa niini, misulod sa akong hunahuna ang mensahe nga kinahanglan nakong ihatag. Usa kini ka yanong mensahe nga ang mga miyembro sa Simbahan kinsa nakatilaw sa lamian nga bunga sa ebanghelyo makalimot tingali usahay nga daghan pang uban ang nagtinguha sa samang bunga. Kinahanglan kitang motabang ug mosulti kanila asa kini pangitaon.

Naghunahuna ko sa akong minahal nga inahan samtang gitiwas nako

Samtang nangandam alang sa komperensya sa ward, gipakli nako ang *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo* ngadto sa usa ka pahina nga adunay mga pakisayran sa kasulatan nga nasulat sa sinulatan sa akong inahan.

og tan-aw ang tibuok *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*. Walay ngalan, walay laing sinulat, o bisan unsa nga magpakita nga siya ang tag-iya sa libro. Nahingangha ko samtang namalandong ko sa kutay sa espiritwal nga mga pag-aghat nga misangput niini nga higayon. Gimatud-an kanako sa Espiritu nga gigiyahan ko sa akong mga hunahuna, sama gayud sa akong giampo. Wala lang gyud makahibalo ang akong inahan, kon unsa man ka dugay nga nasulat niya kadto nga mga pakisayran, nga gamiton kini sa Ginoo aron mahimong tubag sa mapaubsanong pag-ampo sa iyang anak. ■

Douglas Hedger, Nevada, USA

USA KA MILAGRO SA BALAY SA GINOO SA KYIV

Ang akong pamilya ug ako naghinamhinam nga mobiyaha pinaagi sa sakyanan gikan sa Romania padulong sa Kyiv, Ukraine, alang sa pagpahinungod sa templo niadtong Agosto 2010. Nasayud nga mao kini ang templo alang sa mga Santos diha sa Romania/Moldova Mission, mibiyaha kami og mga 14 ka oras aron lang makatambong. Sa among pag-abut, nakahimat kami og laing grupo kinsa mibiyaha usab gikan sa Romania. Malipayon kaming tanan nga maanaa sa Kyiv alang niining sagrado nga kalihokan.

Sa adlaw sa pagpahinungod, ang

among grupo nga gikan sa Romania gi-assign nga motan-aw sa pagpahinungod pinaagi sa sibya diha sa usa ka lawak sa unang andana sa templo. Ang uban misugod sa pagpahayag sa ilang kasagmuyo. Naglaum sila nga makaapil sa pagpahinungod uban sa propeta diha sa celestial nga lawak. Ang uban miingon pa gani nga nagpabilin na lang unta sila sa ilang balay ug mitan-aw sa sibya gikan sa ilang chapel sa Romania.

Misugod ko sa pag-ampo diha sa akong kasingkasing, “Langitnong Amanhan, unsaon namo sa pagtabang niini nga mga miyembro gikan sa Romania

nga makabaton og dili makalimtan nga kasinatian diha sa Imong balay?”

Wala gihapon koy nadawat nga tubag sa dihang gisugdan na ang sesyon sa pagpahinungod. Sa wala madugay among nasayran nga ang propeta, si Presidente Thomas S. Monson (1927–2018), monaug ug mopahimutang sa bato sa pamag-ang. Tingali mao kini ang among tubag! Nag-ampo ko og paagi nga ang propeta moduol ug motimbaya sa mga Santos sa Romania.

“Wala ako mohangyo niini alang sa akong kaugalingon,” nag-ampo ko, “apan alang sa akong kaigsoonan.”

Human sa seremonya sa bato sa pamag-ang, si Presidente Monson milakaw agi sa among lawak sa iyang pagpadulong sa celestial nga lawak. Sa kalit lang, akong gibati nga kinahanglan kong mobarug ug dapiton siya sa pagsulod sa among lawak.

Mibarug ko ug miingon, “Among propeta! Dali ug tan-awa kami. Gikan kami sa Romania.”

Daw wala siya makadungog nako. Dayon, sa usa lang ka gutlo, mibalik siya. “Romania!” miingon siya ug misulod sa lawak.

Mitimbaya siya kanamong tanan ug miingon nga gimahal kami niya pag-ayo. Napuno ko sa kalipay samtang nagtan-aw ko sa malipayong mga nawong sa among minahal nga mga miyembro. “Salamat, minahal nga Amahan,” nag-ampo ko, “alang niini nga milagro sa Imong balay.”

Nag-ampo ko diha sa akong kasingkasing, “Langitnong Amahan, unsaon namo sa pagtabang niini nga mga miyembro gikan sa Romania nga makabaton og dili makalimtan nga kasinatian diha sa Imong balay?”

Sa dihang mibiya na ang propeta sa lawak, wala nay naguol pa. Gibati nako nga anaa kami sa labing bulahan nga lawak sa templo. Usa kadto ka kasinatian nga dili gayud nako hikalimtan. ■

Doru Vasile, Bucharest, Romania

USA KA PAHIYOM SA PAGDAWAT

Usa ka gabii ang among ward mipahigayon og usa ka kalihokan nga gigahinan namo og daghang oras sa pagpangandam. Human sa kalihokan usa ka batan-ong investigator nana-milit nako apan paglabay sa pipila ka minuto mibalik ug nangutana, “Bishop, kanus-a man ko kinahanglang mobalik?” Ako siyang gisultihan nga sa Dominggo, ug ang batan-ong lalaki daling miingon, “Dili, wala na bay laing kalihokan?” Nalingaw kaayo siya uban sa kabatan-onan sa among ward nga gusto niyang mobalik.

Nakig-istorya usab ako sa mibisita nga managtiayon kinsa mitambong sa kalihokan ug gipangutana sila kon unsay ilang hunahuna. Miingon ang bana, “Sukad sa among pag-abut dinhi, mibati kami og kalinaw ug kakalma,” nga gipamatud-an sa iyang asawa pinaagi sa pagyango sa iyang ulo. Nasurprisa ako niini tungod kay sa ilang pag-abut, daghan kaayo ang mga tawo nga nag-istoryahanay ug nagsaba. Apan mipadayon siya ug mitan-aw kanako ug nangutana, “Mao kadto ang Espiritu Santo, dili ba?” Nakalitan, igo lang ko nga mitando.

Daghan kaayo ang gibuhay aron sa pagpangandam niini nga kalihokan,

mao nga nianang gabhiuna sa dihang nahuman na ang tanan, ang gusto lang nakong buhaton mao ang pagpauli ug pagkatulog. Tungod sa akong kakapoy, wala na nako mahunahuna ang akong pakig-istoryahanay sa mga investigator. Sa akong pag-abut sa balay, nag-ampo ko ug mihigda, apan wala ko makatulog; sa akong hunahuna nahanduraw nako ang Ginoo nga nagpahiyom. Usa kadto ka pahiyom sa pagdawat. Nianang higayuna misugod ko sa paghinumdom sa talagsaong mga butang nga nahitabo atol sa kalihokan.

Akong nasabtan nga ang kamakugihon ug gugma sa mga miyembro sa ward nakahimong posible nga matandog ang mga kasingkasing niadtong tulo ka mga investigator. Nasabtan nako nga ang pahiyom sa pagdawat alang sa unsay among gibuhay. Wala nako mapugngi ang paghilak, ug mapasalamaton kaayo ko sa gasa nga gihatag kanamo sa Ginoo. Mihatag Siya kanamo og usa ka pahiyom sa pagdawat. Mopamatuod ko nga tinuod ang mga pulong sa Ginoo; nga kon magdala kita og usa ka kalag ngadto Kaniya, dako ang atong kalipay diha sa gingharian sa Amahan (tan-awa sa D&P 18:15). ■

Franklin Romero, Manabi, Ecuador

IPAAMBIT ANG INYONG ISTORYAW

Ang Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagmantala og tinuod nga mga istorya kalabut sa bisan unsa nga hilisgutan sa ebanghelyo, apan labi kaming nangita sa inyong mga kasinatian diha sa pagpangalagad ngadto sa uban ug sa pagpakita og kaisug sa pagsunod sa ebanghelyo. Isumiter ang inyong artikulo sa online diha sa **liahona.lds.org** (i-klik ang “Submit an Article or Feedback”).

ANG ATONG Hinungdan SA Pagsunod sa Ebanghelyo

Ni Mindy Selu

Mga Magasin sa Simbahan

Kanunay nga aduna gayuy “lisud nga mga sulti.” Apan anaa kanunay ang opsyon nga mopili sa pagtuo kay sa bisan unsa nga pagduhaduha o kawalay kasiguroan.

Ang dalan sa pagkadisipulo puno sa mga panalangin—kadtong “makita ug dili makita.”¹ Apan adunay mga higa-yon diin kana nga dalan, bisan pa sa mga panalangin niini, dili sayon o hayahay. Ang pagkahimong usa ka disipulo ni Jesu-kristo nagkinahanglan og paningkamot ug sakripisyo, ug usahay lisud ang pagpangita og hinungdan sa pagsunod sa mga sugo ug sa paghimo niadto nga mga sakripisyo.

Isip usa ka young adult, tingali nagkapuliki ka usab sa pagdumala og bag-o nga mga responsibilidad, sa paghimo og mga desisyon nga dakog epekto sa kinabuhi, ug sa pagtino kon unsay maglangkob sa imong dalan sa pagkadisipulo sa tibuok nimong kinabuhi. Dugang pa niana, basin dunay mga butang diha sa mga polisiya o kasaysayan sa Simbahan o sa doktrina sa ebanghelyo nga wala kaayo nimo masabti ug mga tintasyon nga imong gipanglimbasugan, ingon man sa mga panalangin nga imo pang gihulat ug mga pangutana mahitungod sa plano sa Dios alang kanimo.

Ang uban kanato tingali maghunahuna usahay kon ang pagsunod sa ebanghelyo takus ba sa mga panalangin nga gisaad kanato. Tingali morason kita nga wala kita mobati nga nahilakip, nga daghan ra kaayo og buluhaton, o nga mas daghan ang mga pangutana kay sa mga tubag. Apan mag-agad gayud kini sa hinungdan. Nganong gibuhat man nimo ang unsay imong gibuhat ug nagpuyo sa paagi sa imong nagpuyo? Nganong nagpadayon ka sa pagsunod sa mga sugo, bisan kon walay tawo nga makakita sa imong gibuhat?

Bisan kinsa ka pa ug sa unsa na nga panahon sa imong kinabuhi, ang pagpili nga mangita sa imong hinungdan pinaagi sa pag-ugmad sa imong pagtuo diha sa Manluluwas ug sa Iyang ebanghelyo anaa ra kanimo.

Kang Kinsa Man Kami Moadto?

Ang pagpangita ug pagpadayon sa hinungdan sa pagsunod sa ebanghelyo dili lang talagsaon sa atong panahon. Bisan niadtong anaa pa sa yuta ang Manluluwas, ang mga tawo naglisud gihapon sa pagsabut ug sa ingon sa pagsunod sa mga baruganan nga Iyang gitudlo. Pipila sa Iyang mga disipulo naminaw samtang mipasabut Siya og konsepto nga daw nakapaluya kanila—ang Iyang tahas isip ang “tinapay nga nagahatag og kinabuhi” (tan-awa sa Juan 6:35–58). Mitubag sila nga madudahon, nag-ingon, “Lisud kining sultiha; kinsa may makapatalinghug niini?” (Juan 6:60).

Si Kristo, nakakita nga naglisud sila sa pagtuo o pagdawat niini nga doktrina, nangutana, “Nakapaluya ba kini kaninyo?” (Juan 6:61). Imbis nga mosalig sa ilang pagtuo kay sa ilang mga pagduhaduha, daghan sa Iyang mga disipulo “mitalikod, ug wala na managpanglakaw uban kaniya” (Juan 6:66).

Apan sa dihang gipangutana ni Kristo ang nahabilin sa Iyang mga disipulo kon sila ba usab “mobiya,” si Pedro mihatag sa bugtong tubag nga mao lamang ang mahatag: “Kang kinsa man kami moadto? ikaw mao ang may mga pulong mahitugod sa kinabuhing dayon” (Juan 6:67–68).

Ang Tinubdan sa Atong Hinungdan

Nasayud si Pedro sa tinubdan sa iyang hinungdan. Mag-agad kini sa nag-unang rason nganong nagbuhat kita sa unsay atong gibuhath diha sa ebanghelyo: ang atong pagpamatuod ug pagtuo diha ni

Jesuskristo. “Kami nagatuo ug among *nasinati*,” mideklarar si Pedro, “nga ikaw mao ang [Kristo, ang Anak sa buhi nga Dios]” (Juan 6:69). Pinaagi sa pag-angkon sa samang lig-on nga kombiksyon kabahin ni Jesukristo, sa Iyang kabalaan, ug sa Iyang buhat, makakaplag usab kita sa hinungdan sa pagpadayon sa pagsunod sa ebanghelyo—bisan kon daw lisud kini, bisan kon walay tawo nga makabantay, ug bisan kon dili kita sigurado nga gusto nato.

Kanunay nga aduna gayuy “lisud nga mga sulti.” Apan anaa kanunay ang opsyon nga mopili sa pagtuo kay sa bisan unsa nga pagduhaduha o kawalay kasiguroan. Sama sa gisulti ni Elder L. Whitney Clayton sa Kapangulohan sa Seventy, “Ang desisyon nga motuo mao ang pinakaimportanting pagpili nga atong himoon.”²

Busa unsa man ang atong buhaton kon kita ang gisultihan sa usa niadto nga “lisud nga mga sulti”?

1. Sunda ang ehemplo ni Pedro ug sa ubang mga disipulo kinsa nagpabilin nga matinud-anon bisan kon sayon ra unta nga “mobiya.” Paminaw sa tambag sa mga propeta, mga apostoles, ug ubang mga lider:

“Sa mga higayon sa kahadlok o pagduhaduha o sa malisud nga mga panahon, gamita ang hugot nga pagtuo nga napalambo na ninyo. . . . *Panggunit og hugot sa unsay inyo nang nahibaloan ug baruq nga malig-on hangtud moabut ang dugang nga kahibalo.*”³

“[Paghimo] og usa ka yanong lakang paingon sa hugot nga pagtuo—ug dayon lain nga lakang. . . . Tutok sa mga kamatuoran nga [imong] gituohan ug himoon kadtong mga kamatuoran nga motuhop sa [imong] hunahuna ug kasingkasing. . . .

“... Sugod sa sukaranang mga kamatuoran sa ebanghelyo.”⁴

2. Basaha kanunay ang mga kasulatan ug sunda ang mga pagtulun-an niini:

“Mainampoong magtuon ug mamalandong sa Basahon ni Mormon kada adlaw.”⁵

“Kon tuyuon ni bisan kinsa ang pagbuhat sa kabubut-on sa Dios, nan, iyang mahibaloan kon ang akong gitudlo gikan ba sa Dios, o nagsulti ba lamang ako sa kinaugalingon kong pagbulut-an” (Juan 7:17).

“Hinoon tumana ninyo ang pulong, ug dili kay magpaminaw ra kamo niini” (Santiago 1:22).

3. Padayon sa pagsunod sa mga sugo.

“Ang mga tubag sa sinsero natong mga pangutana moabut kon sa tinu-oray kita maningkamot ug kon kita mosunod sa mga sugo. . . . Ang atong hugot nga pagtuo makatabang lapas pa sa dili nato masabtan.”⁶

“Samtang kamo magpadayon nga magmasulundon, . . . pagatagaan kamo sa kahibalo ug pagsabut nga inyong gipangita.”⁷

Sa katapusan, ang atong hinungdan mag-agad lamang sa unsay gisulti ni Pedro. Nagtuo ba kita nga si Jesus mao ang Kristo, nga Siya ang nangulo sa Iyang Simbahan ug aduna sa mga pulong sa kinabuhing dayon? Mas labaw ba ang atong pagtuo Kaniya kay sa “lisud nga mga sulti” nga tingali wala nato masabti niining higayuna?

Ang mga Ganti sa Pagsunod sa Ebanghelyo

Kon mohukom kita nga mohigugma ug mosunod sa Dios ug ni Jesukristo ug mosunod sa mga sugo bisan kon wala kita makasabut niini sa hingpit, ang mga ganti dili masukod. Ang kinaiyanhon nga tawo mangutana, “Unsa may naa ana para nako?” Ang mga pagtulun-an sa ebanghelyo motubag: “Kalinaw niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut”; usa ka dapit alang kanimong diha sa mga mansyon sa Dios; tanan nga anaa sa Langitnong Amanhan; “walay katapusan [nga] kalipay”

(tan-awa sa D&P 59:23; Ether 12:34; D&P 84:38; Mosiah 2:41); ug, sama sa gipamahayag ni Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: “Dinhi [sa Simbahan] inyong makaplagan ang usa ka butang nga bilihon. . . . Dinhi inyong makita ang mga pulong sa kinabuhing dayon, ang saad sa bulahang katubsanan, ug ang dalan sa kalinaw ug kalipay.”⁸ Sa paghingalan lang og pipila.

Kon atong ipahinungod ang atong kaugalingon sa pagsunod kang Kristo ug pagsunod sa Iyang mga sugo, gisaaran kita niining mga butanga ug sobra pa. Wala kana magpasabut nga ang dalan kanunay nga sayon o masabtan, apan ang mga panalangin nga gisaad kanato gumikan sa pagpabiling lig-on padayon nga mapadayag sa tibuok natong kinabuhi ug bisan sa sunod.

Hinon, bisan unsa pa ka talagsaon niini nga mga panalangin, kinahanglang dili kini ang nag-una natong hinungdan sa pagsunod sa ebanghelyo. Bisan unsa pa ang imong mga pangutana, bisan unsa pa nga doktrina ang wala nimo masabti, ang imong pagtuo kang Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula mao ang labing importante nimong hinungdan sa pagsunod sa Iyang ebanghelyo, sama nga mao kini sa kang Pedro ug sa uban.

“Ang atong mga tinguha ug mga hunahuna sa katapusan makaimpluwensya sa atong mga lihok,” miingon si Elder Uchtdorf. “Ang pagpamatuod sa katinuod sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo mao ang labing kusganong makapadasig nga pwersa sa atong mga kinabuhi. Si Jesus mibalik og hatag og gibug-aton sa gahum sa maayong mga hunahuna ug hustong mga tinguha: ‘Paghunahuna ngari kanako sa matag hunahuna; ayaw pagduha-duha, ayaw kahadlok’ (D&P 6:36).

“Ang pagpamatuod kang Jesukristo ug sa gipahiuli nga ebanghelyo makatabang kanato diha sa atong mga kinabuhi sa pagkat-on sa pihong plano sa Dios alang kanato ug dayon sa paglihok sa tukmang paagi. Naghatag kini kanato og kasiguroan sa katinuod, kamatuoran, ug sa kamayo sa Dios, sa mga pagtulun-an ug Pag-ula ni Jesukristo, ug sa balaanong tawag sa mga propeta sa ulahing mga adlaw.”⁹

Alang kanako, magpadayon ko sa pagpaningkamot, bisan kon mabati kini nga lisud. Magpadayon ko sa akong mga pag-ampo ug sa pagtuon sa akong mga kasulatan. Maningkamot ko sa pagpalig-on sa akong pagpamatuod mahitungod sa Manluluwas matag adlaw. Ug magpadayon ko sa pagpaningkamot nga magpakabuhi sama sa gusto Niya nga ako magpakabuhi ug mosalig sa Iyang mga pulong ug sa Iyang buhi nga mga propeta ug mga apostoles sa pagtudlo kanako kon unsaon, mosalig sa hinungdan nga naggikan dili lamang sa akong pagtuo ug gugma alang Kaniya apan usab gikan sa Iyang mahangturong sakripisyo ug gugma alang kanako. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Dalan sa Disipulo,” *Liahona*, Mayo 2009, 76.
2. L. Whitney Clayton, “Pagpili nga Motuo,” *Liahona*, Mayo 2015, 38.
3. Jeffrey R. Holland, “Nagatuo Ako,” *Liahona*, Mayo 2013, 94; emphasis sa orihinal.
4. Rosemary M. Wixom, “Naglig-on sa Pagtuo,” *Liahona*, Mayo 2015, 94.
5. Thomas S. Monson, “Ang Gahum sa Basahon ni Mormon,” *Liahona*, Mayo 2017, 87.
6. Rosemary M. Wixom, “Naglig-on sa Pagtuo,” 95.
7. Russell M. Nelson, “Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi,” *Liahona*, Mayo 2018, 95–96.
8. Dieter F. Uchtdorf, “Dali Pakig-uban Kanamo,” *Liahona*, Nob. 2013, 24.
9. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Gahum sa Personal nga Pagpamatuod,” *Liahona*, Nob. 2006, 37–38.

DUHA KA KAPILIAN

“Ang dalan sa Ginoo dili lisud. Ang kinabuhi lisud, dili ang ebanghelyo. . . . Ang kinabuhi lisud para natong tanan, apan ang kinabuhi sayon usab. Kita adunay duha lamang ka kapiilian. Mahimo natong sundon ang Ginoo ug matugahan sa Iyang gahum ug makaangkon og kalinaw, kahayag, kalig-on, kahibalo, pagsalig, gugma, ug kamaya, o mahimo kitang mosubay sa laing dalan, bisan asa nga dalan, bisan unsa nga dalan, ug walay suporta gikan Kaniya, nga wala ang Iyang gahum, walay giya, diha sa kangitngit, kasamok, pagduhaduha, kasubo, ug kasagmuyo. Ug ako mangutana, asa nga dalan ang mas sayon?”

Elder Lawrence E. Corbridge sa Seventy, “Ang Dalan,” *Liahona*, Nob. 2008, 36.

Mibati ko og kangitngit nga miabut sa akong kinabuhi. Ug dayon akong naamguhan nga kinahanglan kong makigsulti sa akong bishop.

Ang Unang Lakang Padulong sa Paghinulsol

Ni Aurilas Peterson

Nakahinumdom ko nga mitakda sa petsa sa akong bunyag uban sa mga misyonaryo. Nangutana sila nako kon andam ba ko nga mohimo niini nga pakigsaad ngadto sa atong Langitnong Amahan. Wala gani maghunahuna niini ug uban sa kasingkasing nga puno sa kalipay, miingon ko, “Oo!” Gusto nakong dawaton ang espesyal nga gasa nga gihatag kanako sa akong mahigugmaong Amahan, ug nasayud ko nga dili gayud ako ingon ka malipayon kon wala ang Manluluwas sa akong kinabuhi. Apan sa tinuod dili ko sigurado kon unsa ang akong kaugmaon.

Sa katapusan, miabut ang importanting adlaw. Dili gayud kadto makalimtan, ug malipayon kaayo ko.

Ngitngit nga mga Adlaw

Human sa akong bunyag ug kumpirmasyon, ang mga adlaw kalit lang nga daw mingitngit. Nag-atubang ko og mga problema sa pamilya, ug naglisud ko sa pagsunod sa tanang mga balaod sa Dios. Wala ko masayud unsay buhaton, ug gusto ko nga mohunong na sa pagpaningkamot. Daw walay nakasabut kanako.

Kanunay akong ganahan nga magbasa sa Basahon ni Mormon, apan nianang panahuna ako kining gipadaplin. Usa ka adlaw, samtang nag-inusara ko sa balay, gibati

nako ang katam-is sa Espiritu nga nag-aghat kanako sa pagbasa sa Basahon ni Mormon. Nag-ampo usa ko, gustong makakita og tubag nga makadala og kahupayan sa akong pag-antus. Direkta ko nga mipakli ngadto sa Alma kapitulo 5. Ang bersikulo 27 mabasa nga: “Naglakaw ba kamo, nga nag-amping sa inyong mga kaugalingon nga dili mabasol sa atubangan sa Dios? Kamo makai-ngon ba, nga kon kamo tawgon aron mamatay niini nga takna, diha sa inyong mga kaugalingon, nga kamo dihay igo nga pagpaubos? Nga ang inyong mga saput nalimpyo ug nahimo nga puti pinaagi sa dugo ni Kristo, kinsa moanhi aron sa pagtubos sa iyang mga katawhan gikan sa ilang mga sala?”

Sa katapusan, gibati nako nga natandog niini nga mga pulong. Nasayud ko nga kinahanglan nako nga maghinulsol, mao nga nakigsabut ko nga makigkita sa akong bishop. Dili matago nga nahadlok ko, apan gipugos nako ang akong kaugalingon sa pag-adto ug pakig-istorya kaniya.

Pagsabut sa Saad sa Dios

Dihang miabut ko sa opisina sa bishop, hilabihan ang akong pagbati nga sad-an nga gusto nakong dili na lang mopadayon. Apan nag-ampo ko nga makabaton og kaisug sa pagsulti sa tanang butang nga kinahanglan

nakong isulti. Gipasulod ko sa bishop sa iyang opisina, ug dayon nag-ampo siya nga makadawat sa tabang sa Dios. Nakigsulti siya kanako sama nga iya ko nga anak ug mipakita sa iyang gugma alang nako pinaagi sa iyang mga pulong. Mihatag siya kanako og tambag ug mihangyo nako sa pagbuhat og piho nga mga butang aron makadawat sa pagpasaylo sa Dios ug dayon mobalik aron sa pakig-istorya kaniya.

Malipayon kaayo ko alang niini nga oportunidad. Gisunod nako ang iyang tambag ug sa katapusan nakasabut sa saad sa Dios sa kapasayloan ngadto ni Alma: “Kon siya mokumpisal sa iyang mga sala sa atubangan

kanimo ug kanako, ug maghinulsol diha sa katim-os sa iyang kasingkasing, kaniya ikaw mopasaylo, ug Ako mopasaylo usab” (Mosiah 26:29). Human sa sinsero nga paghinulsol, nasayud ko nga gipasaylo ko sa Dios. Sa katapusan nabati nako ang gugma sa Langitnong Amahan diha sa akong kasingkasing, ug ang kangitngit nawala. Malipayon kaayo ko ug mapagarbuhon sa akong kaugalingon.

Ang Bishop Anaa Aron sa Pagtabang

Ang bishop mao ang representante sa Ginoo alang sa ward. Hibalo niya anaa siya aron sa pagtabang kanimo

sa pagpangita sa tinuod nga kalipay nga giandam sa Dios alang kanimo. Salig kaniya. Kon ikaw adunay mga problema o kinahanglan nga maghinulsol, lakaw ug pangitaa siya. Motabang siya kanimo.

Nasayud ko nga dili sayon ang pakigkita kaniya usahay. Apan sama sa gipasabut ni Presidente Lorenzo Snow (1814–1901) mahitungod sa mahangturong plano sa Langitnong Amahan: “Nangahas ako sa pag-ingon nga didto sa [premortal] nga kalibutan sa mga espiritu, sa dihang kini gitanyag kanato nga . . . mosinati sa kasinatian nga karon atong nadawat, dili kadto tanan nindot ug makapahimuot. . . . Apan walay pagduhaduha nga atong nakita ug nasabtan og klaro kana didto nga, aron matuman ang atong kahimayagan ug himaya, kini usa ka kinahanglanon nga kasinatian.” Mipadayon siya sa pagsulti, “Kita andam sa pag-uyon sa kabubut-on sa Dios, ug mao nga kita ania dinhi” (*Mga Pagtulunan sa mga Presidente sa Simbahan: Lorenzo Snow* [2012], 129).

Ang paghinulsol usa ka parte sa pagtuman sa kabubut-on sa Dios. Busa imbis nga mahadlok sa bishop, himoa siya nga imong higala. Gipili siya sa Dios, ug makatabang siya nimo sa paghinulsol ug pag-ayo sa imong kalag pinaagi sa pagdangup ngadto ni Jesukristo. Ang Ginoo gusto nga motabang kanato, apan kinahanglan kitang mohimo nianang unang lakang padulong sa paghinulsol. Nianang paagiha atong makita nga ang saad diha sa Isaias 1:18 matuman: “Bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve.” Ug alang niana, ang bishop anaa aron sa pagtabang.

Mopamatuod ko nga buhi ang Dios ug nga si Jesukristo mao ang atong Manluluwas. Pareho Sila nga nahigugma kanato pag-ayo! ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Ouest, Haiti.

PAGKAT-ON SUMA LA SA PAMAAGI SA GINOO SA

**Ni Elder
David A. Bednar**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Ang pagpadali sa Ginoo sa Iyang buhat nagkinahanglan kanato nga padayon nga magkat-on, mag-usab, ug mopadayon sa unahan uban sa pagtuo diha sa Manluluwas.

Usa ka Sumbanan sa Tanan nga mga Butang

Sa usa ka pinadayag nga gihatag pinaagi ni Propeta Joseph Smith niadtong Hunyo 1831, ang Ginoo mideklarar: “Ako mohatag nganha kaninyo og sumbanan sa tanan nga mga butang, nga kamo dili malimbungan; kay si Satanas anaa sa tanan nga bahin niini nga yuta, ug siya naglihok aron sa paglimbong sa mga nasud” (D&P 52:14).

Makapaikag, ang Ginoo mihatag kanato og “usa ka” ug dili “ang” sumbanan sa tanan nga mga butang. Dili ko motuo nga ang Ginoo nagsugyot sa pinulongan nga “usa ka sumbanan sa tanan nga mga butang” nga aduna

Siyay usa lamang ka sumbanan nga gamiton sa matag sitwasyon. Hinoon, ang pamaagi sa Ginoo naglakip sa nagkalain-laing mga sumbanan nga gamiton aron makakab-ot og lain-laing espiritwal nga mga tumong.

Ang atong kinatas-ang tumong sa bisan unsa nga kasinatian sa pagkat-on ug pagtudlo mao ang pagtino ug paggamit sa sumbanan o mga sumbanan nga labing makatubag sa atong mga panginahanglan ug makakab-ut sa gitinguha nga mga resulta sa pagkat-on.

Ang Espiritu Santo Mao ang Magtutudlo

Ang Espiritu Santo mao ang ikatulo nga sakop sa Dios nga Kapangulohan ug usa ka Tigpadayag, Magtutudlo, Maghuhupay, Tigbalaan, ug Siya ang magapahinumdom kanato sa tanan nga mga butang (tan-awa sa Juan 14:16–17, 26; 3 Nephi 27:20). Si Elder James E. Talmage (1862–1933) sa Korum

*Ang pagdapit sa Espiritu Santo
nga mahimong magtutudlo maoy
usa ka importanting katuyoan sa
tanang mga sundanan sa Ginoo
sa pagkat-on.*

ANG PAGKAT-ON PINAAGI SA HUGOT NGA PAGTUO NAGKINAHANGLAN SA KASINGKASING UG SA USA KA ANDAM NGA HUNAHUNA.

sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut, “Ang Katungdanan sa Espiritu Santo sa Iyang pagpangalagad sa mga tawo gihulagway diha sa kasulatan. Siya usa ka magtutudlo nga gikan sa Amahan; ug ngadto niadtong kinsa adunay katungod sa Iyang panudlo Iyang ipadayag ang tanang mga butang nga gikinahanglan alang sa kauswagan sa kalag.”¹ Ang pagdapit sa Espiritu Santo aron mao *ang* magtutudlo mao ang usa sa importante nga katuyoan sa tanan nga mga sumbanan sa Ginoo sa pagkat-on ug pagtudlo.

Ang usa ka nagkat-on nga naggamit sa kabubut-on pinaagi sa paglihok sumala sa sakto nga mga baruganan mibukas sa iyang kasingkasing ngadto sa Espiritu Santo—ug nagdapit sa Iyang pagtudlo, gahum sa pagpamatuod, ug panghimatuod nga saksi. Ang pagkat-on uban ug pinaagi sa pagtuo nagkinahanglan sa espirituhanon, mental, ug pisikal nga pagpaningkamot ug dili lamang lumalabay nga pagbati. Diha sa kinasingkasing ug pagkamakanunayon sa atong paglihok nga dinasig sa hugot nga pagtuo, mapakita nato sa atong Amahan sa Langit ug sa Iyang Anak nga si Jesukristo sa atong pagka-andam nga makat-on ug pagdawat og panudlo gikan sa Espiritu Santo.

Hunahunaa kon sa unsa nga paagi nga ang mga misyonaryo motabang

sa mga investigator nga makat-on pinaagi sa hugot nga pagtuo. Ang paghimo ug pagtuman sa espirituhanong mga pasalig, sama sa pagtuon ug pag-ampo mahitungod sa Basahon ni Mormon, pagsunod sa mga sugo, ug pagtambong sa mga miting sa Simbahan nagkinahanglan nga ang investigator mopakita og pagtuo ug molihok. Kini nga baruganan magamit usab sa tanang mga miyembro, lakip sa mga ginikanan, mga magtutudlo, ug mga lider.

Ang pagtudlo, pag-awhag, ug pagpasabut—bisan importante—dili makahatag og saksi ngadto sa investigator, sa usa ka bata, sa usa ka estudyante, o sa usa ka miyembro sa kamatuoran sa gipahiuli nga ebanghelyo. Gawas lamang kon ang ilang hugot nga pagtuo mosugod sa paglihok ug moabli sa dalan ngadto sa mga kasingkasing nga ang Espiritu Santo mohatag og makapanghimatuod nga saksi. Ang mga misyonaryo, mga ginikanan, mga magtutudlo, ug mga lider kinahanglan gayud nga makat-on sa pagtudlo pinaagi sa gahum sa Espiritu. Sa sama nga importansya, bisan pa niana, mao ang ilang responsibilidad sa pagtabang sa uban nga makat-on sa ilang kaugalingon pinaagi sa hugot nga pagtuo.

Ang pagkat-on nga akong gihulagway mosangpot sa mas labaw pa sa

mental nga panabut ug sa paghinumdom sa impormasyon. Ang matang sa pagkat-on nga akong gihisgutan makapahimo kanato nga mahigmata ngadto sa Dios (tan-awa sa Alma 5:7), sa pagsalikway sa kinaianhon nga tawo (tan-awa sa Mosiah 3:19), sa pag-usab sa atong mga kasingkasing (tan-awa sa Mosiah 5:2), ug makabig ngadto sa Ginoo ug dili gayud mopahilayo (tan-awa sa Alma 23:6). Ang pagkat-on pinaagi sa hugot nga pagtuo nagkinahanglan sa kasingkasing ug andam nga hunahuna (tan-awa sa D&P 64:34) ug mao ang resulta sa Espiritu Santo nga nagdala sa gahum sa pulong sa Dios padulong ug pasulod sa kasingkasing. Ang pagkat-on pinaagi sa hugot nga pagtuo dili mabalhin gikan sa magtutudlo ngadto sa estudyante, gikan sa misyonaryo ngadto sa investigator, pinaagi sa pagtudlo, sa pagpakita, o sa pagpasinati; hinoon, ang usa ka estudyante kinahanglang mopakita og pagtuo ug molihok aron makaangkon og kahibalo alang sa iyang kaugalingon.

Usa ka Sumbanan sa Pagkat-on ug Pagtudlo

1. *Pangandam sa pagkat-on.*

Kon motabang ka sa imong klase sa Sunday School ug maminaw sa imong magtutudlo nga mopresentar og usa

ka hilisgutan, maayo kana. Apan kon naningkamot ka ug nangandam, kon naghunahuna ka sa mga butang nga gidapit ka sa imong magtutudlo sa pagbasa, pagpamalandong, ug pagampo sa dili pa magklase, mahimo nga adunay usa ka kusganon nga pagbubu sa Espiritu, ug ang Espiritu Santo mahimo nimo nga magtutudlo. Ang pagpangandam nagdapit og pagpadayag.

2. Pakigsulti aron makalig-on.

Gusto nakong dad-on ang imong pagtagad ngadto niini nga bersikulo. “Pagtudlo diha sa inyong mga kaugalingon og usa ka magtutudlo, ug dili ang tanan magdungan sa pagpamulong; apan himoa nga ang usa mamulong sa tagsa-tagsa ka higayon ug himoa nga ang tanan maminaw ngadto sa iyang mga gipamulong, nga sa diha nga ang tanan mahuman sa pagpamulong nga ang tanan unta mahatagan og kaayohan sa tanan, ug nga ang matag tawo makabaton og managsama nga kahigayunan.” (D&P 88:122).

Kini mao ang usa sa gamhanan nga mga sumbanan sa Ginoo alang sa pagkat-on ug pagtudlo. Mosugyot ko og laing paagi sa pagtan-aw niini nga bersikulo: “Pagtudlo diha sa inyong mga kaugalingon og usa ka magtutudlo.” Kinsa man ang magtutudlo? Ang Espiritu Santo. Dili kaha nga kon gusto nimo ang Espiritu Santo nga mao ang magtutudlo, nan “dili ang tanan magdungan sa pagpamulong, apan himoa nga ang usa mamulong sa tagsa-tagsa ka higayon ug himoa nga ang tanan maminaw ngadto sa iyang mga gipamulong, nga sa diha nga ang tanan mahuman sa pagpamulong nga ang tanan unta mahatagan og kaayohan sa tanan?” Ang bugtong makamugna niana nga kaayohan mao ang Espiritu Santo.

Ang pakigsulti aron makalig-on makadapit og pagpadayag. Sa pagkaron diha sa Simbahan, kita nagkat-on ug naggamit sa mas sensitibo sa espiritwal, mahagiton, ug lisud nga mga sumbanan sa pagkat-on ug pagtudlo. Kanunay ba natong buhaton

ang unsay kanunay natong gibuhath ug makakuha sa samang mga resulta nga kanunay natong makuha, o maghinulsol ba kita ug magkat-on ug mag-usab ug mouswag sa pagtudlo sumala sa pamaagi sa Ginoo?

3. Dapita sa paglihok. Usa lang ka yano nga pangutana ang makatabang sa pagkab-ot niini nga tumong. Unsay imong buhaton sa unsay imong nakat-unan? Ang paglihok sumala sa pinadayag nagdapit og dugang nga pagpadayag.

Nag-ampo ko nga makaapas kita sa pagpadali sa Ginoo, nga dili lamang kita mobuhath sa unsay kanunay natong gibuhath sa paagi sa atong pagbuhath niini.

Akong ideklarar ang akong pag-saksi sa buhing reyalidad ni Ginoong Jesukristo. Mosaksi ko nga Siya buhi. Siya nabanhaw. Siya ang nangulo niini nga Simbahan ug nagdumala sa mga kalihokan niini. Naghangyo Siya kanatong tanan nga moapas sa gipasapason sa Iyang pagpadali ug mosunod sa mga sumbanan nga Iyang gihan-ay alang sa atong paglambo ug pagkat-on. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong nga gihatag sa seminar para sa bag-ong mga presidente sa misyon niadtong Hunyo 25, 2014.

MUBO NGA SULAT

1. James E. Talmage, *Articles of Faith*, 12th ed. (1924), 162.

ANG PAGPANGANDAM NAGDAPIT OG PAGPADAYAG.

5

KA PAAGI SA PAGKAT-ON GIKAN SA KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA

ANG KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA MAOY USA KA TALAGSAONG OPORTUNI-

DAD SA pag-apil sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan aron maminaw sa mga lider sa Simbahan ug modawat og direksyon gikan sa Ginoo. Ang pagtan-aw, pagpaminaw, ug pagtuon sa mga mensahe sa kinatibuk-ang komperensya modala sa Espiritu diha sa imong kinabuhi ug motabang sa pagpalig-on sa imong pagpamatuod. Usa kini ka oportunidad alang nimo sa pagdawat ug pagsunod sa personal nga pagpadayag.

Ania ang lima ka paagi nga makakat-on ka gikan sa kinatibuk-ang komperensya.

DETALE GIKAN SA SI KRISTO UG ANG ADUNAHAN NGA BATAK-ONG MAGMAMANDO, NI HEINRICH HOFFMAN

1 ISULAT ANG IMONG MGA PANGUTANA SA DILI PA MAGSUGOD ANG KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA

Paggahin og panahon sa pagsulat sa imong mga pangutana sa dili pa magsugod ang komperensya, ug dayon hatagi og pagtagad ang mga tubag nga moabut kanimo atol sa komperensya. Ang imong mga pag-ampo ug mga pangutana mahimong matubag samtang moapil ka ug maminaw sa Espiritu.

2 PAGTINGUHA NGA MAGKAT- ON MAHITUNGOD NI KRISTO

Ang mga propeta nagpamatuod ug nagtudlo mahitungod sa Manluluwas (tan-awa sa Mga Buhat 10:43). Samtang maminaw ka sa mga mensahe sa komperensya, mahimo ka nga maghunahuna sa unsay gitudlo kanimo sa mga mamumulong mahitungod ni Jesukristo. Mahimo ka pa gani nga maghimo og lista diha sa imong mga sulat.

Kamo adunay kapasidad sa pagdawat og pagpadayag ug sa paglihok niini nga walay kahadlok.

Presidente Henry B. Eyring, “Ang Ginoo Mangulo sa Iyang Simbahan,” Okt. 2017 kinatibuk-ang komperensya

5

PAGMADA-SIGON SA PAGLIHOK

Isulat ang mga mensahe ug mga kinutlo nga nagdasig kanimo o nagdapit kanimo sa paglihok. Makatabang kini kanimo sa paggamit sa unsay imong nakat-unan—ug makatabang kanimo sa paghinumdom sa unsay imong mga hunahuna sa kadugayan kon magkinahanglan ka og pahinumdom! ■

3

PAGBANTAY SA MGA TEMA

Human makatan-aw og pipila diha sa kinatibuk-ang komperensya, tingali imong mabantayan nga nakadungog ka og usa ka hilisgutan o tema nga gihisgutan og sobra sa kausa. Ang mga sumbanan nga imong nabantayan tingali usa ka paagi nga nagtabang kanimo ang Espiritu sa pag-ila og usa ka butang nga kinahanglan nimong makat-unan.

Ang pagkat-on uban ug pinaagi

sa pagtuo nagkinahanglan sa espirituhanon, mental, ug pisikal nga pagpaningkamot ug dili lamang lumalabay nga pagbati.

Elder David A. Bednar, “Pagkat-on sumala sa Pamaagi sa Ginoo,” pahina 50 niini nga isyu

4

TIMAN-I ANG BASAHON NI MORMON

Daghan ka og makat-unan kon hatagan nimo og pagtagad ang mga kasulatan nga gihisgutan sa mga lider sa Simbahan, ilabi na sa Basahon ni Mormon, nga mao “ang sukaranan sa atong tinuohan” (pasiuna sa Basahon ni Mormon). Tan-awa kon makasubay ka sa matag higayon nga gihisgutan kini sa kinatibuk-ang komperensya. Mahingangha ka sa imong makaplagan!

GITUDLOAN PINAAGI SA ESPIRITU SANTO

Kini nga kabatan-onan nangandam nga matudloan pinaagi sa Espiritu sa wala pa ang kinatibuk-ang komperensya. Ania ang ilang nakat-unan gikan sa usa ka milabay nga komperensya ug unsa ang ilang gibuhat nga lahi tungod niini.

Dinasig nga Instruksyon

Nadasig ako sa kinatibuk-ang komperensya.

Samtang naminaw sa instruksyon gikan sa atong mga lider sa pagserbisyo sa uban, mosalig kang Kristo, ug hugot nga manggunit sa gunitang puthaw, akong gibati ang Espiritu Santo nga mipamatuod kanako nga kini nga ebanghelyo tinuod ug nga kita makaangkon og kinabuhiing dayon pinaagi sa pagsunod sa mga sugo ug sa pagsunod sa pulong sa Dios. Mihimo ko og mga tumong nga mas makaserbisyo sa akong komunidad ug sa pagligion sa akong pagpamatuod pinaagi sa inadlaw nga pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan. Nasayud ko nga ako anak nga babaye sa Langitnong Amahan. Siya buhi ug nahigugma kanako hangtud sa kahangturan ug sa kanunay.

Madelyn B., edad 16, Delaware, USA

Mahitungod: Kinamagulangan sa tulo ka mga igsoon; modagan og cross-country; ganahan nga mobasa ug mokanta; nagmahal sa pinulongan nga Spanish ug naglaum nga motudlo og English isip ikaduha nga pinulongan

Mga Tubag sa mga Pangutana

Sa wala pa ang kinatibuk-ang komperensya ako adunay duha ka pangutana: (1) Unsaon nako pagbaton og maayong kinaiya ug pagtabang sa akong mga higala kon makahimo sila og sayop nga mga desisyon? ug (2) Unsaon nako sa pagpamatuod mahitungod sa Simbahan nga dili ko nila bugal-bugalan? Atol sa komperensya, ang Espiritu mipamatuod kanako nga wala ako mag-inusara. Karon nasayud ko nga pinaagi sa pagtuon sa mga kasulatan sa tibuok nakong kasingkasing, akong madawat ang mga tubag sa akong mga pangutana mahitungod sa akong mga higala. Nasayud ko nga ang akong Amahan naminaw sa akong mga pag-ampo, ug maningkamot ko nga mahimong mas maayo matag adlaw.

Isaak R., edad 13, Pichincha, Ecuador

Mahitungod: Bugtong anak; ganahan mag-piano, mag-skate, magdula og football, magbansay og judo, mola-ngoy, mokanta, ug maghimo og mga kendi; gusto nga mahimong usa ka doktor; berde ang paborito nga kolor

Gidapit sa Paglambo

Ang kinatibuk-ang komperensya milig-on kanako uban sa tinguha sa pagsunod sa dalan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Nakatabang kini kanako nga masayud ug makasabut nga kini mao ang tinuod nga Simbahan, nga naghatag kanato sa kahayag ug kalipay. Akong gibati ang Espiritu nga nagdapit kanako sa paglambo matag adlaw ug sa pagbasa sa Basahon ni Mormon aron makaangkon og lig-on nga pagpamatuod sa ebanghelyo. Nagtuo ko nga ang akong Langitnong Amahan gusto nga maminaw ko niini nga dinasig nga mga mensahe.

Vicente A., edad 16, Metropolitan Region, Chile

Mahitungod: Kinamagulangan sa upat ka mga igsoon; ganahan magdula og mga video game, maminaw og musika, ug magdula og football; moapil sa teyatro; gusto nga moserbisyo og misyon

Nangandam nga Makat-on

Kusog kaayo nakong gibati ang Espiritu panahon sa kinatibuk-ang komperensya. Sukad akong gisugdan ang pag-andam og mga pangutana ug pag-andam sa akong kaugalingon sa espirituhang paagi alang sa komperensya, aduna na kini mas dakong kahulugan sa akong kinabuhi, ug daghan na kaayo ako og nakat-unan sa matag pakigpulong. Mapasalamaton kaayo ko sa mga propeta ug mga apostoles, ug nasayud ko nga gipadala sila gikan sa Langitnong Amahan sa pagpangulo kanato ug sa paggiya kanato sa atong kinabuhi!

Ben H., edad 17, Kentucky, USA

Mahitungod: Ganahan og sport; modula og basketball ug tennis sa eskwelahan; malingaw mag-skiing, mag-snowboarding, mobiyahe, ug mag-hike

Pagtinguha sa Kahayag

Ang panahon duha ka tuig na ang milabay lisud kaayo alang kanako. Ang akong papa nanlimbasug batok sa kanser, ug dihay mga teroristang pagpang-ataki sa akong siyudad. Napuno ko sa kabalaka, naghunahuna kon unsaon nako sa pagbati og kalinaw nga nahadlok man ko sa akong espiritwal ug pisikal nga kasiguroan. Gikan sa kinatibuk-ang komperensya akong nakat-unan nga maka-kaplag kita og kalinaw samtang magsunod kita nga mahiyasnon, mopuno sa atong mga kasingkasing uban sa pagtuo, ug magbaton og mahangturong panglantaw. Nadasig ko nga modangup kang Kristo panahon sa kalisud imbis nga mosalig sa akong kaugalingong salabutan. Nasayud ko nga makabuntog ko sa mga impluwensya sa kangitngit pinaagi sa pagtinguha sa kamasanagon sa kahayag ni Kristo.

Olivia H., edad 17, Belgium

Mahitungod: Maayo molangoy; malingaw nga magserbisyo, lakip ang pagboluntaryo sa usa ka dapit nga manghatag og pagkaon, sa balay sa mga ilaro, ug sa programa sa espesyal nga edukasyon sa iyang eskwelahan

“SA BATAN-ONG MGA
MIYEMBRO SA SIMBAHAN,
MOSAAD KO

NGA KON KAMO

MAMINAW

[SA KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA],
BATION GAYUD NINYO ANG
ESPIRITU DIHA KANINYO. SULTIHAN
KAMO SA GINOO UNSAY IYANG
GUSTO NGA INYONG BUHATON
SA INYONG KINABUHI.”

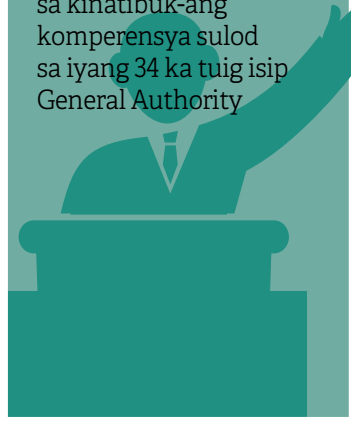
Elder Robert D. Hales (1932-2017)
sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
“Kinatibuk-ang Komperensya: Paglig-on sa Pagtuo ug Pagpamatuod”
Okt. 2013 nga kinatibuk-ang komperensya

Mga Kamatuoran mahitungod sa KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA

Ang organ sa Conference Center adunay **7,667** ka tubo—apan mga 170 lamang ka tubo ang makita sa mga nanambong

Si Presidente Russell M. Nelson nakahatag og **84** ka mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya sulod sa iyang 34 ka tuig isip General Authority

Ang mga tawo sa **221** ka mga nasud ug mga teritoryo motan-aw sa kinatibuk-ang komperensya

Ang mga pakigpulong gihubad ngadto sa **94** ka pinulongan

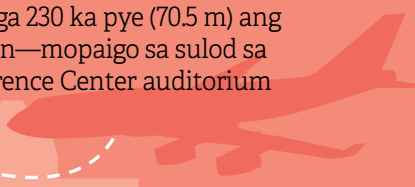
Ang kahoy sa pulpito sa Conference Center naggikan sa karaang walnut nga kahoy ni **PRESIDENTE GORDON B. HINCKLEY** (1910–2008)

Sobra sa **100,000** ka mga tawo ang motambong sa lima ka sesyon diha sa Conference Center sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, USA

USA KA BOEING 747 NGA EROPLANO— nga mga 230 ka pye (70.5 m) ang gitas-on—mopaigo sa sulod sa Conference Center auditorium

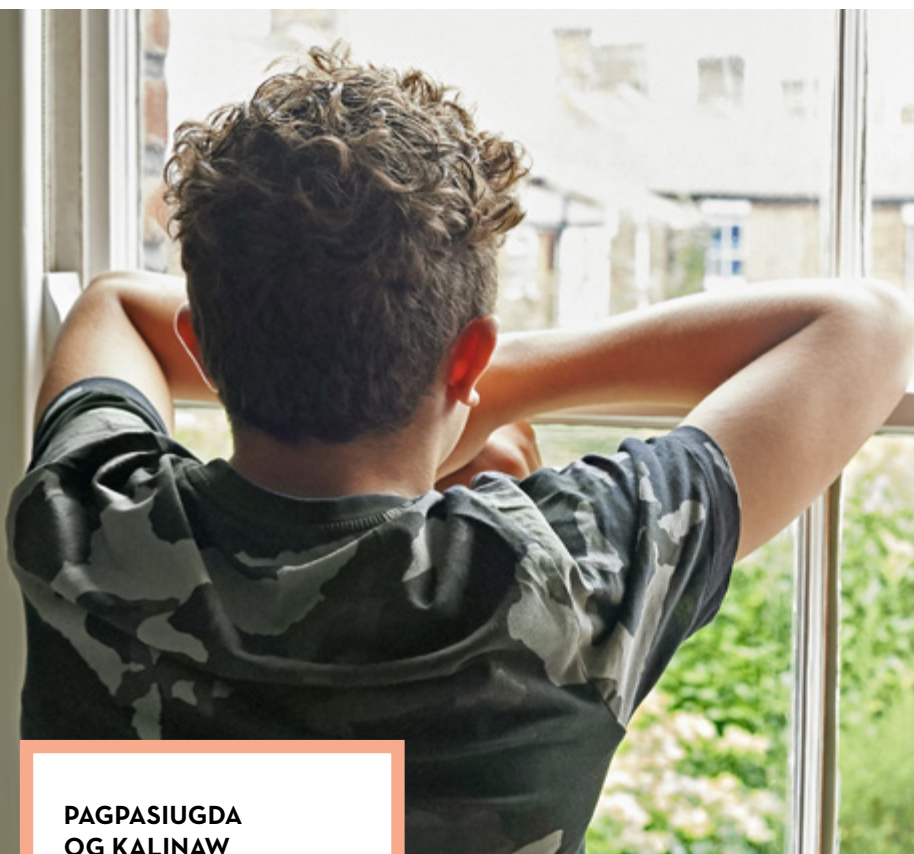
Mga **35** ka mga pakigpulong ang ihatag matag komperensya

MGA IMPORTANTING PAHIBALO NGA GIHIMO PANAHON SA KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA:

- SEPT. 1995:** “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan”
- ABR. 1998:** Pagtukod og gagmay nga mga templo
- ABR. 2001:** Ang Perpetual Education Fund gisugdan
- OKT. 2012:** Ang misyonaryo nga edad gipaubsan
- ABR. 2018:** Ang pagpangalagad mopuli sa home ug visiting teaching

MGA IMAHE GIKAN SA GETTY IMAGES

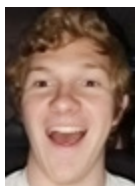
“Unsaon nako sa pagdapit sa Espiritu sa akong panimalay kon ang mga tawo nanag-away o nanaglalis?”

PAGPASIUGDA OG KALINAW

“Kon dili kita makahimo sa pag-usab sa kinaiya sa uban, atong buhaton ang tahas sa tarung nga pagdumala sa atong kaugalingon. . . .

“Imbis nga adunay panaglalis ug panagbangi tali sa mga sakop sa pamilya, ang atong tahas mao ang paghiusa sa pagligion, pagpaminaw, ug pagsinabtanay.”

Elder Marvin J. Ashton sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles (1915-94), “No Time for Contention,” Abr. 1978 nga kinatibuk-ang komperensya.

Pangayo og Pasaylo

Kon aduna koy pakiglalis, akong nakaplagan nga ang pagpangayo og pasaylo ug pag-angkon nga nasayop ka, bisan

kon nagtuo o nasayud ka nga ikaw ang husto, makatabang sa pagpabalik sa kalinaw diha sa kwarto. Dayon lakaw palayo, pagpabilin nga hilom, ipalahi ang hilisgutan, o pangita og butang nga mauyonan. Dili ra magdugay nga mobalik ang Espiritu.

Dylan M., edad 15, California, USA

Paghigugma Lang

Akong nakaplagan nga ang pagpakita og tiunay nga gugma sa akong pamilya nagdapit sa Espiritu nga mopuyo sa among panimalay. Ang propeta namulong mahitungod sa gugma isip hinungdan nga makahimo og kausaban ug ang balsamo nga makaayo sa kalag. Ang diwa sa gugma makahatag og kasiguroan ug kalinaw diha sa panimalay.

Joseph C., edad 18, Arizona, USA

Pakigsulti sa Imong Pamilya

Kon ang imong pamilya dili mga miyembro sa Simbahan, sultihi sila nga dili maayo ang imong bation kon maglalis sila ug hangyoa sila nga mahimong mas maayo. Kon dili kana mahimo, pag-ampo ug paningkamot pag-usab. Kon mga miyembro sila, pahinumdami sila nga mga anak sila sa Dios ug nga kinahanglan nilang likayan ang mga pakig-away.

Carolina S., edad 19, Goiás, Brazil

Pag-ampo alang sa Espiritu

Sa matag higayon nga ang pamilya sa palibut maglalis, lisud bation ang presensya sa Espiritu,

apan wala kana magpasabut nga dili ka mobati niini kon takus ka. Pag-ampo diha sa imong kasingkasing alang sa dugang nga sukod sa Espiritu sa Ginoo ug hatagi og espesyal nga pagtagad ang mga pag-aghat nga gipadala. Ang Langitnong Amahan makatabang kanimoo nga mobati og kalinaw ug masayud unsa ang labing maayong paagi nga makatabang sa pagdala niana nga kalinaw nganha sa imong panimalay.

Katie G., edad 17, Utah, USA

Sulayi ang Pakigsabut

Pakigsulti sa imong pamilya aron masulbad ang problema sa paagi nga makabenepisyo sa tanan, o pagpaam-bit og kasulatan o pagkanta og himno. Makapangayo usab ka og tabang sa Langitnong Amahan aron sa pagsulbad sa problema. Niining paagiha, ang tanan makalma ug makahimo sa pagsulbad sa problema nga dili kinahanglan nga mosinggit o magbayolente. Sigurado nga ang Espiritu mopuno kaninyong tanan sa kalinaw ug mohatag sa tanan og tinguha nga dili makig-away pag-usab.

Luis F., edad 14, Playa del Carmen, Mexico

Ang mga tubag gituyo alang sa pagtabang ug panglantaw, dili isip usa ka opisyal nga mga pamahayag sa doktrina sa Simbahan.

Ang pagpamatuod sobra pa ba kay sa mga pagbati lang?

Ang pagpamatuod maoy gihisgutan sa Manluluwas sa dihang miingon Siya kang Pedro, “Kay wala kini ipadayag kanimog tawo, kondili gipadayag kini kanimoo sa akong Amahan nga anaa sa langit” (Mateo 16:17). Kahibalo kini gikan sa Dios nga gipadayag pinaagi sa Espiritu Santo.

Ang Espiritu Santo mamulong sa usa ka tingog nga mas bation nato kay sa madunggan nato, apan kini moabut “diha sa imong hunahuna ug sa imong kasingkasing” (D&P 8:2)—sa atong mga hunahuna ingon man sa atong mga pagbati.

Si Propeta Joseph Smith mihulagway sa espiritu sa pagpadayag isip usa ka pagbati sa “lunsay nga salabutan [nga] nagdagayday diha kanimoo, [naghatag] kanimoo og hinanaling pagsantup sa mga ideya” (*Mga Pagtulunan sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* [2007], 154).

Kon atong itumong ang atong mga hunahuna ug kasingkasing—atong mga hunahuna, mga pagbati, ug mga tinguha—sa Dios, mahimo Siyang mamulong sa atong mga hunahuna ug kasingkasing uban sa ligdong, hinalgawhaw nga tingog sa Espiritu Santo. Samtang makigsulti Siya sa atong mga espiritu, ang piho nga mga pagbati ug mga hunahuna daw moabut ngari kanato. Mao kini ang pagpamatuod nga lyang gihatag kanato.

Unsa May Imong Gihunahuna?

“Unsaon nako sa pagpangita og mga higala nga adunay maayo nga mga sumbanan?”

Isumiter ang imong tubag ug, kon ganahan, apili og klaro kaayo nga litrato hangtud Nobyembre 15, 2018, sa liahona.lds.org (i-klik ang “Submit an Article”).

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

Ang mga Dalan Nga Nag-andam Kanimong alang sa Imong Kaugmaon

Ni Leah Barton

Mga Magasin sa Simbahan

Nagtuo ko nga dili damgo sa usa ka 14 anyos nga batang babaye nga magtrabaho sa abugon nga kamalig, mag-alsa og tayaon nga pala, manglimpyo og baho nga kwadra sa kabayo. Apan mao kana ang akong buhat human sa klase kada adlaw hangtud nga igo na ang akong pangedaron aron makakuha og laing trabaho.

Dili gayud kadto ang akong gipangandoy nga sitwasyon nga motrabaho panahon sa high school, apan nasabtan na nako kaniadto nga kon gusto ko og trabaho nga tinud-anay nakong ganahan—trabaho nga wala maglakip og pagpanglimpyo sa agi sa mga hayop—nagkinahanglan ko sa kolehiyo, ug aron makaeskwela sa kolehiyo, nagkinahanglan ko og kwarta. Nasayud ko nga alang kanako, ang edukasyon mao ang hustong lakang ngadto sa (unta) makatagbaw nga panginabuhi.

Ang nakanindot mao nga ang dalan nga akong gipili usa lang sa pipila nga makatabang nimo nga makat-on sa pagtrabaho ug sa pagsangkap alang sa imong kaugalingon nga mga panginahanglan. Gitawag kini nga pagkamapaningkamuton sa kaugalingon sa temporal ug espirital nga paagi. Samtang imong ikonsiderar ang imong mga kapilian, paningkamot nga mopili sa dalan nga imong gibati nga labing makaandam kanimo.

Kini nga mga istorya gikan sa mga tawo nga imong ka-edad pipila lang ka tuig ang milabay. Pinaagi sa pagsunod sa ehemplo niini nga mga young adult, imong makit-an ang imong kaugalingong dalan padulong sa malampuson nga pagpaningkamot sa kaugalingon.

IKONSIDERAR ANG MGA PANGINAHANGLAN SA IMONG PALIBUT

Ni Oudom Piseth, Cambodia

Aron makab-ot ang akong mga tumong, kanunay nakong sultihan ang akong kaugalingon nga importante kaayo ang pagtrabaho og maayo, apan ang laing paagi aron molampus mao ang pagtrabaho nga maalamon. Human sa akong mision sa England, mibalik ko sa Cambodia ug mitan-aw sa posible nga mga trabaho. Gitan-aw nako ang mga butang sama sa gitason sa pagbansay aron makuha ang matag trabaho ug ang bili sa pagbansay.

Akong nakita nga ang programa sa pagbansay aron mahimong usa ka clothing merchandiser mubo apan lisud, ug dili daghan ang nagbuhat niini. Nakita nako nga maayo kini nga oportunidad ug nakahukom nga maoy kuhaon. Nahuman na nako karon ang programa ug nagtrabaho ko isip merchandiser sa usa ka kompaniya sa mga sinina.

Ang pagpangita sa husto nga panginabuhian tingali lisud kaayo, apan anaa ang Manluluwas nga motabang kanako ug mosuporta kanako.

Kon moeskwela man ka sa kolehiyo, mangita og trabaho, o magkat-on og kahanas, nagpalambo ka og usa ka hiyas nga mahinungdanon sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

GAMITA ANG EDUKASYON ARON SA PAGMUGNA OG MGA OPORTUNIDAD

Ni Iolanda Teixeira, Cape Verde, Africa

Ang akong mama kanunay nga moawhag nako sa mga pulong, “Ang edukasyon mao ang yawe sa kalampusan.” Gusto ko og maayo nga kaugmaon alang kanako ug ilabi na sa akong pamilya, ug aron mabuhat kini, kinahanglan nakong ipadayon ang akong edukasyon. Tungod kay walay kwarta aron makaeskwela sa kolehiyo nianang panahuna, mi-apply ko og scholarship aron makatambong sa usa ka bokasyonal nga eskwelahan aron magtuon sa mga sistema ug pagmentinar og computer.

Sa tibuok nakong pag-eskwela misagubang ko og lain-laing mga hagit, apan wala kini makapahunong nako sa pagpadayon sa unahan nga nakatutok sa mas maayong kaugmaon. Ang pag-ampo nakatabang nako pag-ayo; kanunay akong nagtinguha og tambag gikan sa Ginoo. Kanunay akong mapasaligon sa akong pagtuon, ug karon nagpabilin akong mapasaligon sa akong trabaho, naghimo sa akong labing maayo isip computer technician ug marketing assistant.

TRABAHOA KARON ANG UMAABUT NGA IMONG GUSTO

Ni Ann-Sophie ug Lawrence Cavin, Scotland, UK

Ann-Sophie: Ganahan gyud kong moeskwela sa unibersidad, apan ang akong mga plano mahitungod sa unsay tun-an kadaghan mausab sa akong pagkatin-edyer. Human mahuman sa high school, miboluntaryo ko sa ospital sulod sa unom ka bulan. Sukad niadto ganahan na ko sa ideya nga mahimong usa ka nurse, apan wala ko maghunahuna nga makahimo ako niini.

Sa self-reliance nga klase sa akong ward, gihangyo kami sa pagpili og trabaho nga gusto namong maangkon bisan tuod dili kami kwalipikado niini. Nag-ampo ko kon unsay buhaton, ug

ang nursing kanunayng misulod sa akong hunahuna. Nakahukom ko nga mosunod sa mga aghat sa Ginoo.

Ang pagsunod niini nga dalan dili kanunayng sayon. Sa pagsugod, nagsiksik ko sa programa sa nursing ug unsay gikinahanglan aron makaeskwela ko. Nakig-istorya ko og mga tawo nga miagi og susama nga proseso. Sa unang higayon nga mi-apply ko sa programa sa nursing, gibutang ko sa waiting list. Apan wala ko mohunong; mi-apply na usab ako ug sa

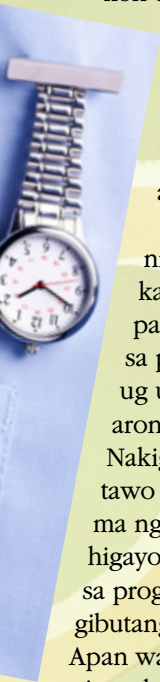
katapusan nakasulod. Usahay gikinahanglan nga magmapailubon ka ug mosalig sa Ginoo tungod kay aduna Siyay Iyang kaugalingong plano alang kanimo.

Lawrence: Sa batan-on pa ko, mihimo ko og tumong nga mamahimo nga labing maayo nakong mahimo bisan unsa pa ang hilisgutan nga akong gitun-an o trabaho nga anaa nako. Kanunay akong naningkamot nga makat-on ug molambo aron mahatagan ang akong kaugalingon sa labing maayong kahigayunan aron molampos.

Nagtrabaho ako karon isip manager sa usa ka kompanya sa sinina, apan gusto nakong moapil sa pwersa sa kapulisan. Sa Scotland, kinahanglang magpuyo ka sa nasud sulod sa tulo ka nagsunod nga mga tuig sa dili pa mo-apply sa pagkapulis. Tungod kay migawas ko sa nasud sulod sa duha ka tuig sa pagserbisyo og misyon, kinahanglan ko nga magpaabut og pipila pa ka mga bulan sa dili pa moapil.

Bisan tuod usa kini ka dakong babag, wala ako mohunong sa pagpaningkamot. Aduna koy maayong trabaho aron maka-sangkap sa akong pamilya, ug naningkamot ko pag-ayo sa pagsiguro nga makakuha ko og maayong pakisayran alang sa umaabut nga mga trabaho.

PAGDISKUBRE SA IMONG DALAN

1.

HIBALOI ANG IMONG KAUGALINGON

Sa unsa nga butang nga maayo ka? Unsay ganahan nimong buhaton? Ang pagtubag niini nga mga pangutana makatabang nimo sa pagtino og potensyal nga panginabuhian nga mohaum sa bisan unsa nimo nga mga kahanas, mga interes, ug mga talento.

TIMAAN: Ikonsiderar ang pagpangutana sa imong mga ginikanan, mga magtutudlo, ug mga higala kon unsa nga talento ang ilang nakita diha nimo. Tingali masurprisa ka sa unsay ilang masulti!

2.

HIBALOI ANG KALIBUTAN SA IMONG PALIBUT

Unsa nga mga trabaho ang gikinahanglan sa dapit nga imong gipuy-an? Unsa nga mga kompaniya ang nanawat og mga trabahante? Maa-lamon ang pagpili og dalan nga panginabuhian sa usa ka dapit nga naglambo ug malagmit nga adunay mga oportunidad sa umaabut.

TIMAAN: Ang mga kolehiyo, mga unibersidad, o mga trade school kasagaran nga nasayud unsa nga mga kahanas ang gipangita ug unsa nga mga industriya ang naglambo.

3.

HIBALOI KON UNSAY GIKINAHANG-LAN NIMONG BUHATON SUNOD

Unsa nga pagpangandam ang gikinahanglan alang sa trabaho nga imong gusto? Asa nimo kuhaon ang pagbansay ug edukasyon nga imong gikinahanglan? Unsaon nimo sa pagbayad alang niini? Aron makab-ot ang taas og tagal nga tumong sa panginabuhi, kinahanglang masayud ka sa paagi sa pagkab-ot niini.

TIMAAN: Ikonsiderar ang pagpakigsulti sa usa ka tawo nga nagbuhat na sa unsay gusto nimong buhaton. Pangutan-a sila. Kadaghanan sa mga tawo ganahan nga motambag ug mohatag og mga sugyot.

Sama niining mga young adult, makita nimo nga lain-lain dalan ang mahimong makaandam nimo sa pag-atiman sa imong kaugalingon ug sa imong umaabut nga pamilya. Samtang maghuhuna niana nga tumong, mahimo ka nga magplano alang sa kalampusan. Si Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo, “Atong himoon ang labing maayo nga atong mahimo ug magpalambo og reputasyon nga maayo diha sa tanan natong buhaton. Ibutang nato ang atong mga hunahuna ug mga lawas ngadto sa mahimayon nga oportunidad alang sa trabaho nga ang matag adlaw nagtanyag” (“Duha ka mga Baruganan alang sa Kaayohan,” Okt. 2009 nga kinatibuk-ang komperensya). Samtang magtutok ka karon sa pagkat-on ug pagtrabaho, makamugna ka og mga gawi nga makatabang nimo nga mobati nga mas masaligon mahitungod sa umaabut. ■

Mubo nga sulat sa mga editor: Ikonsiderar ang paghangyo sa imong bishop nga ipaila-ila ka sa mga self-reliance specialist sa inyong stake. Makatabang sila nimo sa pagdiskubre og mga posibilidad alang sa imong umaabut nga edukasyon ug trabaho.

Pagpaambit sa Gugma sa Dios

Ni Allie B., edad 12, Kentucky, USA

Sa dili pa lang dugay ang akong Spamilya ug ako mibalhin ngadto sa Kentucky. Naglagot kaayo ko tungod kay gibiyaaan nako ang tanan nakong mga higala ug mga

pariyente. Ang Kentucky lahi kaayo sa unsay akong naandan. Sa unang higayon nga miadto kami sa simbahan, akong nakita nga dili kaayo daghan ang mga tawo didto. Sa dihang akong naamgohan kon unsa ka gamay ang akong branch, nakahukom ko nga imbis nga maghunahuna og dili maayo kabahin niini, aduna koy buhaton kabahin niini.

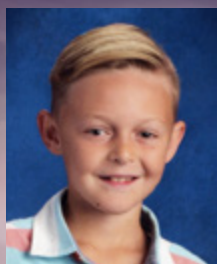
Pagkasunod adlaw, ang akong mama ug ako miadto sa tindahan. Sa wala pa kami mobiya sa balay, mikuha ko og hugpong sa mga pass-along card [kard nga dunay gipaambit mga mensahe]. Sa pag-abut namo sa tindahan, mikuha ko og kendi ug miadto sa counter aron mobayad. Gi-scan sa kahira ang kendi, dayon gihatag kini kanako. Ako kining gibalik kaniya. Daw naglibug siya ug miingon, “Bag-o ra nimo kining gibayaran, ma’am.”

Miingon ko, “Nakahibalo ko, apan ako kining gihatag kanimo isip gasa.” Dayon mibutang ko og pass-along card uban sa kendi. Mipahiyom siya ug mipasalamat kanako. Gitan-aw niya ang luyo sa pass-along card, diin gisulatan nako, “Ang tanan anak sa Dios.” Mibiya ko nga malipayon, nasayud nga bisan kon dili siya magpamiyembro sa Simbahan, duna gihapon koy nabuhat nga maayo.

Sa wala madugay nianang adlaw, akong nahinum-duman nga nabiyaaan nako ang nahabilin nga mga kard duol sa cash register! Sa sunod higayon nga miadto mi sa tindahan, miadto ko aron mangutana kon naa pa ba kini didto. Dayon duna koy nakita, ug mihunong ko sa akong paglakaw. Mga lima sa mga cash register adunay pass-along card nga nag-ingon, “Ang tanan anak sa Dios.” Gipanghatag diay kini sa kahira! Nalipay kaayo ko tungod sa akong nabuhat. ■

Pag-ampo diha sa Canyon

Ni Carsen K., edad 11, Utah, USA

Sa miaging tuig nag-hiking ko Suban sa akong papa ug igsoong lalaki. Miadto kami sulod gayud sa canyon. Misugod dayon kami sa pag-suhid sa usa ka agianan sa kilid. Nakakita mi og dagkong mga langub ug bantang nga mga tan-awanan. Nag-anam mi og saka pataas agi sa dali maligid nga mga bato ug tungason nga mga bungtod.

Pagkataud-taud hingpit na mi nga nahisalaag. Wala na mi masayud kon asa moagi padulong sa ubos sa canyon. Natangong mi sa baga nga kalibunan, wala na kakita sa tumoy ug ubos sa canyon. Misugod ko sa pagkahigawad. Wala ko masayud kon asa moadto, ug mao usab ang akong papa!

Nag-anam na sa pagkangitngit ug pagkabugnaw, ug layo pa kaayo aron makagawas mi sa canyon. Nasayud

ko nga ang Langitnong Amahan nasayud kon asa ang saktong agianan.

Miingon ko, “Kon gusto kita nga makagawas dinhi, kinahanglan kita nga mag-ampo!” Busa nangluhod kaming tulo aron mag-ampo, mihangyo sa Langitnong Amahan nga giyahan kami pagawas sa canyon.

Samtang nagsugod kami sa paglakaw, gibati nako nga kon makakita ko og tul-id nga taas nga kahoy, kinahanglan kong moliko padulong sa wala. Human ko moliko sa wala, akong nakita ang among sakyanan. Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan mitabang kanamo nga makagawas sa canyon. Ang Langitnong Amahan mitubag sa among pag-ampo, ug nakagawas kami nga luwas—samtang padulong na sa pagsalop ang adlaw.

Mapasalamaton kaayo ko sa gahum sa pag-ampo ug sa pagpaminaw sa Langitnong Amahan. ■

Hayag nga Nagdan-ag diha sa Czech Republic

Gitigum ni Sharon Goodrich, Mga Magasin sa Simbahan

Mga bata kami sa Primary sa Czech Republic. Kini ang paagi kon giunsa namo sa pagdan-ag og kahayag sa among nasud.

Kausa nawala ang akong paboritong guwantis. Naguol kaayo ko. Ang akong mama ug ako nag-ampo, apan wala namo kini makit-i. Naningkamot ko nga makabaton og pagtuo. Paglabay sa usa ka semana, nakit-an sa akong manghud nga lalaki ang akong guwantis diha sa dalan! Ang Dios mitubag sa among mga pag-ampo. Gimahal nako Siya, ug nasayud ko nga Siya buhi.

Andre W., edad 9

Duna koy mga higala sa eskwelahan kinsa dili mga miyembro sa Simbahan apan mirespeto gihapon sa akong mga sumbanan. Kausa miingon ko nga kinahanglan kaming mag-ampo, ug miuyon sila! Nalipay kaayo ko.

Ivana A., edad 11

Ang akong mga higala ug ako padulong nga monaug. Sa pag-abut namo sa elevator, aduna koy dili maayong pagbati ug gihangyo nako ang akong mga higala nga dili mogamit niini. Mihukom sila nga gamiton gihapon kini. Didto ko miagi sa hagdanan. Sa pag-abut

nako sa ubos, wala didto ang akong mga higala. Nadaut ang elevator! Dugay pa una sila nakagawas. Nalipay ko nga walay seryusong nahitabo. Maayo usab ang akong gibati nga gisunod nako ang Espiritu Santo.

Amalie N., edad 10

Sa baybayon, ang langit misugod na sa pagngitngit. Mihuyop ang hangin ug mihimo og dagkong mga balud!

Dunay dugdog, kilat, ug ulan nga yelo [hail]. Ang tanan nanagan aron mopasilong. Wala kami madaut sa unos. Sa pagpamauli, nakakita kami og tulo ka bangaw. Nasayud kami nga ang Dios mitabang ug mipanalipud kanamo.

Jakub B., edad 10

Sa eskwelahan duna koy usa ka higala kinsa walay ganahan nga makighigala. Ang ubang mga bata misugod sa pagsulti og ngil-ad nga mga butang ngadto kaniya nga nakapahimo niya nga mobati nga ngil-ad. Akong gisultihan ang akong magtutudlo ug akong gidapit ang akong higala sa pakigdula kanako. Nakapalipay kini sa akong higala!

Ludmila V., edad 8

Nasuko ko sa akong mama tungod kay dili ko gusto nga maligo ug matulog. Pagkasunod adlaw naguol ko tungod sa akong bati nga pagpili. Miingon si Mama nga mahimo kaming mag-ampo ug mohangyo sa Langitnong Amahan sa pagpasaylo kanamo. Nangluhod kami ug nag-ampo. Mirang-arang ang akong gibati. Nakat-unan nako nga makahimo kita sa paghinulsol, ug tungod ni Jesukristo, mapasaylo.

Samuel H., edad 5

Akong gipaambit ang akong pagpamatuod sa simbahan. Nagkinahanglan kadto og kaisug! Sukad niadto, nabati nako ang Espiritu.

Eliska K., edad 11

Sa dihang ang akong binuhi nga guinea pig nasakit, nag-ampo ko alang kaniya. Mapasalamaton ko sa Langitnong Amahan tungod sa pagtabang kanamo.

Aneta P., edad 10

PADAD-I KAMI OG BITOON!

Hapit na kami mahuman og kolekta og mga bitoon! Kon wala ka pa makapadala og usa, pagdali ug pag-email kanamo og litrato sa imong bitoon kauban sa imong istorya, litrato, ug pagtugot sa ginikanan sa liahona@ldschurch.org.

“Nagpamatuod ako bahin Niya, ang Manunubos sa kalibutan ug ang Agalon natong tanan. Siya ang Bugtong Anak sa buhi nga Dios.”

Ni Elder Jeffrey R. Holland

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

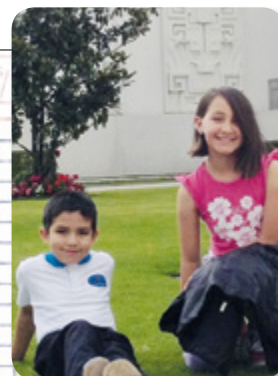
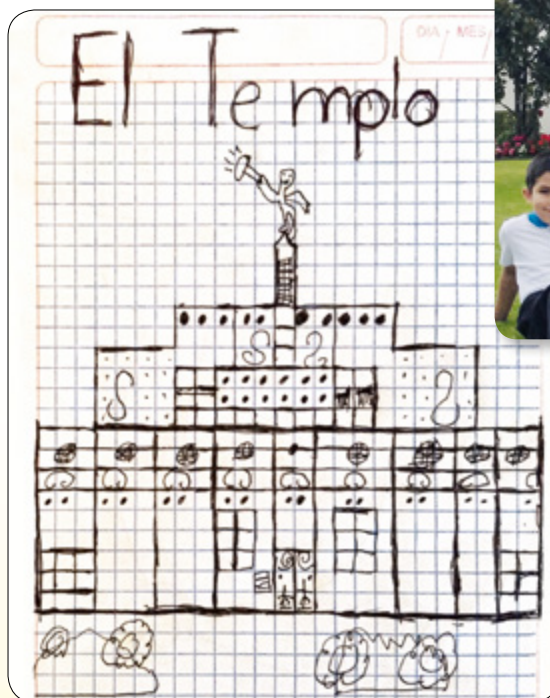
“Mga Milagro sa Pagpahiuli,” Ensign, Nob. 1994, 34.

Atong Pahina

Kon mosimba ko, akong bation ang Espiritu sa Dios ug ang akong gugma alang Kaniya ug sa akong Manluluwas, si Jesukristo. Gimahal nako ang akong Manunubos.

Ayana B., edad 7, France

Ganahan ko nga maanaa sa templo uban sa akong pamilya. Nindot kini nga dapit diin makahimo ko sa pag-adto kon mag-12 na ko. Balay kini sa Ginoo.

Aldo C., edad 10, Mexico

"Presidente Monson ug ang iyang mga magtatambag"

Omar A., edad 9, Peru

Malingaw ko nga mopaambit sa ebanghelyo diha sa eskwelahan ngadto sa akong mga higala, ilabi na sa usa ka batang lalaki nga maglisud sa pakigsulti, pagsulat, ug pagbasa. Usa ka paagi sa pagpaambit sa ebanghelyo sama sa gitudlo ni Jesukristo mao ang pagtabang ug pagserbisyo sa uban. Matag higayon nga ang magtutudlo mohatag kanamo og buluhaton diha sa libro sa homework, kanunay akong andam sa pagtabang niining batang lalaki. Ganahan ko nga moserbisyo sa uban tungod kay nagtabang kini kanako nga mobati sa gugma sa akong Langitnong Amahan.

Allison M., edad 10, El Salvador

Paglaum diha sa Holland

Ni Megan Armknecht

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Si Grace usa ka 15 anyos nga batang babaye nga nagpuyo sa Holland panahon sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan. Nagsige na og gubat sa dugayng panahon. Ang mga tawo sa Holland gipanggutom, ug naglaum sila nga hapit na matapos ang gubat.

Ang katapusang tuig sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan mao ang labing grabe alang sa Holland.

Hingpit nga gikuha sa mga Nazi ang tanan.

Si Grace dili maka-eskwela. Walay uling nga magamit sa pagpainsit sa ilang balay. Si Grace ug ang iyang pamilya kinahanglang mokaon og mga saha sa tulip aron dili magutman. *Lain* kaayo kini og lami! Ang labing grabe sa tanan, si Papa usa gihapon ka piniriso sa gubat.

Apan adunay gibati nga paglaum. Ang mga tawo miingon nga ang mga Nazi mapildi na sa gubat. Ug pagk Mayo sa 1945, mihural ang mga Nazi. Ang Holland sa katapusan gawasnon na usab! Nagsaulog ang mga tawo sa kadalanan. Karon si Grace makabalik na sa pag-eskwela. Wala nay mga sundalo nga angayng kahadlukan.

Labing maayo sa tanan, samtang si Grace ug ang iyang mga igsoon nanglakaw pauli gikan sa eskwelahan usa ka adlaw, ilang nakita ang bandera sa Holland nga nagwagayway sa atubangan sa ilang panimalay. Nasayud sila nga nagpasabut lang kana og usa ka butang.

“Nakauli na si Papa!” misinggit si Heber.

Nanagan pasulod si Grace ug ang iyang mga igsoon. Gigakos og maayo ni Grace ang iyang Papa. Hugot usab siya nga gigakos sa iyang Papa. Nindot kaayo nga nakauli na si Papa sa balay.

Wala madugay human niana, mga pinutos nga pagkaon, sinina, tambal misugod sa pag-abut sa Holland. Ang

mga lider sa Simbahan sa Siyudad sa Salt Lake mipadala og daghang suplay aron sa pagtabang sa mga tawo human sa gubat. Nakadawat pa gani si Grace og bag-ong sinina! Gisul-ob niya ang samang sinina sulod sa lima ka tuig, mao nga malipayon kaayo siya nga makadawat og bag-o.

Sa unang higayon sulod sa mga katuigan, adunay igong makaon si Grace. Ang kapangulohan sa misyon ug ang gobyerno sa Holland nakahukom nga magsugod og proyekto sa pagpananom og patatas aron

makapatubo og dugang nga mga pagkaon. Ang mga miyembro sa Simbahan mitanom og daghang patatas sa duol nga kaumahan. Pagka-tinglarag aduna na silay liboan ka mga patatas nga makaon.

“Tan-awa!” Gisultihan ni Grace si Papa, gitudlo ang miturok nga tanom nga patatas. “Dili na gyud ta magutman pag-usab!”

Miyango si Papa apan wala mopahiyum. Miingon siya, “Nakig-istorya ko ni Presidente Zappey. Miingon siya nga ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Germany gipanggutom gihapon, sama nato kaniadto. Wala sila makadawat og tabang gikan sa gobyerno sama nato.” Giagbayan ni Papa si Grace. “Nangutana si Presidente Zappey kon ihatag ba nato ang atong mga patatas ngadto sa mga Santos sa Germany.”

“Ipanghatag ang atong mga patatas!” Nakatuaw si Grace. Apan ang mga *Nazi* gikan sa Germany! “Tingali mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sila, Pa, pero mga German gihapon sila.”

“Nasayud ko nga dili kana sayon,” miingon si Papa. “Apan mga anak usab sila sa Dios. Nagmahal usab Siya kanila. Gipasaylo nako sila sa ilang pagpriso kanako. Ang Ginoo makatabang natong tanan sa pagpasaylo.”

Mihangad si Grace sa iyang Papa. Siya ang labing isug nga tawo nga iyang nailhan, apan wala mahibalo si Grace kon duna ba siyay kaisug nga mopasaylo sama sa iyang Papa. Dayon nahinumduman niya ang usa sa iyang mga magtutudlo sa eskwelahan panahon sa gubat. Miingon ang iyang magtutudlo nga dili tanang German mga Nazi, ug dili tanang sundalo nga Nazi mga dautan. Ug karon ang mga bata sa Germany gipanggutom, sama kaniadto ni Grace.

Miginhawa og lawom si Grace. “Nakasabut ko,” miingon siya. “Atong ihatag nila ang atong mga patatas.”

Migakos si Papa niya ug mipahiyum. “Isug kaayo ka nga babaye. Lisud kini nga buhaton. Apan mga disipulo kita ni Jesukristo, ug mao usab ang atong German nga mga kaigsoonan.”

Mipahiyum si Grace. Ang masuk-anon nga mga pagbati diha sa iyang kasingkasing nahanaw, ug mibati siya

og kakalma ug kainit. Makahimo siya sa pagpasaylo sa mga German. Ug si Jesus makatabang niya sa paghigugma usab kanila. ■

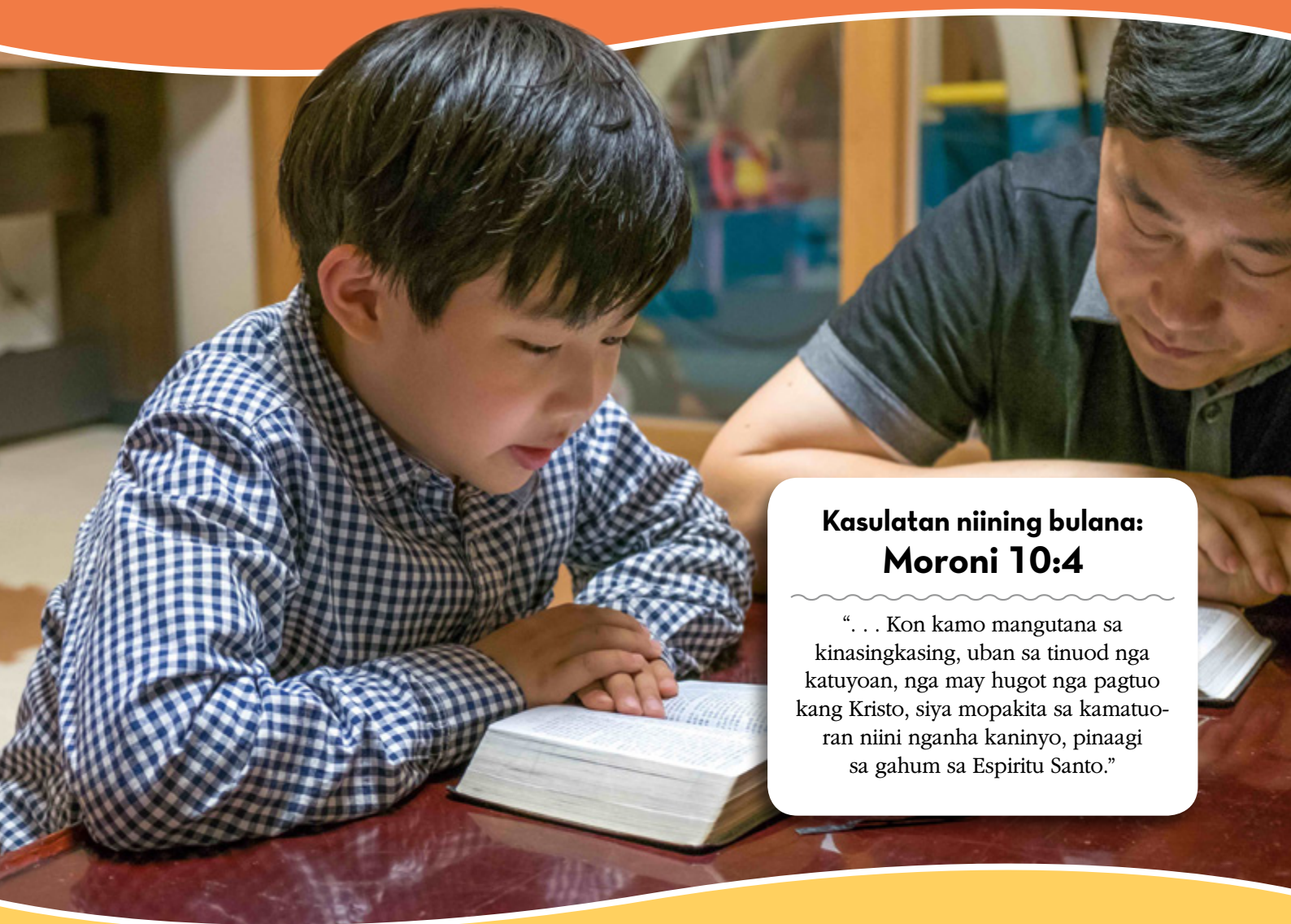
Ang tagsulat nagbuho sa New Jersey, USA.

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Holland mihatag og 140,000 ka libra (70 ka tonelada) sa mga patatas ug 180,000 ka libra (90 ka tonelada) nga herring [klase sa isda] ngadto sa German nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Wala madugay, pagka-1953, ang German nga mga Santos mipadala og mga suplay ngadto sa mga miyembro sa Simbahan sa Holland human sa usa ka dakong baha.

Reading Club sa Basahon ni Mormon

APIL PINAAGI SA PAGBASA SA BASAHON NI MORMON!

Pwede ra nga magbasa ka sa imong kaugalingon, sa imong pamilya, o uban sa higala. Dayon padad-i kami og imong litrato nga nagbasa sa Basahon ni Mormon ug sultihi kami mahitungod sa butang nga imong nakat-unan o sa paborito nimong istorya gikan sa Basahon ni Mormon. Ipadala kini sa liahona.lds.org (i-klik ang "Submit an Article").

Kasulatan niining bulana: **Moroni 10:4**

“ . . . Kon kamo mangutana sa kinasingkasing, uban sa tinuod nga katuyoan, nga may hugot nga pagtuo kang Kristo, siya mopakita sa kamatuoran niini nganha kaninyo, pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo.”

Ang akong paborito nga istorya gikan sa Basahon ni Mormon makita diha sa 3 Nephi 17, ug mahitungod kini ni Jesus nga mipanalangin sa mga bata. Ganahan ko sa istorya tungod kay nagsulti

kini kanato kon unsa kita kamahal ni Jesus ug sa Langitnong Amahan. Gibati nako nga sama sa mga bata, ug mahunahuna nako ang akong kaugalingon nga nagbarug didto.

Barbora J., edad 11, Czech Republic

Ganahan ko sa Basahon ni Mormon tungod kay tinuod kini nga basahon. Gisulat kini sa mga propeta. Nagtabang kini kanako sa pagpili sa matarung, ug kon aduna akoy mga problema, nagtabang kini kanako. Nagtuo ako niini.

Jason S., edad 10, Maharashtra, India

Si Ester Nagmaisugon

Si Ester rayna kaniadto sa Persia. Ang hari wala masayud nga si Ester usa ka Judeo. Ang hari adunay usa ka dautan nga higala kinsa nasilag sa mga Judeo. Gilingla niya ang hari aron mosulti nga ang tanan nga mga Judeo diha sa yuta kinahanglan nga patyon. Nakahukom si Ester nga hangyoon ang hari sa pagluwas sa iyang katawhan. Apan mahimo siyang patyon sa iyang pag-adto sa trono sa hari. Gihangyo ni Ester ang mga Judeo sa pagpuasa alang kaniya. Sa dihang si Ester miadto sa trono sa iyang bana, gidawat siya sa hari. Gidapit niya ang hari ug ang higala sa hari sa pagpanihapon. Didto, gisultihan niya sila nga siya usa ka Judeo. Ang hari dili makausab sa balaod, apan gitugutan niya ang mga Judeo sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon. Uban sa tabang sa Dios, nalunas ni Ester ang iyang katawhan!

"Raynang Ester," Rebecca C., edad 8, Aragua, Venezuela

Basaha ang mahitungod kang Ester diha sa Ester 2–8.

ESTER

Maisugon si Ester ug nagtuo sa Dios. Mahimo akong magmaisugon ug mobarug alang sa unsay husto!

- Sag-uloha ang katapusang bahin sa Ester 4:14.
- Tan-awa ang kapitulo 45 sa mga istorya sa Daang Tugon diha sa scripturestories.lds.org.
- Kon moingon ang imong mga ginikanan nga anaa kana sa hustong edad, pagpuasa alang sa usa ka tawo nga nagpakabana ka.
- Mahimo akong magmaisugon pinaagi sa ...

Si Ester nga Rayna

Ni Kim Webb Reid

Si Ester usa ka rayna.
Naminyo siya sa hari
sa Persia.

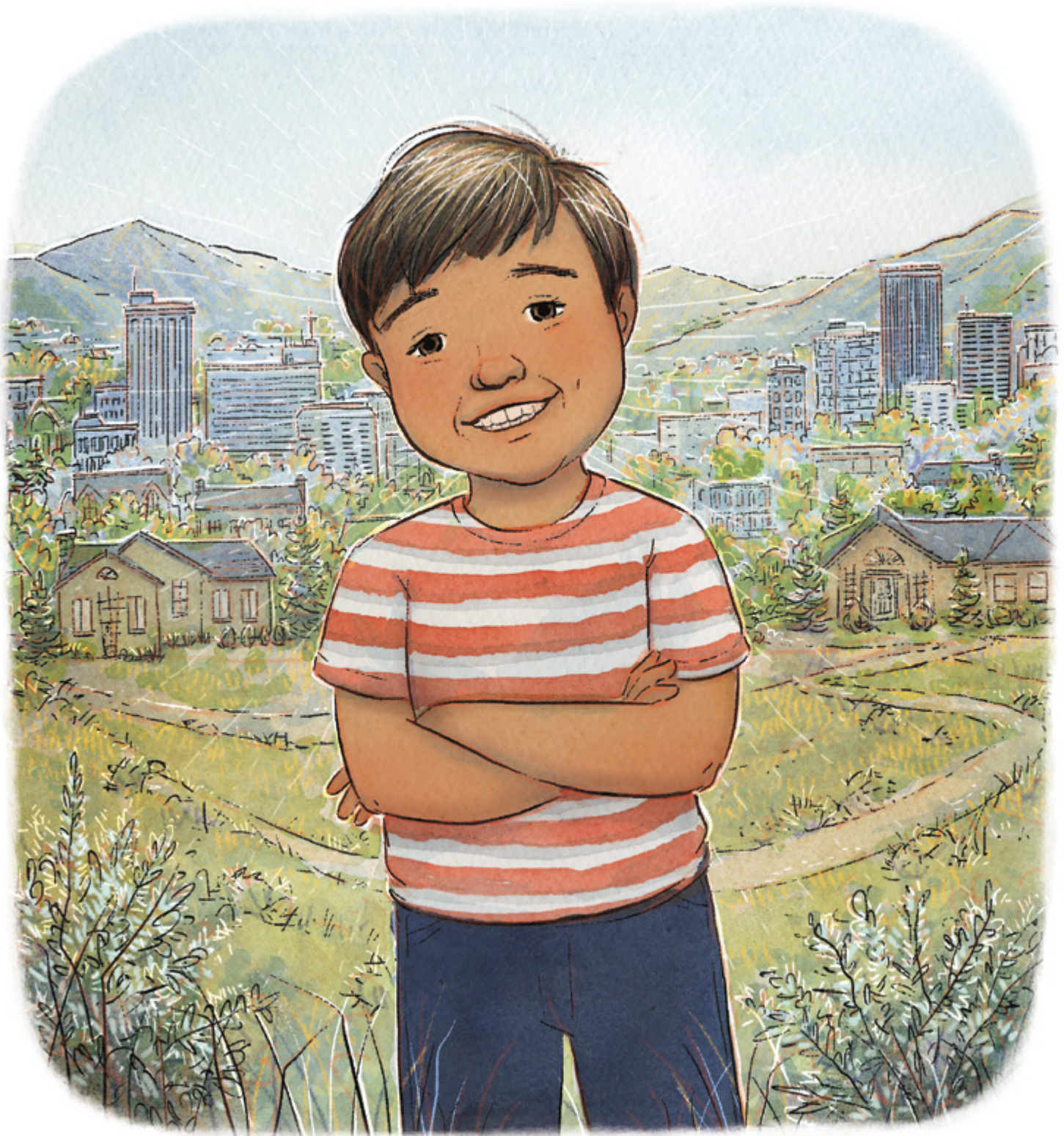

Ang hari adunay higala kinsa usa ka dautan nga tawo. Gilingla niya ang hari sa paghimo og balaod nga kinahanglang patyon ang tanan nga mga Judeo! Wala masayud ang hari nga ang iyang asawa, si Ester, usa ka Judeo.

Nakahukom si Ester nga hangyoon ang iyang bana, ang hari, sa pagluwas sa iyang katawhan. Apan nabalaka siya nga basin masuko ang hari. Gihangyo ni Ester ang tanang Judeo sa pagpuasa ug pag-ampo alang kaniya. Dayon miadto si Ester sa hari. Wala siya masuko!

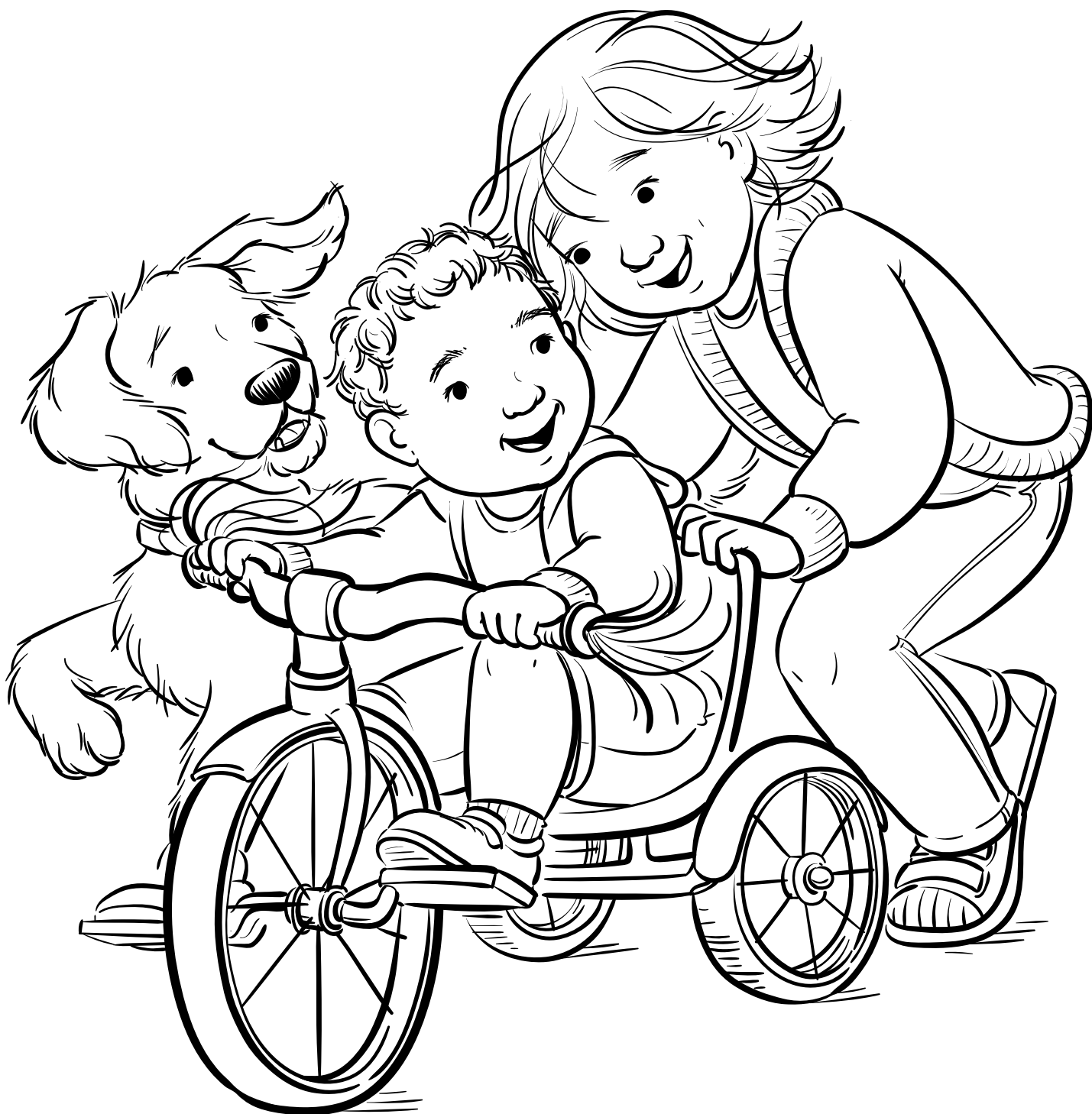
Gidapit ni Ester ngadto sa usa ka panihapon ang hari ug ang higala sa hari. Diha sa panihapon, si Ester misulti sa hari nga *siya* usa ka Judeo. Nasuko ang hari nga gilingla siya sa iyang higala. Iyang sultihan ang mga Judeo nga makapanalipod sila sa ilang kaugalingon. Nakatabang si Ester sa pagluwas sa iyang katawhan!

Mahimo kitang mag-ampo aron mangayo og tabang sa Langitnong Amahan.
Mahimo kitang magmaisugon ug dili mahadlok, sama ni Ester. ■

Gikan sa Ester 2-8.

Makatabang Ako sa Uban nga Mobati nga Gihigugma

**Ni Presidente
James E. Faust
(1920–2007)**

Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan

ANG ATONG SUPORTA SA PAGPALUYO

Ang espirituhanong paggiya kadaghanan nagdepende sa pagkamaayunon ngadto sa . . . mga propeta, manalagna, ug tigpadayag.

Gitinguha nako ang pagsulti kabahin sa sagradong mga katungdanan niadtong mga lider sa priesthood kinsa “gitawag ug gipili” (D&P 55:1) aron sa paggiya sa Simbahan karong panahona. . . .

. . . Ang akong mga Kaigsoonan [diha sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles], nga walay pili, mga buotan, dungganon, ug kasaligang mga tawo. Nasayud ko sa ilang mga kasingkasing. Sila mga sulugoon sa Ginoo. Ang ilang tinguha lamang mao ang paghago niining mahinungdanong mga calling ug sa pagpalig-on sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta. Ang atong mga Kaigsoonan nga nagserbisyo karong panahona napamatud-an na, nasulayan, ug matinud-anon. . . . Ang ilang mga kasingkasing limpyo kaayo, ang ilang kasinatian daghan kaayo, mga hait pa og salabutan, ug ang ilang espirituwal nga kaalam lawum pa gayud kaayo nga kini makahupay bisan lang kon anaa sa ilang presensya.

. . . [Sa dihang gitawag ko, gitambagan ko] nga ang pinakamahinungdanong butang nga kinahanglang akong

buhaton mao nga ako kanunay gayud makig-uyon sa akong mga Kaigsoonan. . . . Kana milanog ngari kanako, butang nga buot kong buhaton sa tibuok kong kasingkasing.

. . . Nakahukom ako nga kanang espirituhanong paggiya kadaghanan nagdepende sa pagkamaayunon ngadto sa Presidente sa Simbahan, sa Unang Kapangulohan, ug sa Korum sa Napulog Duha—silang tanan gipaluyohan . . . isip mga propeta, manalagna, ug tigpadayag. Wala ko mahibalo kon unsaon nato pagpaabut nga hingpit nga makig-uyon sa Espiritu sa Ginoo kon kita dili maayunon sa Presidente sa Simbahan ug sa ubang mga propeta, manalagna, ug tigpadayag. . . .

Ang akong tambag sa mga miyembro sa Simbahan mao ang pagsuporta

sa Presidente sa Simbahan, sa Unang Kapangulohan, sa Korum sa Napulog Duha, ug sa ubang General Authority sa atong tibuok kasingkasing ug kalag. Kon ato kining buhaton, luwas kita sa kakuyaw. . . .

Kinahanglan usab nga kita mosuporta ug mopaluyo sa atong lokal nga mga lider, tungod kay sila usab “gitawag ug gipili.” Ang matag miyembo niini nga Simbahan mahimong makadawat og tambag gikan sa bishop o presidente sa branch, stake o presidente sa misyon, ug sa Presidente sa Simbahan ug sa iyang mga kauban. Walay usa niining mga kaigsoonan ang nangayo sa iyang katungdanan. Walay usa nga perpekto. Bisan pa niana sila mga sulugoon sa Ginoo, Iyang gitawag pinaagi niadtong adunay katungod sa inspirasyon. Kadtong gitawag, gipaluyohan, ug gi-set apart dunay katungod sa atong pagsuporta. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong sa Oktubre 2005 nga kinatibuk-ang komperensya.

**ANG BUTA NGA TAWO
DIHA SA TUBOD SA
SILOE, NI EDMUND
BLAIR LEIGHTON**

*"Siya mitubag nga nag-ingon, Dihay tawo nga ginganlan si Jesus nga nagmasa og lapok ug iyang gihidhid kini sa akong mga mata ug miingon kanako, Lakaw ngadto sa Siloe ug panghilam-os. Busa miadto ako ug nanghilam-os ug unya makakita na ako. . . .
"Kon kadtong tawhana dili pa gikan sa Dios, wala unta siyay arang mahimo" (Juan 9:11, 33).*

EDMUND BLAIR LEIGHTON (1852-1922), ANG BUTA NGA TAWO DIHA SA TUBOD SA SILOE, 1879, OIL ON CANVAS, 40 X 50 1/4 KA PULGADA. BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY MUSEUM OF ART, GIPALIT GAMIT ANG KWARTA NGA GIHATAG NI JACK R. WHEATLEY, 2014.

MGA YOUNG ADULT

**PAGSUSI SA
INYONG "NGANO"**

*Unsay nakapadasig nimo alang sa
pagpuyo sa ebanghelyo?*

44

KABATAN-ONAN
**SA UNSANG
PAAGI ANG
ESPIRITU SANTO
MAKATUDLO
KANINYO**

50, 56

**PAGTRABAHO
KARON ALANG SA
UMAABUT NGA
IMONG GUSTO**

62

KINATIBUK-ANG
KOMPERENSYA
**LIMA KA PAAGI
SA PAGKAT-ON
GIKAN SA
KOMPERENSYA**

50, 54,
58

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

CEBUANO